

واژه‌نامه مهندسی صدا

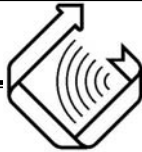
گردآوری و تألیف: علی صفادل

دفتر پژوهش‌های رادیو

۱۳۸۸

تهران

سرشناسه	: صفادل، علی، ۱۳۴۷-
عنوان و نام پدیدآور	: واژه‌نامه مهندسی صدا/ گردآوری و تألیف علی صفادل؛ برای پژوهش‌های رادیو.
مشخصات نشر	: تهران: طرح آینده، ۱۳۸۷.
مشخصات ظاهری	: ۲۸۶ ص.
شابک	: ۲۰۰۰۰ ریال: 978-964-8828-73-3
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
موضوع	: صوت‌شناسی - مهندسی - واژه‌نامه - انگلیسی
موضوع	: زبان‌انگلیسی - واژه‌نامه - فارسی
شناسه افزوده	: صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران. اداره کل پژوهش‌های رادیو. دفتر پژوهش‌های رادیو
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۸۷ و ۲ص/ TA۳۶۵
رده‌بندی دیویی	: ۶۲۰/۲:
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۵۸۸۸۸۲

گردآوری و تألیف: علی صفادل

ویراستار: مراد مهدی‌نیا

طرح روی جلد: مهدی بخشایی

ناشر: طرح آینده

نوبت چاپ: اول

شماره پژوهش: ۵۴۲

تاریخ انتشار: ۱۳۸۸

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

بها: ۲۰۰۰۰ ریال

مرکز پخش: فروشگاه‌های سروش

تهران، خیابان ولیعصر، خیابان جام‌جم، صداوسیما جمهوری اسلامی ایران، ساختمان

شهدای رادیو، تلفن: ۲۲۱۶۷۷۰۸ نمابر: ۲۲۶۵۲۴۸۶

هرگونه استفاده کلی منوط به اجازه کتبی از دفتر پژوهش‌های رادیو می‌باشد.

فهرست مطالب

مقدمه.....	الف
۱.....	(A)
۱۹.....	(B)
۳۷.....	(C)
۵۵.....	(D)
۷۷.....	(E)
۸۷.....	(F)
۹۹.....	(G)
۱۰۵.....	(H)
۱۱۷.....	(I)
۱۲۵.....	(J)
۱۲۷.....	(K)
۱۲۹.....	(L)
۱۳۹.....	(M)
۱۶۱.....	(N)
۱۶۹.....	(O)
۱۷۷.....	(P)
۲۰۳.....	(Q)
۲۰۷.....	(R)

٢٢١(S)

٢٥١(T)

٢٦٥(U)

٢٦٧(V)

٢٧٣(W)

٢٨١(X)

٢٨٣(Y)

٢٨٥(Z)

٢٨٧.....منايع و ماخذ

مقدمه

پیدایش اولین واژه‌نامه درباره صدا به سال ۱۳۶۲ بازمی‌گردد. در آن زمان دو کمیته به ریاست مرحوم دکتر برکشلی، به منظور واژه‌گزینی آکوستیک و موسیقی تشکیل شد که اصل آن جزوه‌ای با نام «واژه‌نامه فیزیک: آکوستیک؛ جزوه ۴۷، مرکز نشر دانشگاهی» بود که متأسفانه انتشار عمومی نداشت. ولی در هر حال باید این جزوه را اولین واژه‌نامه در زمینه صدا دانست. هدف جزوه مذکور که با تلاش پیشکسوتان علم آکوستیک تهیه شد، انتخاب واژه‌های مناسب برای لغات تخصصی آکوستیک بود. تلاش بعدی در این زمینه واژه‌نامه‌ای بود که توسط دانشمند گرانمایه دکتر خسرو مولانا ارائه گردید که حاصل بیست سال تلاش ایشان و سایر اعضای کمیته آکوستیک در دانشگاه‌ها بود. ایشان عهد کرده بودند که استفاده شفاهی از واژه‌ها را در اولویت قرار دهند تا زبان فنی آکوستیک هرچه زودتر متداول شود. البته به دلایل چندی متأسفانه واژه‌های انتخابی ایشان آنطور که انتظار می‌رفت رایج نشده است. گسترده‌گی شاخه‌های علوم مهندسی صدا، ناشناخته‌بودن علم صدا و آکوستیک در ایران، عدم تدریس گرایش‌ها گوناگون مهندسی صدا در دانشگاه‌ها، فقدان متخصصان و مهندسان صدا و آکوستیک در کشور و سرعت زیاد تولید واژه‌های علمی و تخصصی در دنیا، بخش مهمی از دلایل گسترش نیافتن واژه‌های انتخابی بوده است. به‌هر حال واژه‌هایی همچون نوفه،

واخشن، بسامد، نوک، بیناب، رنگینش و ... از واژه‌هایی بوده که برای انتخاب هر یک، مدت‌ها بحث و بررسی انجام شده است.

با پیشرفت فناوری صدای دیجیتال هر روز اصطلاحات و واژه‌های زیادی تولید و به کار گرفته می‌شود. در این نوشتار علاوه بر مرور واژه‌های انتخابی برای آکوستیک معماری و موسیقی، به واژه‌های مربوط به فناوری ضبط، پردازش و پخش صدا نیز پرداخته شده، البته در بسیاری از موارد توضیحات بیشتر و کامل‌تری برای لغات معادل آورده شده است. ضمن اینکه حروف مخفف، عبارات و اصطلاحات زیادی نیز بررسی شده است. لازم به ذکر است که هدف اولیه، ارائه توصیفی و انتقال مفهوم از کلمات و عبارات تخصصی مهندسی صدا به تمام دست‌اندرکاران شاغل و علاقه‌مند به حوزه صدا بوده است تا ایشان در مواجهه با متون انگلیسی بتوانند درک درستی از مطلب داشته باشند.

واژه‌های این کتاب در شاخه‌های مختلف مهندسی صدا اعم از صدابرداری استودیویی و صحنه، آکوستیک معماری، رادیو، تلویزیون، پردازش سیگنال آنالوگ و دیجیتال، آواشناسی و آکوستیک سازها می‌باشد. به امید آنکه توانسته باشم کمک هرچند اندکی به علاقه‌مندان رشته‌های مرتبط با مهندسی صدا کرده باشم! در پایان از خوانندگان محترم تقاضایمدم بنده را از پیشنهادهای خود محروم نسازند.

علی صفادل

مهر ۱۳۸۷

Safadelali@yahoo.com

(A)

AAC:(Advanced Audio Codec)

یک فرمت فایل نسبتاً جدید فشرده‌سازی صدا. AAC کیفیت صوتی بهتر از MP3 را با فضای ذخیره‌سازی و پهنای باند کمتر ارائه می‌دهد. این فرمت با «مدیریت حقوق دیجیتال» (Digital Rights Management) به کار می‌رود تا به کنترل نسخه‌برداری و تکثیر موسیقی کمک نماید.

A-B

مقایسه شنیداری بین دو برنامه صوتی یا بین اجزاء پخش‌شده یک برنامه که به وسیله سوئیچینگ (عمل کلیدزنی) فوری از یکی به دیگری – درحالی‌که سطوح صدای دو سیگنال با هم برابر هستند- اجرا می‌شود. (همچنین spaced pair را ببینید.)

A/B ing

سوئیچینگ بین دو منبع صدای مختلف برای مقایسه و کنترل کیفی آنها که حرف A خروجی می‌ز صدا و حرف B خروجی دستگاه ضبط را نشان می‌دهد.

Absolute threshold

آستانه مطلق شنوایی

Absorption

جذب یا اتلاف انرژی صوتی که ناشی از اصطکاک هوا در فواصل خالی ماده‌ای پرزداز و متخلخل است.

Absorption Coefficient

«ضریب جذب»؛ بخشی از انرژی صوتی که جذب یک سطح می‌شود. برای تعیین ضریب جذب یک ماده از فرکانس صوتی ۵۱۲ هرتز استفاده می‌شود.

Absolute pitch

کارکرد ماهیچه‌ای در گوش که حساسیت آن را در ترازهای صوتی بالا کم می‌کند.

Accent Microphone

(به Spot microphone نگاه کنید).

Access Jacks (Insert Jacks)

دو جک (ارسال و برگشت) در ماژول ورودی یا خروجی میز صدا که امکان دسترسی به نقاطی در مسیر عبور سیگنال را می‌دهند که معمولاً برای اتصال فشرده‌کننده صوتی به کار می‌روند. اتصال این جکها سبب وقفه در عبور سیگنال شده، به شما امکان وارد مدارکردن یک پردازشگر سیگنال یا دستگاه ضبط به طور سری با سیگنال را می‌دهد. در بسیاری از میزهای صدا یک جک اینسرت واحد، دارای هر دو ترمینال ارسال و برگشت سیگنال است.

Acoustic efficient

«تأثیر آکوستیکی»؛ تأثیر محیط اطراف روی صدا را گویند.

Acoustic energy

انرژی موجود در یک موج صوتی که با واحد ژول یا وات ثانیه اندازه‌گیری می‌شود و متناسب با مجذور فشار صوتی است.

Acoustic Instrument

سازی که صدای آن به وسیله ارتعاش طبیعی و بدون کمک مدارهای الکتریکی تولید می‌شود.

Acoustic reflex

توانایی شناسایی نواک صدا بدون کمک یک سیگنال تن مرجع

AC-3 (Audio Coding-3)

آلگوریتمی برای کدینگ ادراکی که شش کانال فراگیر سیستم ۵/۱ را به وسیله کاهش دیتا به یک کانال تبدیل می‌کند. این آلگوریتم در HDTV، لوح نوری (LD)، لوح فشرده (CD) و سیستم صدای چند کانالی ۵.۱ دالبی دیجیتال کاربرد دارد.

Active crossover

فیلتری که محدوده فرکانسی گسترده‌ای مانند ۲۰ تا ۲۰۰۰۰ هرتز را با استفاده از عناصر فعال، مانند: «دیود» و «ترانزیستور» به چند محدوده کوچک‌تر تقسیم می‌کند و در سیستم‌های بلندگویی کاربرد دارد. در این کاربرد پس از تفکیک محدوده‌ها برای هر محدوده فرکانسی، تقویت‌کننده صوتی ویژه‌ای استفاده می‌شود. برای مثال، سیستم بلندگویی سه‌راهه که با فیلتر کراس‌آور (Crossover) باشد سیگنال صوتی را به سه محدوده

فرکانسی پایین، متوسط و بالا تقسیم می‌کند.

Active equalizer

همسانساز یا اکولایزری که از عناصر الکترونیکی فعال مانند: دیود و ترانزیستور یا مدارات مجتمع استفاده کند.

Acoustic treatment

پوششی که روی سطحی کشیده می‌شود تا خصوصیات آکوستیکی آن را تغییر دهد.

Active Combining Network

یک شبکه مداری همراه با بهره تقویت. (به Combining Network نگاه کنید).

AES (Audio Engineering Society)

انجمن مهندسان صدا

Active noise control

کنترل فعال نوفه

ADAT (Alesis Digital Audio Tape)

سیستمی که توسط شرکت Alesis در اوایل دهه ۹۰ میلادی عرضه شد. در این سیستم، ۸ تراک صدای دیجیتال با فرکانس نمونه‌برداری ۴۴/۱ کیلوهرتز و تفکیک (Resolution) ۱۶ بیت روی نوار ۱۲ اینچی S-VHS ضبط می‌شود.

ADAT Optical

استانداردی است برای انتقال اطلاعات صدای دیجیتال ۸ تراک ADAT

از میان یک کابل واحد فیبر نوری.

ADC (Analog-to-Digital Converter)

یک مدار الکترونیکی که مقادیر متفاوت سیگنال آنالوگ را که به صورت پیوسته است، به مقادیر گسسته ثابت «صفر» و «یک» تبدیل می‌کند. مدارهای مبدل ADC از مهمترین مدارها در سیستم‌های صدای دیجیتال هستند.

ADPCM (Adaptive Differential Puls Code Modulation)

یک الگوریتم فشرده‌سازی (Compression) ویژه اطلاعات دیجیتالی است که بسیار سریع می‌باشد و براساس اختلاف پدیدآمده بین دو نمونه اطلاعات دیجیتالی عمل می‌کند.

AES (Audio Engineering Society)

نام اختصاری «مجمع مهندسی صدا» است که در سال ۱۹۴۸ میلادی تأسیس گردید. این مجمع بزرگترین نهاد حرفه‌ای در مهندسی صداست و در زمینه تحقیقات، مطالعات و استانداردهای مهندسی صدا فعالیت دارد.

AES/EBU Interface

استاندارد فرمت انتقال اطلاعات دیجیتالی صدا به صورت سریال که در اسناد AES-3 1992 و AES-3id 1996 مشخصات آن درج شده است. استاندارد AES-3 از خطوط بالانس و جک‌های XLR و امپدانس ۱۱۰ اهم استفاده می‌کند، اما استاندارد AES-3id از خطوط غیر بالانس، جک‌های BNC و امپدانس ۷۵ اهم سود می‌برد. در این استاندارد دو کانال صدای A و B را می‌توان از طریق یک کابل صدا انتقال داد.

AES 24

یک استاندارد پیشرفته در زمینه سیستم‌های صوتی به‌کاررفته در شبکه‌های کامپیوتری است. این استاندارد دارای چندین قسمت است و تا کنون قسمت اول آن با نام AES 24-1 و عنوان «کنترل و شنود از طریق شبکه‌های اطلاعاتی دیجیتال» منتشر شده است.

AFL (After Fader Listening)

اصطلاحی است برای شنود (monitoring) سیگنال صدا پس از عبور از مقاومت متغیر یا فیدر (Fader) میز صدا.

AIRY

صدای حجیم و فضا دار سازها که به نظر می‌رسد آنها توسط سطوح منعکس کننده بزرگی احاطه شده‌اند و در فضایی پر از هوا قرار گرفته‌اند. مقدار پس‌آوایی خوشایند بوده و دارای پاسخ فرکانس بالا تا ۱۵ یا ۲۰ کیلوهرتز است.

AIFF (Audio Interchange File Format)

یک فرمت استاندارد فایل‌های صوتی دیجیتال غیرفشرده‌سازی شده در رایانه‌های مکینتاش.

Airborne sound

صدای هوا برد

Aliasing

مشکل ایجاد فرکانس‌های ناخواسته هنگام نمونه‌برداری از یک سیگنال آنالوگ که فرکانسی بالاتر از نصف فرکانس نمونه‌برداری دارد.

Alignment

تنظیم آزیموت افقی هد و مدار دستگاه ضبط برای دستیابی به کارکرد بهینه دستگاه با نواری که مورد استفاده قرار گرفته است.

Alignment Tape

نوار صدایی که برای تنظیم دستگاه‌های ضبط صدای ریلی استفاده می‌گردد و دربردارنده سیگنال‌هایی با فرکانس‌های مختلف صوتی است.

All-Pass filter

فیلتری که فقط تأخیر یا شیفت فاز در سیگنال صدا ایجاد می‌کند و تمام فرکانس‌های سیگنال صدا را بدون تغییر در دامنه آنها از خود عبور می‌دهد.

Ambience

۱. صدای عمومی محیط یا آمبئانس که به صدای مهمه عمومی اطلاق می‌شود. برای مثال، صدایی که به وسیله صدابردار از فاصله دوری نسبت به موضوع در یک محیط پر ازدحام ضبط گردد. به این صدا که دارای تمامی ابعاد مهمه و صدای سخنرانی و یا مانند آن باشد، «صدای عمومی محیط» گفته می‌شود. به صدای عمومی محیط، «صدای زمینه» نیز می‌گویند و از آن در نمایش‌های رادیویی، تلویزیونی و فیلم‌های سینمایی استفاده می‌شود.

۲. انعکاسات اولیه صوتی و پس‌آوایی در یک محیط محصور. همچنین به حس قابل شنیدن کیفیت آکوستیکی اتاق یا محیطی که ساز موسیقی در آن ضبط شده، گفته می‌شود.

Ambient Sound

(به Ambience رجوع کنید.)

Ambiophy

روشی که در گذشته از آن برای تنظیم پس‌آوایی داخل استودیو یا تالار کنسرت با استفاده از سیستم فیدبک بلندگو بهره‌گیری می‌شد. در این روش بلندگوهای روی دیوارهای اطراف و سقف استودیو تعبیه و با استفاده از تأخیر زمانی‌های مورد نظر، بازتاب‌های صوتی سطوح، شبیه‌سازی می‌شدند.

Ambiosonic

یک سیستم صدای فراگیر که از چهار میکروفون یا بیشتر برای ورودی و دو کانال یا بیشتر برای انتقال سیگنال رمزگذاری‌شده و چهار کانال یا بیشتر برای رمزگشایی سیگنال استفاده می‌شود. در این صورت این سیستم می‌تواند یک میدان صوتی ۳۶۰ درجه‌ای در اطراف شنونده ایجاد نماید. در این سیستم از چهار میکروفون برای تبدیل امواج صوتی در محورهای چپ و راست، جلو و عقب، بالا و پایین و پیرامونی محیط ضبط استفاده می‌شود.

AMP (Amplifier)

واحد «شدت جریان الکتریکی» در استاندارد بین‌المللی KMS. یک آمپر، مقدار جریان الکتریکی است که وقتی در دو سیم موازی مستقیم با طول نامحدود و فاصله یک متر از هم در فضای آزاد جریان یابد، نیروی بین دو سیم 2×10^{-7} نیوتن بر متر باشد. طبق تعریف دیگر، یک آمپر برابر است با عبور یک کولن بار الکتریکی در یک ثانیه از یک سیم.

Amplitude

دامنه ولتاژ یا جریان در سیگنال صدا.

Ambience microphone

میکروفونی که در فاصله نسبتاً دوری از منبع صدا قرار می‌گیرد تا آمبیانس محیط را دریافت کند.

AM (Amplitude modulation)

روشی در مخابرات رادیویی که در آن دامنه موج حامل متناسب با موج صوتی تغییر می‌کند. پهنای باند پخش رادیویی AM از ۵۴۰ تا ۱۶۰۰ کیلو هرتز است.

peak، Amplitude

در شکل یک موج صوتی، فشار صوتی قله (اوج) شکل موج و در شکل یک سیگنال الکتریکی ولتاژ قله شکل موج. دامنه یک موج صوتی یا یک سیگنال مورد اندازه‌گیری به وسیله یک اندازه‌گیر، 0.707 برابر دامنه قله است.

Analog (Analogue)

کمیت‌های فیزیکی در طبیعت، مانند: دما، رطوبت، فشار و یا شدت صوت که به طور مداوم قابل تغییر هستند، کمیت‌های آنالوگ یا «قیاسی» نامیده می‌شوند. کمیت‌های آنالوگ دارای مقدار کاملاً ثابتی نیستند و در قیاس قبلی و بعدی معنا پیدا می‌کنند. معمولاً واژه «آنالوگ» در مقابل واژه «دیجیتال» به کار می‌رود که به کمیت‌هایی با دو سطح پایین (صفر) و بالا (یک) اشاره دارد.

Analog-to-Digital (A/D) converter

مداری الکترونیکی که سیگنال صوتی آنالوگ را به مجموعه‌ای از دیتاهای دیجیتال تبدیل می‌نماید.

Ancillary

کارکردهای فرعی (در تجهیزات صوتی)

Anechoic room

اتاق صامت. اتاقی فاقد بازآوایی (بدون پژواک)؛ اتاقی که دیوارهایی با جذب صوتی کامل دارد.

Anhysteresis

ضد هیستریزیس

ANSI (American National Standards Institute)

«انستیتیوی استاندارد ملی آمریکا» که در زمینه توسعه، تصویب و انتشار استانداردها در حوزه‌های مختلف از جمله رادیو، تلویزیون و سینما فعالیت دارد.

Anti-aliasing filter

«فیلتری پایین‌گذر» که در ورودی مبدل‌های صدای آنالوگ به دیجیتال به کار می‌رود تا فرکانس‌های بالاتر از نصف فرکانس نمونه‌برداری را برای جلوگیری از پدیدهٔ aliasing تضعیف نماید.

Antinode

بخشی از یک موج ساکن صوتی که بیشترین جابجایی را دارد، «شکم» یا Antinode نامیده می‌شود.

Applied acoustics

آکوستیک کاربردی

Artificial Reverberation

پس‌آوایی مصنوعی؛ شبیه‌سازی بازتاب‌های متعدد صدا در محیط بسته به وسیله دستگاه‌های مولد پس‌آوایی.

Articulation loss of consonants (%AL)

مقیاسی برای وضوح گفتار؛ درصد واکه‌هایی که به درستی شنیده نمی‌شوند. این میزان به شدت تحت تأثیر میزان نویز محیط و مقدار زمان واخنش (Reverberation) است.

Articulation index

شاخص شمردگی (در آواشناسی)

Array

آرایه

ASA(Acoustical Society of America)

«مجمع آکوستیکی آمریکا» که در سال ۱۹۲۹ میلادی تأسیس شد. این مجمع با سابقه طولانی در زمینه تحقیقات و آموزش علوم آکوستیکی مورد توجه دانشمندان فیزیک صوت، مهندسان صدا و سایر علاقه‌مندان به دانش آکوستیک است.

ASIO (Audio Stream Input/Output)

درایور صوتی رایانه Steinberg برای مکیتاش و ویندوز. در این درایور تأخیر (latency) کم می‌باشد، زیرا واسط مستقیمی بین یک کارت صوتی و نرم‌افزار کاربردی صداست.

ASPEC (Adaptive Spectral Perceptual Entropy Coding)

یک روش کدینگ بسیار پیشرفته در مهندسی صداست. این روش یک استاندارد برای کاهش میزان نرخ داده‌ها (Bit Rate) در حوزه صدا با کیفیت عالی است که توسط لابراتوار Bell ، AT & T، Thomson ، مجمع

Fraunhofer و CNET به طور مشترک عرضه شد. این روش درجه بالایی از فشرده‌سازی (Compression) را برای امکان انتقال صدا از طریق شبکه مخابراتی ISDN به کار می‌برد.

Assign

توزیع یا ارسال یک سیگنال صوتی به یک یا چند کانال منتخب.

ATM networking (Asynchronous Transfer Mode)

یک فناوری شبکه‌ای بسیار وسیع که به وسیله شرکت‌های Sonic و Avid, Solution و Studio Audio به کار گرفته شد. ATM پروتکل خاصی برای انتقال اطلاعات دیجیتالی روی شبکه کامپیوتری است.

ATRAC (Adaptive Transform Acoustic Coding)

یک الگوریتم فشرده‌سازی دیتا (به‌کاررفته در مینی دیسک) که فضای مورد نیاز برای ذخیره صدای دیجیتال را به نسبت ۵ به ۱ کاهش می‌دهد. ATRAC یک روش کدینگ ادراکی است که دیتاهای غیرقابل شنیدن را (به خاطر پدیده پوشاندگی صوتی) حذف می‌کند.

Attack

حمله، خیز، فراز، جهش اولیه صدای هر نت موسیقایی. اولین قسمت از پوش (Envelope) نت که در آن یک نت از سکوت به بالاترین حجم خود می‌رسد.

Attack time

زمان حمله، زمان خیز، زمان فراز. در یک فشرده‌کننده صوتی مدت‌زمانی که طول می‌کشد تا کاهش تقویت در پاسخ به یک فراز موسیقایی رخ دهد.

Attenuate

کاهش سطح یک سیگنال.

Attenuation

تضعیف

Attenuator

۱. وسیله‌ای برای کاهش در سطح سیگنال صداست. Attenuator یا تضعیف‌کننده می‌تواند به صورت یک شبکه مقاومتی در داخل دستگاه و یا کنترل‌کننده‌ای بر روی یک دستگاه باشد.
۲. یک شبکه مقاومتی قابل تنظیم در مازول ورودی میز صدا که سطح سیگنال میکروفون را برای جلوگیری از فراباردهی (Overload) ترانسفورمر ورودی و تقویت‌کننده مقدماتی میکروفون کاهش می‌دهد.

Audience Reinforcement

صدارسانی برنامه به شنوندگان حاضر در استودیو و تالارهای کنسرت به وسیله سیستم‌های صوتی مناسب و با کیفیت بالا.

Audio

۱. اصوات قابل شنیدن توسط انسان
۲. تولید، دریافت، ارسال یا پخش صدا در تجهیزات الکترونیکی خانگی و حرفه‌ای
۳. جابجایی و فشرده‌شدن مولکولهای هوا و تغییرات فشار آنها باعث ایجاد موجی می‌شود که توسط گوش انسان قابل فهم و شنیدن است که به آن «صدا» یا Audio می‌گویند.

Audio Mixer

دستگاهی که در آن می‌توان چندین منبع صوتی را با یکدیگر درآمیخته و آنها را در یک کانال صوتی ترکیب نمود. **Audio Mixer** یا «ترکیب‌کننده صدا» در استودیوهای صدابرداری، دوبلاژ، رادیویی و تلویزیونی یکی از وسایل اساسی و دارای نقش حیاتی تولید یک برنامه است.

Audio Spectrum

طیف یا «محدود فرکانسی» صدایی که گوش انسان دارای توانایی متمایز ساختن آنها از یکدیگر باشد. این محدوده بین ۲۰ تا ۲۰۰۰۰ هرتز می‌باشد. فرکانس‌های پایین‌تر از ۲۰ هرتز را مادون صوت و بالاتر از ۲۰۰۰۰ هرتز را ماوراء صوت می‌نامند. گوش انسان در پایین و بالای محدوده ۲۰ هرتز تا ۲۰۰۰۰ هرتز قادر به شنیدن نیست. سیستم‌های صوتی حرفه‌ای باید در محدوده فوق عمل نمایند.

Audio Spectrum Analyzer

دستگاهی برای مشاهده شکل تمامی فرکانس‌های سیگنال صدا جهت تجزیه و تحلیل آن.

Auditorium

۱. تالار و جایگاه ویژه تماشاگران برای مشاهده برنامه یا هر نوع گردهمایی مانند: سالن‌های نمایش فیلم، تئاتر و کنسرت.
۲. سر و صدا و همهمه ویژه ناشی از حضور تماشاگر در تالارهای عمومی و یا سالن‌های نمایشی و استودیوهای فیلمبرداری و تلویزیونی.

Auditor

شنونده

Auditory

مجرای شنوایی؛ لوله‌ای به طول تقریبی ۳ سانتیمتر که ارتعاشات صوتی را به پرده گوش منتقل می‌کند.

Auditory filter

اصطلاحی برای تشریح و توضیح عبارت باندهای بحرانی (Critical bands) در فیلترهای میان‌گذری که روی فرکانس‌های پایین، تأکید بیشتری دارند.

Auditory threshold

حداقل سطح صدای قابل شنیدن توسط گوش انسان که «آستانه شنوایی» نام دارد و به فرکانس وابسته است.

Aural Perspective

تأثیر فاصله منبع صدا که با عواملی مثل: حجم، نسبت صدای مستقیم به صداهای بازتابیده‌شده از سطوح مجاور، کیفیت و مشخصات صدا تعیین می‌شود.

Audible

قابل شنوایی

Audibility

شنودپذیری؛ شنودسنج

Audiogram

نمودار شنوایی

Audiologist

شنوایی‌شناس

Audiology

شنوایی‌شناسی

Audio Interface

(به Breakout Box نگاه کنید.)

Audio meter

شنودی‌سنج؛ قابلیت شنوایی

Autolocate

یک عملگر در دستگاه ضبط که با فشار دادن دگمه آن به آدرس خاصی از نوار یا دیسک می‌رود.

Automated mixing

سیستمی برای ترکیب صداها که در آن رایانه با استفاده از حافظه خود تنظیمات میز صدا را برای ترکیب صداها تغییر می‌دهد و مطابق با برنامه موجود در حافظه عمل می‌نماید. با این سیستم یک ترکیب صوتی می‌تواند در چندین اجرا انجام شده و تمام صداها همانند اجرای قبلی مجدداً پخش گردند.

Auxiliary Bus (Aux-Bus)

(به Effects Bus نگاه کنید.)

Auxiliary Send (Aux- Send)

(به Effects Send نگاه کنید.)

Aureal 3D (A3D)

یک فناوری ویژه برای پخش صدای سه‌بعدی (3dimension sound) که اولین بار توسط شرکت Crystal River Engineering ارائه شد. Aureal 3D ادعا می‌کند که می‌تواند صدای سه‌بعدی را از طریق دو بلندگو فراهم نماید. (گوش‌های انسان اصوات رسیده از منابع گوناگون در جهت‌ها و مکان‌های مختلف را دریافت کرده و بدین ترتیب صدای سه‌بعدی می‌تواند شنیده شود. حال سؤال اینجاست: چگونه می‌توان صدای سه‌بعدی را با دو بلندگو که در جهت و مکان خاصی است ایجاد کرد؟ به نظر متخصصان، این ادعای شرکت Crystal River Engineering در مورد فناوری Aureal 3D چندان منطقی به نظر نمی‌رسد).

Auto Locate

امکانی در بعضی از دستگاه‌های پخش و ضبط صدا که دسترسی به نقطه خاصی از نوار یا دیسک مطابق با آدرس داده‌شده به اپراتور ممکن می‌شود.

Auto Reverse

قابلیتی در بعضی از دستگاه‌های دک کاست که عمل ضبط یا پخش هر دو طرف نوار کاست را بدون وقفه انجام می‌دهد. در واقع با کاربرد این سیستم، هنگامی که یک طرف نوار به انتها می‌رسد، طرف دیگر شروع به پخش یا ضبط می‌کند؛ این کار با معکوس شدن جهت حرکت نوار امکان‌پذیر است.

Automatd mixing

سیستم خودکاری برای ترکیب چندین منبع صوتی که در آن یک کامپیوتر

تنظیمات انجام شده بر روی کمیت و کیفیت ورودی‌های میز صدا را ذخیره کرده و بعدها این تنظیمات را به طور خودکار بر روی سیگنال‌های ورودی مطابق با پیش تنظیم‌های انجام شده، تکرار می‌کند.

A/V drive

یک درایو دیسک سخت که برای کاربردهای صدا و تصویر ساخته می‌شود. این درایو برای اجتناب از خطای دیتا «تنظیم دوباره گرمایی» را تا زمانی که دیسک غیر فعال است به تأخیر می‌اندازد.

A-Weighting

به دلیل یکسان نبودن حساسیت سیستم شنوایی انسان نسبت به فرکانس‌های متفاوت از فیلترهای خاصی در ورودی دستگاه‌های اندازه‌گیری امواج صوتی مانند: سونومتر و سوفومتر استفاده می‌شود؛ یکی از این فیلترها **A-Weighting** است که دارای منحنی خاصی است. (همچنین به **weighting filter** مراجعه کنید).

Azimuth

آزیموت. زاویه بین شکاف هد و مسیر نوار در دستگاه ضبط صدا

Azimuth alignment

تنظیم مکانیکی هد ضبط و پخش به طوری که در زاویه (۹۰ درجه) نسبت به نوار قرار گیرند.

(B)

Back- emf (Back- electromotive force)

Back- voltage یا Back- emf پدیده‌ای است که تمامی سیستم‌های الکترومغناطیسی دارای سیم‌پیچ متحرک با آن روبرو هستند. اما در مهندسی صدا این پدیده اغلب در عملکرد بلندگوها جلب نظر می‌کند؛ پس از قطع اعمال سیگنال به یک بلندگوی الکترومغناطیسی به خاطر وجود انرژی پتانسیل، سیم‌پیچ بلندگو به حرکت خود ادامه می‌دهد و در واقع بلندگو شبیه به میکروفون دینامیکی می‌شود. این حرکت باعث ایجاد یک ولتاژ شده که از طریق کابل به خروجی آمپلی‌فایر قدرت می‌رسد. این پدیده نامطلوب است و سعی می‌شود در ساخت بلندگوهای حرفه‌ای به حداقل برسد.

Background music

موزیک متن؛ به آهنگ یا نوای همراه‌کننده‌ای گفته می‌شود که برای برانگیختن بیشتر احساس در تماشاچی یا شنونده با آنچه که در داستان و رویداد می‌گذرد، به کار برده می‌شود. موزیک متن ابتدا ضبط و سپس به هنگام ترکیب یا میکس و همزمانی به زمینه فیلم یا نوار ویدئو اضافه می‌شود. موزیک متن امروزه دارای جایگاه مهمی در داستان‌های نمایشی است و به شکل یکی از بنیان‌های اساسی در ساختار داستان‌های بلند فیلم و تلویزیون درآمده است.

Backing Track

لبه یا تراک از پیش ضبط شده صوتی که تکنواز می‌تواند از طریق گوشی آن را بشنود و اجرای خود را به آن بیفزاید.

Baffle

صفحه آکوستیکی کوچکی که سبب تغییر در میدان آکوستیکی نزدیک به میکروفون می‌شود. از این صفحه برای عدم تأثیرگذاری میدان‌های آکوستیکی بر میکروفون‌های مجاور استفاده می‌شود.

Baffled-omni

یک چیدمان میکروفون‌گذاری استریو که از دو میکروفون تمام‌جهتی تشکیل شده است. این دو میکروفون فاصله‌ای برابر با فاصله دو گوش انسان داشته و به وسیله یک مانع سخت از هم جدا شده‌اند.

Baking Copy

نسخه دوم یک برنامه ضبط شده صوتی که در مواردی که اشکال فنی برای نسخه اصلی (master copy) پیش آید، به کار می‌رود.

Balance

۱. توازن و تعادل حجم صداهای گوناگون منابع مختلف صوتی در ساخت یک برنامه به وسیله انتخاب صحیح و هنرمندانه جهت میکروفون‌ها و ترکیب مناسب سیگنال‌های ورودی.

۲. توازن نسبت حجم صدا در کانال‌های چپ و راست در سیستم استریوفونیک و نیز کانال‌های چندگانه در سیستم‌های صدای محیطی (sound surround).

Balance control

واژه‌ای که به طور مشترک در تقویت‌کننده‌های مقدماتی صدای (preamplifiers Audio) استریو خانگی (consumer) و حرفه‌ای (professional) به کار می‌رود و برای تغییر سطح بلندی صدا در کانال‌های چپ و راست استفاده می‌شود. با افزایش انرژی صدا در یک کانال، بلندی صدا در کانال دیگر کاهش می‌یابد و اغلب برای ایجاد توازن در نسبت بلندی صدا در کانال‌های چپ و راست در سیستم استریو استفاده می‌شود.

Balanced AC power

برق متناوب از ترانسفورمری که سیم وسط سیم‌پیچ ثانویه آن، به اتصال سیم زمین وصل شده است و به جای اینکه یک سیم، ۱۲۰ ولت و دیگری صفر ولت باشد هر یک از سیم‌ها ۶۰ ولت دارد و هم‌فاز هستند و دو سیم نسبت به هم ۱۲۰ ولت ولتاژ دارند. اما یکی از آنها نسبت به سر وسط سیم‌پیچ ثانویه ۶۰+ ولت و دیگری ۶۰- ولت دارد. بدین وسیله هر نوع هام و نویزی در سیستم از بین می‌رود.

Balanced line

روش برتر برای اتصالات سیستم‌های صوتی به وسیله کابل به یکدیگر که از دو سیم به هم پیچیده شده برای انتقال سیگنال صدا و یک سیم فلزی بافته شده که آن دو سیم را احاطه می‌کند، ساخته می‌شود. در این روش نویز و هام (Hum) ناشی از میدان‌های مغناطیسی و امواج رادیویی و همچنین نویز حاصل از زمین‌های مجازی برطرف می‌گردد. خطوط بالانس (Balanced lines) در اتصالات RS. 422، صدای دیجیتال AES/EBU و البته صدای آنالوگ حرفه‌ای کاربرد دارد. دو سیم اصلی، یکی برای رفت سیگنال و دیگری برای برگشت سیگنال استفاده می‌شود. از سیم سوم که به

آن شیلد (Shield) هم می‌گویند، هیچگونه اطلاعات صوتی منتقل نمی‌شود و بدین سبب یک هادی بسیار خوب برای هدایت نویز و هام به بدنه (زمین) سیستم‌های صوتی است.

Balanced microphone

اصطلاحی برای میکروفون‌هایی است که دارای سیم بندی داخلی متقارن یا بالانس هستند. در این میکروفون‌ها از دو سیم برای انتقال سیگنال صدا و یک سیم شیلد که فقط برای جلوگیری از ورود سیگنال‌های ناخواسته و حذف آنها به کار می‌رود، استفاده می‌شود. معمولاً میکروفون‌های حرفه‌ای که دارای امپدانس ورودی پایینی حدود ۲۰۰ اهم هستند، از خطوط بالانس استفاده می‌کنند و دارای جک خروجی ۳- XLR می‌باشند.

Ballsy or Bassy

تأکید و تقویت فرکانس‌های پایین (در حدود زیر ۲۰۰ هرتز).

Band

بند

Bandpass filter

فیلتری که یک باند یا محدوده‌ای از فرکانس‌ها را عبور داده اما با شیب تندی فرکانس‌های خارج از محدوده یا باند را تضعیف کرده یا پس می‌زند.

Band limited

محدودشده به یک بند

Bandpass filter

فیلتری که تنها به سیگنال‌هایی با فرکانس بین دو فرکانس تعیین‌شده،

اجازه عبور می‌دهد. به دو فرکانس تعیین شده، فرکانس قطع بالا و پایین می‌گویند که به نام «فرکانس‌های نیم قدرت» هم شناخته می‌شوند. فیلتر میان‌گذر تنها فرکانس‌های بین دو فرکانس نیم قدرت را عبور می‌دهد. فرکانس نیم قدرت فرکانسی است که قدرت سیگنال نسبت به قدرت اولیه 3dB کاهش یابد؛ یعنی قدرت سیگنال نصف قدرت اولیه گردد.

Bandwidth

تفاوت عددی نقاط -3dB- بالا و پایین در فرکانس صوتی که با BW نشان داده می‌شود.

Bar

واحدی برای فشار صوتی که برابر است با «یک میلیون دین (Dyne) در یک سانتیمتر مربع»

Bark

واحد اندازه‌گیری ذهنی نواک برابر با یک صدم پهنای بانده بحرانی (Critical Band).

Base

پایه پلاستیکی نوار که بر روی آن محلولی از اکسید آهن کشیده شده است. این نوار در دستگاه‌های ضبط و پخش مغناطیسی صدا به کار می‌رود.

Basic Tracks

تراک‌های صدا در ضبط موسیقی چندباندی که اختصاص به ضبط صدای آلات موسیقی ریتم‌دار مانند گیتار باس، گیتار، درام و کیبورد دارد و به نام

«تراک‌های اصلی» شناخته می‌شوند.

Basilar membrane

پرده بازیلار

Bass

۱. بلندگویی که برای پخش فرکانس‌های پایین به کار می‌رود.
۲. به فرکانس‌های پایین اشاره دارد.
۳. نوعی گیتار که صدای بم‌تری نسبت به گیتار معمولی دارد.

Bass management

یک مدار **Crossover** ساب ووفر، که معمولاً بخشی از یک گیرنده صدای فراگیر است. این مدار فرکانس‌های بیشتر از ۱۰۰ هرتز را به پنج بلندگوی **Full range** می‌فرستد و فرکانس‌های زیر ۱۰۰ هرتز را از شش کانال فراگیر جدا نموده و به بلندگوی ساب ووفر ارسال می‌کند. این مدار تنها بر صدای مونیتور اثر دارد و بر سیگنالی که برای ضبط به روی نوار می‌رود بی‌تأثیر بوده و می‌تواند در یک سیستم صدای فراگیر خانگی و یا به صورت یک دستگاه مستقل، مداری خاص در یک بلندگوی ساب ووفر و یا یک نرم‌افزار پلاگ‌این باشد.

Bass Reflex

نوع خاصی از جعبه بلندگو که برای ایجاد امکان جابجایی دیافراگم بلندگوی ووفر سوراخی در جعبه بلندگو تعبیه می‌شود تا فشار هوای درون و بیرون جعبه بلندگو با هم برابر باشد.

Bass tip- up

اوج‌گیری فرکانس‌های پایین یا صداهای بم به دلایل مختلف.

Bass Trap

مجموعه‌ای از حجم‌های آکوستیکی که امواج صوتی فرکانس پایین را در استودیو جذب می‌کند.

Bass woofer

۱. بلندگویی برای پخش فرکانس‌های بسیار پایین که دارای دیافراگمی با قطر زیاد است.
۲. یک تکنیک برای همراه‌شدن موسیقی زمینه یا افکت صوتی با شیار صوتی مربوط به گفتار به طوری که موسیقی یا افکت به طور همزمان با گفتار متن به آخر برسد.

BCD

یک سیستم عددی که به ازای هر رقم در سیستم دهدهی (decimal) معادل آن در سیستم دودویی (binary) و با ۴ رقم قرار داده می‌شود. برای مثال، عدد ۲۳ در سیستم دهدهی در سیستم BCD عدد ۰۰۱۰۰۰۱۱ می‌شود

$$2 = 0010, 3 = 0011$$

۲. (Binary Coded Digit) سیستمی که معادل دودویی (binary) هر عدد استفاده می‌شود. برای مثال، عدد ۲۳ در این سیستم ۱۰۰۱ خواهد شد.

Beam

تیر (در آکوستیک معماری)، پرتو (در امواج)

Beat

تپش

Bel

برگرفته‌شده از نام Alexander Graham Bell و معادل ده دسی‌بل است. bel مقدار افت یک سیگنال در طول یک مایل از سیم‌های تلفنی بود که قبلاً کاربرد داشت و اکنون کمتر کاربرد دارد. (به Decibel رجوع شود).

Bell (Alexander Graham Bell)

مخترع آمریکایی دستگاه تلفن. او در سال ۱۸۷۶ توانست از طریق دستگاه ساخت خود، صدا را توسط خطوط انتقال الکتریکی منتقل نماید. او همچنین دستگاه audiometer را ساخت و دستگاه phonograph را تکامل بخشید و تحقیقات زیادی در مورد صدا و انتقال آن انجام داد.

Bi- amp

یک سیستم با دو آمپلی‌فایر جداگانه برای تقویت فرکانس‌های پایین و بالا و اعمال سیگنال به بلندگوهای جداگانه می‌باشد. در این سیستم سیگنال صدا با فیلترهای crossover به دو بخش (فرکانس بالا و فرکانس پایین) تقسیم شده و هر بخش پس از تقویت به بلندگوی ویژه همان بخش ارسال می‌گردد.

Biamplification

(به Biamp رجوع شود).

Bias

سیگنال ماوراء صوتی که از مدارات الکترونیکی دستگاه ضبط به هد پاک‌کن اعمال می‌شود. این سیگنال همچنین با سیگنال صوتی ترکیب شده و به هد ضبط فرستاده می‌شود تا برای اعوجاج کاهش یابد.

Bias current

۱. جریان الکتریکی سینوسی با فرکانس $140 - 60$ KHZ است که هنگام ضبط مغناطیسی و به منظور جلوگیری از ایجاد اعوجاج ناشی از خطی نبودن کامل منحنی پسماند و شدت میدان مغناطیسی به کار می‌رود.

۲. در تقویت‌کننده‌های صوتی برای کار ترانزیستورها و لامپ‌های خلأ احتیاج به جریان الکتریکی مستقیمی است که به آن Current Bias یا «جریان بایاس» گویند.

Bidirectional microphone

میکروفونی که بیشترین حساسیت را به اصوات رسیده از دو جهت (روبرو و پشت میکروفون) دارد. این میکروفون صداهای رسیده از کناره‌ها را پس می‌زند و به علت شکل ظاهری راستای دریافت (Polar Pattern) آن، به میکروفون figure eight شناخته می‌شود.

Binary

وضعیتی که دارای دو حالت است؛ برای مثال، در سیستم عددی باینری یا دودویی، دو رقم ۰ و ۱ را داریم.

Binary Coded Decimal

(به BCD نگاه کنید.)

Binaural recording

روشی برای ضبط دو کانالی که با استفاده از دو میکروفون تمام‌جهتی انجام می‌گیرد. این دو میکروفون به جای دو گوش سر یک آدمک نصب شده و نتیجه کار توسط یک گوشی پخش می‌شود. هدف از این کار بازسازی سیگنال آکوستیکی شنیده‌شده به وسیله هر گوش است.

Binaural Recording and Reproduction

ضبط صدا و بازپایی آن. روشی در صدابرداری یک فیلم داستانی، که گفتار به روش استریو بر روی دو باند ضبط می‌شود. در این روش باید میکروفون‌ها را برای داشتن صدای یکنواخت از سوژه متوازن نمود. این کار با دور و نزدیک کردن هر یک از میکروفون‌ها به انجام می‌رسد تا صدا کیفیت اصلی خود را همچنان حفظ نماید.

Binaural stereo

استریو دوشنودی

Bit

مخفف عبارت «Binary unit» یا «Binary digit» که به کوچکترین جزء اطلاعات دیجیتالی اطلاق می‌شود. یک bit تنها می‌تواند دو مقدار ۰ یا ۱ را داشته باشد.

Bit clock

«بیت ساعت» که برای انتقال سیگنال همزمانی در اینترفیس صدای دیجیتال از آن استفاده می‌شود.

Bit depth

تعداد بیتها در هر کلمه یک سیگنال دیجیتال. هر کلمه (عدد باینری) دامنه سیگنال آنالوگ در یک لحظه تا لحظه بعدی را ارائه می‌دهد. ازدیاد عمق بیت (bit depth) یا بیت رزولوشن به معنی طویل بودن طول کلمه دیجیتالی و به عبارت دیگر تفکیک زیادتر دامنه سیگنال آنالوگ به هنگام تبدیل به سیگنال دیجیتال می‌باشد.

Bit rate

نرخ یا فرکانسی که بیت‌ها در جریان بیتی (bit stream) دارند. برای مثال، bit rate در CD برابر $4/3218$ MHz است؛ یعنی در یک ثانیه $10^6 \times 4.3218$ بیت خوانده و انتقال می‌یابد.

Bit stream

«جریان بیتی» یا سیگنال باینری بدون ملاحظه گروه‌بندی آنها.

Bloated

تقویت بیش از حد و مفرط فرکانس‌های میانی پایین (Mid-Bass) (در حدود ۲۵۰ هرتز). فرکانس‌های پایین تشدید شده و اندکی خفه به نظر می‌رسند.

Bloom

فرکانس‌های پایین دقیق و درست (صدای حجیم و فضا دار). باز تولید (Reproduction) خوب گستره‌های پویایی و پس‌آوایی طبیعی محل اجرای موسیقی. انعکاس‌های زود هنگام صوت یا حسی از محیط پیرامون هر ساز در ارکستر.

Blumlein array

یک تکنیک میکروفون‌گذاری استریو که در آن دو میکروفون دوجتهی به طور ضربداری با زاویه ۹۰ درجه نسبت به هم قرار می‌گیرند. (۴۵ درجه از وسط به سمت چپ و ۴۵ درجه به سمت راست).

Board

(به Mixing console نگاه کنید).

Bobine

قرقره مخصوص که وسیله‌ای برای ذخیره و نگهداری نوارهای صدای مغناطیسی است. گنجایش قرقره‌ها معمولاً عبارتند از: ۶۰۰، ۱۲۰۰ و ۲۵۰۰ فوت.

Boom

وسیله‌ای که در بیشتر استودیوهای صدابرداری فیلمسازی و تلویزیونی کاربرد دارد. این وسیله مجهز به بازویی است که میکروفون در انتهای آن نصب شده و به هنگام کار می‌تواند امکان جابه‌جایی را در هر لحظه به وجود آورد. هنگام صدابرداری سر صحنه در فیلم‌های سینمایی و نمایش‌های تلویزیونی، بوم باید به گونه‌ای مستقر شود که خارج از حوزه دید دوربین قرار گرفته باشد، ضمن اینکه برای دریافت بهتر صدا باید بتواند فاصله نزدیکی با بازیگر داشته باشد.

Boomy

تقویت بیش از حد و مفرط فرکانس پایین (در حدود ۱۲۵ هرتز). فرکانس‌های پایین کمی خفه به نظر می‌رسند یا به حالت تشدید درمی‌آیند.

Boomy tubby

اصطلاحی مربوط به کیفیت صوتی مکانی که فرکانس‌های بالا را حذف می‌کند و فرکانس‌های پایین را تقویت و تشدید می‌نماید؛ در نتیجه صدایی با وضوح پایین و اندکی بازآوایی (پژواک) حاصل می‌گردد.

Boost/cut equalizer

اصطلاحی که در دستگاه‌های گرافیک اکولایزر استفاده می‌شود. معمولاً روی پانل جلویی یک دستگاه گرافیک اکولایزر آنالوگ از تعداد زیادی ولوم

کشویی که به صورت عمودی قرار دارند، استفاده می‌شود. اگر این ولوم‌ها در نقطه صفر یا وسط باشند هیچگونه تغییری در آن فرکانس اکولایزر ایجاد نمی‌گردد. بالابردن ولوم‌ها باعث تقویت دامنه سیگنال در آن فرکانس (boost) و پایین‌بردن ولوم باعث تضعیف دامنه سیگنال در آن فرکانس (cut) می‌شود.

Bouncing Tracks

تکنیکی در ضبط موسیقی به روش چندباندی که در آن دو یا چند تراک صدای ضبط‌شده با یکدیگر ترکیب شده و نتیجه نهایی، روی یک تراک خالی ضبط می‌شود. با این کار تراک‌های ابتدایی برای پاک‌کردن و ضبط مجدد آماده می‌شوند و بدین وسیله امکان ضبط صدای تعداد بیشتری از سازهای موسیقی فراهم می‌شود.

Boundary microphone

میکروفونی که برای استفاده در روی یک سطح منعکس‌کننده سخت طراحی شده است. کپسول میکروفون در فاصله خیلی نزدیک به سطح قرار می‌گیرد، به طوری که اصوات مستقیم و انعکاسی در تمام فرکانس‌های باند شنوایی به صورت هم‌فاز (یا نزدیک آن) به دیافراگم میکروفون می‌رسند.

Bow

کمان، آرشه

Boxy

تشدید صدا؛ وقتی موسیقی از داخل یک جعبه پخش شود. نوسان در جعبه بلندگو پیش می‌آید و در برخی اوقات تأکید و تقویت فرکانس‌های ۲۵۰ تا ۵۰۰ هرتز روی می‌دهد.

Brass

برنج. ساز بادی برنجی

Breakout box (I/O box)

مجموعه‌ای از جکهای ورودی و خروجی صوتی در یک جعبه که به یک کارت صدا یا درگاه USB رایانه متصل هستند. این جعبه واسطه‌ای بین سیگنالهای صدای آنالوگ (و اغلب سیگنالهای دیجیتال و MIDI) و یک رایانه است.

Breathing

افزایش و کاهش ناخواسته نویز زمینه هنگام استفاده از فشرده‌کننده‌های (compressor) صوتی که باید سعی بر حذف آن باشد و به pumping نیز معروف است.

Breathy

اصوات تنفسی قابل شنیدن در کلام، فلوت یا ساکسیفون. پاسخ فرکانس بالای خوب.

Brette

اوج‌هایی در فرکانس‌های بالا یا فرکانس‌های اصلی ضعیف. اندکی اعوجاج یا تیزی فرکانس‌های بالا. (به thin رجوع کنید.) اشیائی که از نظر فیزیکی نازک و شکننده هستند هنگام ضربه‌زدن به آنها بر فرکانس‌های بالا نسبت به پایین تأکید بیشتری دارند.

Breve

کوتک (در آواشناسی گفتار)

Bridge

خرک (در ساز)؛ پل (در الکترونیک)

Bright

تأکید بر فرکانس‌های بالا. فرکانس‌های هماهنگ نسبت به فرکانس‌های اصلی سیگنال قوی هستند.

Buffer amplifier

آمپلی‌فایری که برای جداکردن یک سیگنال صدا از دیگر سیگنال‌های خروجی و بدون اثرگذاری روی سیگنال ورودی به کار می‌رود. همچنین برای تقویت یک سیگنال ضعیف و ارسال آن به چندین مقصد از **Buffer amplifier** استفاده می‌شود؛ علاوه بر این، جهت تطبیق امپدانس طبقات و مدارهای الکترونیکی می‌توان از آن استفاده کرد.

Bulk Tape Eraser

دستگاه پاک‌کننده نوارهای مغناطیسی که با استفاده از یک آهنربای الکتریکی بزرگ و قوی تمامی سطوح نوار صوتی را از صداهای ضبط‌شده به یکباره پاک می‌کند.

Bus

باس. اتصال مشترک بسیاری از سیگنال‌های مختلف. یک خروجی می‌ز صدا. یک کانال صوتی که به یک شیار نوار، پردازشگر سیگنال یا تقویت‌کننده قدرت اعمال می‌شود.

Bus in

ورودی باس که کاربرد آن برگشت جلوه‌های ویژه صوتی کاربرد است.

Bus master

در بخش خروجی یک میز صدا، پتانسیومتری (فیدر یا ولوم کنترل) که سطح خروجی یک باس را کنترل می‌کند.

Bus out

جک خروجی یک باس.

Bus trim

کنترلی در بخش خروجی میز صدا که بهره تقویت قابل تغییر یک باس را کنترل می‌کند و همراه با مسترباس، برای تنظیم دقیق به کار می‌رود.

Busy Background

«زمینه شلوغ» که به هر صدا یا ترکیب صوتی اطلاق می‌شود که سبب اشکال در تمرکز شنوایی گردیده و بتواند توجه شنونده را از صدای اصلی منحرف نماید. این اصطلاح بیشتر در سینما کاربرد دارد.

Buzz

تن صوتی ناخوشایند و ناخواسته‌ای که گاهی با صدای اصلی همراه می‌شود و دربردارنده هارمونیک‌های بالای فرکانس 50 HZ یا 60HZ است. این سیگنال صدای ناخواسته معمولاً از جانب پروژکتورها، دیمرها یا وسایل الکترونیکی ایجاد شده و از طریق سیستم صوتی شنیده می‌شود.

Buzz track

«صدای زمینه» یا جلوه‌های صوتی ترکیبی مانند همهمه مردم در پس‌گفتار برای نشان‌دادن و رساندن زمان و مکان مکالمه در دست انجام به شنونده. مانند: گفت‌وگوی دو نفر با هم که در آن صدای همهمه مردم به

شکل مبهم همراه با صدای قطار به گوش برسد، که نشان‌دهنده مکالمه این دو نفر در یک ایستگاه پر رفت و آمد راه‌آهن است.

Bulk tape eraser

یک وسیله الکترومغناطیس بزرگ که برای یکباره پاک‌کردن مغناطیسی یک ریل کامل نوار ضبط صدا استفاده می‌شود.

B- Weighting

(به weighting filter رجوع کنید.)

Byte

یک گروه ۸ تایی از بیت‌ها را گویند.

(C)

Calibration

(به Alignment نگاه کنید.)

Capstan

چرخ لنگر دوار در قسمت مکانیکی دستگاه‌های ضبط و پخش مغناطیسی صدا را گویند. میله‌ای که به مرکز این چرخ لنگر وصل است به کمک غلتک فشارنده (prich roller) نوار صدا را با سرعت معین به حرکت درمی‌آورد. در دستگاه‌های ضبط و پخش ریلی حرفه‌ای چرخ لنگر دوار به وسیله یک موتور الکتریکی مجزا به حرکت درمی‌آید، در حالی که در دستگاه‌های ضبط و پخش کاست خانگی، حرکت چرخ لنگر دوار ناشی از موتور الکتریکی اصلی است.

Capacitor

قطعه‌ای الکتریکی که الکتریسیته را ذخیره می‌کند (خازن). خازن از دو صفحه هادی که با عایقی به نام دی‌الکتریک از هم جدا شده‌اند، ساخته شده است. یک خازن جریان متناوب را از خود عبور داده اما مانع عبور جریان مستقیم می‌شود.

Capacitor Microphone

(به Condenser microphone نگاه کنید).

Capsule

قسمتی از میکروفون که شامل ممبران (Diaphragm) است.

Cardioid microphone

۱. میکروفون جهتی (تک‌راستایی). cardioid واژه‌ای است که ریشه یونانی دارد و به معنای «قلب» است که اشاره‌ای به الگوی (pattern) دریافت سیگنال صدا از اطراف می‌باشد. در این میکروفون‌ها فقط اصوات موجود در مقابل دهانه میکروفون دریافت شده و به سیگنال الکتریکی تبدیل می‌شود و صداهای پشت میکروفون دریافت نمی‌شوند.

۲. میکروفونی یک‌جهتی با تضعیفی معادل ۶ دسیبل در طرفین و حداکثر تضعیف صدا در پشت دیافراگم (در زاویه ۱۸۰ درجه مقابل دیافراگم). راستای دریافت یا پلاریترن این میکروفون شبیه شکل قلب است.

Cartridge

جعبه‌ای ویژه برای نوارهای صدا که ابتدا و انتهای نوار مغناطیسی صدا با تکنیک خاصی به هم وصل شده و بدین ترتیب با رسیدن نوار به انتها مجدداً از ابتدای نوار پخش می‌گردد. کارتریج‌ها تا ۸ کانال صدا را می‌توانند ضبط و پخش نمایند. اگر بخواهیم صدا و موسیقی را به صورت استریو روی کارتریج ضبط کنیم، تا چهار کانال استریو امکان‌پذیر است. در واقع کارتریج شامل یک قرقره است که حلقه بسته‌ای از نوار به دور آن پیچیده شده است. نوار از داخل قرقره به دور قسمت خارجی آن پیچیده می‌شود؛ حرکت به قرقره منتقل نمی‌شود بلکه حرکت نوار از چرخش محور هدایت ناشی می‌شود. پهنای نوار مورد استفاده ۶/۳ میلیمتر است که با سرعت ۱/۵

سانتیمتر در ثانیه حرکت می‌کند. با عرضه کاست‌های صدا، کارتریج‌ها کمتر مورد استفاده قرار می‌گیرند.

Cavity Resonance

تشدید محفظه‌ای. (به Helmholtz Resonator مراجعه کنید).

CCIR (International Radio consultative committee)

شاخه‌ای از (International Telecommunications union) ITU که در زمینه تولید، انتشار، توزیع و آماده‌سازی اسناد مرتبط با سیگنال‌های رادیویی و انتقال و دریافت این سیگنال‌ها در حوزه‌های مخابرات، رادیو و تلویزیون فعالیت دارد.

CD (Compact Disc)

۱. سیستم صوتی ذخیره صدای دیجیتال بر روی لوح فشرده (Compact) که توسط شرکت‌های «فیلیپس» و «سونی» به صورت یک مارک تجاری عرضه شد. در این سیستم اطلاعات کدشده و صدای دیجیتال حداکثر تا ۷۵ دقیقه به صورت دیجیتال بر روی CD حک و ذخیره می‌شود. CD دیتاها را به شکل شیار مارپیچی از حفره‌های میکروسکوپی ذخیره کرده تا به وسیله پرتو لیزر خوانده شوند. نرخ نمونه‌برداری CD صوتی دیجیتال، برابر با $44/1$ کیلوهرتز و طول کلمه آن ۱۶ بیت است.

۲. دیسک نوری یا Optical disc با قطر ۱۲ سانتیمتر که دارای انواع مختلفی مانند CD صوتی و یا CD داده (دیتا) می‌باشد. CDها از پلاستیک خاصی ساخته می‌شوند و لایه‌ای از فلز روی آن قرار دارد که به وسیله انعکاس نور لیزر، اطلاعات دیجیتالی ۰ و ۱ خوانده می‌شوند. CDها انواع مختلفی مانند CD صوتی، تصویری و کامپیوتری دارند.

CD changer

دستگاه پخش CD که چند CD را می‌تواند به ترتیب پخش نماید.

CD-R

CD قابل ضبط (CD Recordable). دیسکی فشرده که قابل دوباره‌نویسی (ضبط مجدد) نیست و به محض انجام ضبط غیر قابل پاک‌شدن و استفاده مجدد است.

CD-ROM

درايو دیسک رایانه که دیتاها را از دیسک‌های CD-ROM پخش می‌کند. دیسک‌ها به طور نوری شبیه آنچه در دستگاه پخش CD رخ می‌دهد، توسط یک پرتو لیزر خوانده می‌شوند.

CD-RW

CD قابل ضبط مجدد (CD Rewritable). دیسک فشرده‌ای که قابل دوباره‌نویسی (ضبط مجدد) است و پس از ضبط می‌توان آن را پاک نمود و مجدداً استفاده کرد.

Center frequency

پارامتری که در فیلترهای میان‌گذر کاربرد دارد و به فرکانس میانه دو حد فرکانس بالایی و پایینی اشاره دارد.

Chassis ground

اتصال زمین بدنه

Channel

ورودی میز صدا که می‌تواند سیگنال یک میکروفون، ماشین پخش (Reproduce machine)، یک ساز الکترونیکی و یا خط خارجی (External) باشد. برای کنترل سطح صدا در هر کانال معمولاً از پتانسیومتری که fader نامیده می‌شود، استفاده می‌کنند؛ همچنین ممکن است از تنظیمات دیگری مانند فیلترینگ هم برای هر کانال استفاده شود.

Channel Assign

(به Assign نگاه کنید.)

Chesty

به صدای خواننده‌ای گفته می‌شود که ریه (شش) بزرگی دارد، یعنی تقویت در فرکانس پایین (در حوالی ۱۲۵ تا ۲۵۰ هرتز).

Chorus

جلوه صوتی ویژه‌ای که در آن بخشی از یک سیگنال صوتی ۱۵ تا ۲۵ میلی‌ثانیه تأخیر زمانی می‌یابد و سپس با سیگنال اصلی جمع می‌شود. زمان تأخیر به طور تصادفی و یا پریودیک تغییر می‌کند، در نتیجه سیگنال حاصل، همراه با نوعی ارتعاش و موج به گوش می‌رسد. این جلوه صوتی اغلب به وسیله دستگاه‌های مولد افکت دیجیتالی صدا قابل دستیابی است.

Chorus

۱. جلوه صوتی ویژه‌ای که در آن یک سیگنال پس از ۱۵ تا ۳۵ میلی‌ثانیه تأخیر با سیگنال اصلی ترکیب می‌شود. زمان تأخیر به طور اتفاقی یا متناوب تغییر می‌کند تا جلوه لرزان و موجی شکل ایجاد گردد.

۲. بخش اصلی یک ترانه که چندین بار در سراسر آهنگ و با شعر یکسان تکرار می‌شود.

Clean

در مهندسی صدا به سیگنال‌های صوتی عاری از نویز و اعوجاج اطلاق می‌شود که دارای پاسخ فرکانسی تمام باند و بدون ناخالصی و با کیفیت بالا باشد.

Clean feed

صدای راهنمای ارسالی به یک شرکت‌کننده در برنامه رادیویی یا تلویزیونی که کل صدای برنامه جز صدای خود او را در بردارد.

Clear

صدایی که دارای شفافیت و وضوح کافی باشد که در این صورت شنیدن و تمایز آن از بقیه صداها آسان‌تر است. در واقع با وجود فرکانس‌های بالا در یک سیگنال صوتی و تأکید بر روی آنها، سیگنال‌های صدا وضوح و شفافیت بیشتری می‌یابند.

Clef

کلید (در موسیقی)

Clik

نوفه تقه. نویز ناشی از استفاده از تیغ‌های مغناطیسی برای برش نوارهای مغناطیسی صدا، مانند: تیغ‌های فولادی معمولی که با بریدن نوار مغناطیسی صدا توسط آنها در محل برش، ذرات مغناطیسی روی نوار شکل ثابت ضبط‌شده خود را از دست داده و به هنگام عبور نقطه بریده‌شده از محل هد

پخش ایجاد نویز می کنند.

Clinical

خیلی تمیز و تحلیلی. تأکید و تقویت پاسخ فرکانس بالا و «پاسخ‌گذرای» (Transient Response) خوب میکروفون اما بدون گرمی صدا.

Clip

هنگامی که سطح سیگنال صدا در قسمت‌های مثبت یا منفی از یک حد مجاز تعیین‌شده بالاتر رود، مدارات الکترونیکی صوتی قسمت‌هایی را حذف می‌نمایند که این امر باعث اعوجاج در سیگنال می‌گردد. این عمل برش را Clip و آن سطح را clipping level می‌گویند.

Clip LED

چراغ کوچکی به نام دیود نوری (LED) (Light Emitting Diode) که نشان می‌دهد سطح سیگنال از محدوده مجاز مدارات الکترونیکی یک میز صدا و یا تجهیزات دیگر صوتی عبور نموده و باعث ایجاد اعوجاج (Distortion) در خروجی شده است.

Coaxial cable

یک هادی مسی تکی که با یک عایق ضخیم احاطه شده است. روی این عایق یک توری بافته‌شده قرار دارد و روی آن عایق دیگری به کار می‌رود. عمل انتقال سیگنال از طریق مغزی یا هادی میانی انجام می‌گیرد و در واقع یک خط انتقال غیر متقارن است. کابل کوآکسیال بیشتر در تجهیزات تصویری استفاده می‌شود، ولی مصارف محدودی نیز در تجهیزات صوتی دارد.

Cochlea

حلزون گوش

Cocktail-Party Effect

اثر میهمانی. منظور مهممه ایجادشده در میهمانی هاست.

Codec(code-decode)

۱. وسایلی برای تبدیل سیگنال‌های صوتی از آنالوگ به دیجیتال و برعکس جهت انتقال آنها.

۲. الگوریتم‌های خاصی برای فشرده‌سازی اطلاعات. برای مثال: MPEG, AC-3 و ADPCM روش‌هایی برای فشرده‌سازی اطلاعات صوتی هستند که نوعی Codec می‌باشند.

Coincident-pair

زوج متلاقی، یک میکروفون استریو یا دو میکروفون جداگانه که طوری قرار گرفته باشند که دیافراگم آنها تقریباً نزدیک به هم بوده اما نسبت به هم زاویه‌دار باشند و یکی بالای دیگری قرار گیرد.

Coloration

رنگینش، «رنگ آمیزی صدا»؛ اعوجاج (Distortion) پاسخ فرکانسی ناشی از تشدید پاره‌ای از فرکانس‌ها را گویند.

Colored

حاوی شپوش (Timber) هایی که در واقعیت وجود ندارند. پاسخ فرکانسی غیر یکنواخت با اوج‌ها و فرودها.

Comb filter

صافی شانه‌ای، فیلتر شانه‌ای

Comb-filter effect

پاسخ فرکانسی ایجادشده به علت ترکیب یک صدا با نسخه تأخیر یافته خودش.

Combining amplifier

تقویت‌کننده‌ای که خروجی‌های دو یا چند سیگنال را با هم ترکیب کرده و نتیجه را به شیار واحدی در دستگاه ضبط می‌فرستد.

Combining network

شبکه‌ای از مقاومت‌های الکتریکی که خروجی‌های دو یا چند مسیر سیگنال را با هم ترکیب کرده و به یک شیار واحد دستگاه ضبط اعمال می‌کند.

Commag

فیلم همراه با صدای ضبط‌شده روی نوار مغناطیسی.

Commentary

«گفتار» به سخنانی گفته می‌شود که در فیلم شنیده می‌شود، اما گوینده آن در نما مشاهده نمی‌گردد. به این گونه گفتارهای تشریحی در فیلم، Narration یا Narration off- screen نیز گفته شده و بیشتر در فیلم‌های مستند یا گزارشی استفاده می‌شود.

Comopt

«ترکیبات صدای نوری» تراک یا باند صدای نوری که به نام اپتیک شهرت

یافته است و آن را بر روی کناره فیلم به شکل تصاویر موج می‌توان مشاهده کرد. این تراک در لایراتوار فیلم به شکل چاپ بر روی فیلم اصلی ایجاد می‌شود؛ به این تراک یا باند، صدای نوری یا اپتیکی نیز گفته می‌شود.

Compannder

لغتی ترکیبی از یک فشرده‌کننده (compressor) و یک گسترش‌دهنده (Expander). Compannder شامل یک فشرده‌کننده برای کاهش گستره پویایی هنگام رمزگذاری (Encoding) و یک گسترش‌دهنده برای افزایش گستره پویایی هنگام رمزگشایی (Decoding) می‌باشد. از compannder معمولاً برای کاهش نویز و یا حل مشکلات (Headroom) استفاده می‌شود.

Composite sound

مجموع صدای اصلی و دوبله (ترجمه) شده یک برنامه

Compression

۱. قسمتی از یک موج آکوستیکی صوتی که در آن مولکول‌های هوا فشرده و متراکم شده به نحوی که فشار اتمسفری آن فضا بیشتر از حد طبیعی گردد.

۲. کاهش عمده‌ی حجم سیگنال صدا با استفاده از مدارهای فشرده‌کننده (compressor) به منظور کنترل گستره پویایی (Dynamic Range) و عدم ایجاد اعوجاج در سیستم صوتی

۳. فشرده‌سازی دیتا یا کاهش حجم دیتا که روشی برای کاهش اندازه فایل دیتا است. در این روش اطلاعات صوتی غیرقابل شنیدن (به خاطر پدیده پوشاندگی صوتی) حذف می‌شود. AAC، MLP، MP3، ATRAC، Real Audio و Microsoft Media مثال‌هایی از فرمت‌های فشرده‌سازی دیتا هستند.

Compressor

دستگاهی برای کنترل سطح سیگنال در محدوده مجاز که به آن «فشرده‌کننده» می‌گویند. در این دستگاه با استفاده از مدارهای الکترونیکی، نسبت افزایش خروجی به ورودی قابل تعیین و انتخاب است.

Complex wave

موجی با بیش از یک مؤلفه فرکانسی.

Comping

ضبط شیارهای ترکیبی.

Composite tracks

فرایند ضبط چندین برداشت یک قطعه موسیقی بر روی شیارهای مختلف به طوری که در حین ترکیب کاهشی می‌توان بهترین قسمت هر برداشت را انتخاب کرد.

Compression Ratio Slope

نسبت تغییر سطح ورودی (برحسب dB) به تغییر سطح خروجی (برحسب dB) در یک فشرده‌کننده را می‌گویند. برای مثال نسبت ۲ به ۱ به این معنی است که هر ۲ دسیبل تغییر در سطح ورودی، سبب ۱ دسیبل تغییر در سطح خروجی می‌شود.

Compressor

یک پردازشگر سیگنال، که گستره پویایی یا بهره تقویت را با استفاده از کنترل خودکار حجم صدا کاهش می‌دهد. تقویت‌کننده‌ای که وقتی سطح

سیگنال ورودی فراتر از یک حد از قبل تنظیم شده برود، بهره‌اش کاهش می‌یابد.

Consonant

همخوان

Constructive interference

تداخل سازنده (در آکوستیک)

Condenser mic

Condenser نام دیگری برای capacitor و به معنای «خازن» است. میکروفون خازنی یا condenser mic میکروفونی است که از یک خازن شارژشده برای دریافت صدا از طریق هوا و تبدیل آن به یک سیگنال الکتریکی استفاده می‌کند. در این نوع میکروفون‌ها که انواع حرفه‌ای آن، گرانقیمت می‌باشند، تغییرات فشار هوا باعث تغییرات فاصله صفحات خازن درونی میکروفون شده و این تغییرات در نهایت به سیگنال الکتریکی تبدیل می‌شوند.

Constricted

«بازتولید» ناقص گستره‌های پویایی صدا. فشرده‌شدگی گستره پویایی صدا. اعوجاج در سطوح بالای صدا. (همچنین واژه pinched را ببینید).

Contact microphone

میکروفون چسبان؛ میکروفونی که صدای یک جسم جامد را با تماس مستقیم با آن دریافت می‌کند.

Control Room

اتاقی در جنب استودیو که تجهیزات گوناگون صوتی مانند: میز صدا، دستگاه‌های ضبط و پخش، صفحه اتصال ورودی‌ها و خروجی‌ها، تقویت‌کننده‌های صوتی، بلندگوها و پردازشگرهای صدا در آن قرار دارند و دارای پوشش آکوستیکی مناسب است. در این اتاق صدابردار یا مهندس صدا با شنود (monitoring) صدا و کنترل کیفی و کمی آن، عمل ضبط، ترکیب و یا پخش صدا را انجام می‌دهد.

Connector

وسيله‌ای که اتصال الکتریکی بین کابل حامل سیگنال و یک دستگاه الکترونیکی و یا بین دو کابل را برقرار می‌کند. وسیله‌ای که برای اتصال یا نگاه‌داشتن یک کابل و یک عنصر الکترونیکی به کار می‌رود، به طوری که سیگنال بتواند از یکی به دیگری جریان یابد.

Consol

(به Mixing consol نگاه کنید.)

Contact pickup

مبدلی که به یک ساز موسیقی متصل شده و ارتعاشات مکانیکی آن را به سیگنال الکتریکی منطبق با آن تبدیل می‌کند.

Controller surface

محفظه‌ای شبیه یک میز صدا (با فیدرها و گاهی با دکمه‌ها) که برای تنظیم کنترل‌های مجازی به کار می‌رود. این کنترل‌های مجازی مربوط به نرم‌افزار تدوین صداست که بر روی صفحه رایانه ظاهر می‌شوند. controller surface یا «صفحه کنترل‌گر» به وسیله درگاه USB به رایانه

وصل شده و ممکن است در بردارنده جک‌های ورودی و خروجی آنالوگ و دیجیتال و نیز جک‌های MIDI باشد.

Corti

کرتی؛ بخشی از پرده بازیلاز در گوش داخلی

Cottage loaf Response

میکروفونی با پاسخ دوجبهتی که دریافت صدا از سمت روبروی آن حساس‌تر از پشت آن است و زاویه پهن‌تری را پوشش می‌دهد.

Crap (completely ridiculous audio performance)

منخفف عبارت «کارایی صوتی کاملاً مسخره‌آمیز» که اصطلاحاً برای تجهیزات صوتی ارزانقیمت و بی‌کیفیت به‌کار می‌رود.

Crest factor

اصطلاحی که برای بیان نسبت مقدار اوج (peak) به مقدار مؤثر (rms) یک شکل موج استفاده می‌شود. برای مثال در یک موج سینوسی مقدار اوج $\sqrt{2}$ برابر مقدار مؤثر آن است. این نسبت در اصوات موسیقی ۴ تا ۱۰ برابر است؛ به عبارت دیگر مقادیر اوج موسیقی 12 – 20 dB بالاتر از مقادیر مؤثر است. این امر بیانگر اهمیت Headroom در طراحی مدارات صوتی است.

Critical band

بند (باند) بحرانی، بند تحولی؛ محدوده‌ای فرکانسی در گوش انسان که در آن گروه مشترکی از سلول‌های مژکدار عصبی برانگیخته می‌شوند و در نتیجه دو فرکانس نزدیک به هم به‌صورت فرکانسی واحد شنیده خواهد شد.

Crossfade

کاهش تدریجی سطح سیگنال یک منبع صوتی و در عین حال افزایش تدریجی سطح سیگنال منبعی دیگر است به طوری که سطح صدای نهایی همواره ثابت بماند.

Crossover

یک مدار الکتریکی که ترکیبی از فیلترهای بالاگذر، پایین‌گذر و میان‌گذر است و طیف فرکانس‌های صوتی (20HZ-20KHZ) را برای اعمال به بلندگوها به چندین بخش تقسیم می‌کند. از آنجایی که امواج صوتی طول موجی از ۵۰ فوت در فرکانس‌های پایین تا یک اینچ در فرکانس‌های بالا دارند، هیچ بلندگویی نمی‌تواند تمامی محدوده فرکانس‌های صوتی (20HZ-20KHZ) را پخش نماید. بنابراین از حداقل، دو بلندگو و اغلب سه یا چندین بلندگو برای پخش تمامی فرکانس‌ها استفاده می‌شود. برای مثال یک بلندگو به نام **Woofers** برای پخش فرکانس‌های زیر 800HZ و دیگری برای بالاتر از 800HZ می‌تواند استفاده شود که به آن بلندگوی **Midrange & Tweeter** می‌گویند. در این صورت به یک فیلتر بالاگذر با فرکانس قطع 800HZ و یک فیلتر پایین‌گذر با فرکانس قطع 800HZ نیاز است. فیلترهای **Crossover** براساس باند عبوری به چند نوع (linkwitz- Butterworth, Bessel, Riely) تقسیم می‌شوند. همچنین شیب منحنی فیلترهای **crossover** که مشخص‌کننده نرخ تضعیف فرکانس‌ها بر حسب $\frac{DB}{decade}$ و یا $\frac{DB}{octave}$ است، پارامتر دیگری در تعیین نوع فیلترهای **crossover** می‌باشد.

Crosstalk

انتقال ناخواسته یک سیگنال صدا از یک کانال صوتی به کانال دیگر. این

پدیده اغلب بین دو تراک مجاور هم در هدهای ضبط و پخش و یا بین دو ماژول ورودی میزهای صدا به وجود می‌آید. Crosstalk به معنای «تداخل» می‌باشد و برحسب Db بیان می‌شود.

Crisp

گسترده‌گی پاسخ فرکانسی بالا. اغلب در مورد صدای سنج به کار می‌رود.

Crossover frequency

فرکانس واحدی که در آن، دامنه سیگنال در هر دو فیلتر یک شبکه کراس‌اور ۳- دسیبل می‌باشد.

Crossover passive

کراس‌آوری با اجزاء غیر فعال (غیر تقویت‌کنندگی) که پس از یک تقویت‌کننده قدرت به کار می‌رود.

CrunchCH

اعوجاج خوشایند تولیدشده توسط تقویت‌کننده گیتار برقی.

Crystal microphone

نوعی میکروفون که از برش‌هایی از مواد سرامیکی یا کریستالی معین ساخته می‌شود. نوع برش و تعبیه این مواد در کنار هم به گونه‌ای خاص است. با حرکت کریستال‌ها نسبت به هم بین دولایه‌ای که به این ترتیب در کنار هم قرار گرفته‌اند، ولتاژی تولید می‌شود که با شدت امواج صوتی برخوردکننده با لایه‌ها رابطه مستقیم دارد.

Cue (cue send)

۱. امکانی در میزهای صدا برای کنترل سطح سیگنال ارسالی به

گوشی‌های داخل استودیو که به آن Sono یا Aux نیز گفته می‌شود.
 ۲. ارسال علامت به مجریان از طریق گوشی و یا بلندگو برای انجام کاری خاص؛ مثلاً شروع به صحبت کردن مجری یا ایجاد افکت.

Cue List

(به Edit decision list نگاه کنید.)

Cue mixer

ترکیب کننده فرعی صدا در میز صدا که سیگنال‌های cue را با هم جمع جبری کرده و نتیجه را به گوشی‌های داخل استودیو می‌فرستد. در میزهای جدید صدا اغلب از خطوط کمکی (Auxiliary) به عنوان cue mixer استفاده می‌شود.

Cue sheet

فهرستی از ترکیب زمانی تنظیمات مورد نیاز برای کنترل میز صدا که به هنگام ترکیب کاهشی، در نقاط گوناگون یک آهنگ ضبط شده استفاده می‌شود. این نقاط ممکن است به وسیله شمارنده نوار یا زمان ABS نشان داده شود.

Cue system

سیستم مونتئوری که به نوازندگان امکان می‌دهد به وسیله گوشی، صدای خودشان و شیارهای صوتی از پیش ضبط شده را بشنوند.

Current

«جریان الکتریکی»؛ مقدار بار الکتریکی عبوری از یک نقطه از مدار الکتریکی. با وجود اختلاف پتانسیل الکتریکی در دو نقطه از یک مدار

الکتريکي الکترونها به حرکت درمی‌آیند و جریان الکتريکي ایجاد می‌شود. جریان الکتريکي را با حرف **i** و یا **I** نشان می‌دهند و واحد آن آمپر است.

Cut off frequency

فرکانسی در فیلترها که سیگنال **3db** از حداکثر مقدار خود افت می‌کند و با نام نقطه، نیم قدرت یا نقطه **3db** یا فرکانس گوشه (corner frequency) نیز شناخته می‌شود.

Cut- only equalizer

اصطلاحی برای اکولایزر گرافیکی که فقط برای تضعیف طراحی شده است. همچنین برای توضیح **notch equalizer** و **band- reject equalizer** نیز استفاده می‌شود. در این اکولایزر موقعیت **odb** بالاترین حدی است که پتانسیومترها می‌توانند داشته باشند و مقادیر زیر آن برای تضعیف فرکانس یا فرکانس‌های انتخابی به کار می‌رود.

C- weighting

(به **weighting filter** نگاه کنید.)

Cycle

چرخه، سیکل، پریود

(D)

DAB

مخفف عبارت Digital Audio Broadcast که به معنای «پخش دیجیتالی صدا» است. برای دریافت سیگنال فرستنده‌های صدای DAB از گیرنده‌های دیجیتالی ویژه استفاده می‌گردد. کیفیت صدا در DAB مشابه کیفیت صدای CD است و می‌توان اطلاعات اضافی (Meta Data) را نیز همراه اطلاعات صوتی (Audio Data) ارسال نمود.

DAC

مخفف عبارت Digital- to- Analog converter که به صورت D/A نیز نمایش داده می‌شود و مدار یا دستگاهی است که سیگنال دیجیتال را به سیگنال آنالوگ تبدیل می‌کند. DAC آخرین قسمت در زنجیره پردازش سیگنال‌های صدا در حوزه دیجیتال است و سیگنال حاصل پس از تقویت می‌تواند به بلندگو اعمال گردد.

Damping factor

به معنی «ضریب میرایی» است و به توانایی کنترل و کاهش back emf اشاره دارد که عبارت از نسبت امپدانس بلندگو به امپدانس کلی کابل و

خروجی تقویت‌کننده قدرت می‌باشد.
$$\text{Damping factor} = \frac{Z_{sp}}{Z_{ampout} + Z_{cable}}$$

Dark

تضعیف فرکانس‌های بالا (برعکس bright)

DASH (Digital Audio stationary Head)

فرمتی در ضبط صدای دیجیتال که از هد ثابت استفاده می‌کند و دارای ۲ تا ۴۸ لبه (Track) صوتی است. DASH از نوار مغناطیسی و سرعت نوار ۱۲ تا ۷۶ سانتیمتر بر ثانیه استفاده می‌کند. استاندارد DASH به وسیله شرکت‌های Sony و Studer در ساخت ماشین‌های ضبط چندلبه (multitrack) به کار گرفته شد.

Data compression

طرحی برای کدکردن دیتا جهت کاهش حجم آنها در یک رسانه که به data reduction نیز معروف است. (به Compression، ATRAC و MP3 نگاه کنید).

DAT (Digital Audio Tape)

ماشین ضبط صدای دیجیتال که از کاست نوار مغناطیسی DAT و هد چرخان شبیه ماشین‌های ضبط تصویر (Video recorder) بهره می‌برد. حداکثر سیگنال به نویز در سیستم DAT برابر با ۹۳ دسی بل و فرکانس نمونه‌برداری در آن ۳۲ و ۴۴/۱ و ۴۸ کیلوهرتز است. این محصول در سال ۱۹۸۵ میلادی مورد پذیرش AES قرار گرفت.

DAW (Digital Audio Workstion)

سیستم ضبط، تدوین و ترکیب صداها به صورت دیجیتالی که متشکل از یک کامپیوتر، کارت صدا و نرم‌افزار صوتی است. میز صدای استفاده‌شده در DAW یا به صورت مجازی است که بر روی صفحه نمایش کامپیوتر دیده

می‌شود یا به شکل واقعی است که شبیه میز صداهای معمولی است.

dB (decibel)

واحدی نسبی در مهندسی صدا که انواع مختلفی دارد. Db در واقع ده برابر لگاریتم دو نسبت می‌باشد. این دو نسبت می‌تواند ولتاژ (v) یا قدرت (power) دو سیگنال الکتریکی و یا فشار (pressure) و شدت (Intensity) دو موج آکوستیکی باشند. علت استفاده از db در مهندسی صدا این است که فاصله حداقل دامنه سیگنال الکتریکی یا آکوستیکی تا حداکثر آنها بسیار زیاد است؛ بدین سبب معمولاً یک سطح سیگنال را به عنوان مرجع استفاده کرده و سایر سیگنال‌ها را نسبت به آن می‌سنجند و چون این نسبت عدد بسیار بزرگی است از لگاریتم آنها استفاده می‌شود. برای محاسبات راحت‌تر از ده برابر این لگاریتم سود برده می‌شود. مثال: در

$$\text{آکوستیک: } db = 10 \log \frac{P_2}{P_1}$$

$P_1 =$ حداقل فشار صدای قابل شنیدن توسط انسان که برابر با 2×10^{-5}

نیوتن بر متر مربع است.

$P_2 =$ فشار صوتی که می‌خواهیم اندازه‌گیری کنیم.

$$\text{در الکترو آکوستیک: } db = 10 \log \frac{P_2}{P_1}$$

$P_1 =$ قدرت مرجع که برابر با ۱ میلی وات است.

$P_2 =$ قدرتی که می‌خواهیم اندازه‌گیری کنیم.

قدرت خروجی یک میکروفون معمولاً 50db تا 60db- است در حالی

که قدرت یک line صدا بین 10db - تا 4db+ می‌باشد.

DCC (Digital compact cassette)

نوع دیجیتالی سیستم کاست‌های آنالوگ معمولی که توسط شرکت فیلیپس عرضه گردید. ماشین ضبط DCC کاست‌های دیجیتالی را به خوبی کاست‌های آنالوگ ضبط و پخش می‌کند. DCC به خاطر عدم استقبال و

مشکلات فنی، رایج نگردید و دیگر ساخته نمی‌شود.

Dead

فضای مرده؛ در مهندسی صدا به فضایی که دارای ویژگی نقصان وجود پس‌آوایی (Reverberation) باشد، گفته می‌شود. این محیط‌ها از موادی در پوشش سطوح داخلی استفاده می‌کنند که جاذب امواج صوتی می‌باشند. اتاق صامت نوع کامل محیطی با مشخصه Dead یا مرده است که کمترین انعکاس و بیشترین جذب امواج صوتی را به وسیله کاربرد موادی خاص مانند پشم شیشه فراهم می‌آورد و برای انجام آزمایشات آکوستیکی ویژه به کار می‌رود.

Decay

تنزل (یا افت اولیه)؛ به تنزلی گویند که بلافاصله بعد از خیز اولیه صدا رخ دهد.

De- Esser

نوعی پردازشگر سیگنال صوتی که برای کاهش و حذف اثرات ناخوشایند بیان حروف صفیری مانند «ش» به کار می‌رود. این پردازشگر در واقع فشرده‌کننده (compressor) خاصی است که در محدوده فرکانسی ۵ تا ۱۰ کیلوهرتز اثر می‌کند.

Delay line

مداری الکترونیکی برای تأخیر در سیگنال صدای عبوری از آن که مقدار تأخیر ثابتی را ایجاد می‌کند و معمولاً در دستگاه‌های صدای دیجیتال، مانند افکتورهای دیجیتالی صدا از آن استفاده می‌شود.

Delay

۱. تأخیر؛ مدت زمانی که طول می‌کشد تا صدا از فاصله‌ای معین به گوش برسد. این زمان با توجه به سرعت حرکت صوت که تقریباً برابر با ۳۳۰ متر در هر ثانیه است، تعیین می‌شود.

۲. وسیله یا مداری که برای ایجاد تأخیر در یک یا چند سیگنال با زمان‌های قابل کنترل به کار می‌رود. یکی از کاربردهای مدار Delay در دستگاه‌های پردازش صدای دیجیتال مانند ایجاد echo, Reverb, Phaseshift, flanging و... می‌باشد. کاربرد عمده دیگر دستگاه‌های ایجاد Delay در پخش صدا از بلندگوها در تالارهای بزرگ و فضاهای باز و وسیع است. در این مکان‌ها به خاطر فواصل طولانی بین بلندگوها و سرعت صوت، پدیده نامطلوب دو یا چند صدایی شنیدن را خواهیم داشت که با استفاده از دستگاه‌های تأخیردهنده (Delayer) در سیگنال‌های اعمال شده به بلندگوها این مشکل برطرف می‌شود. نکته مهم در مدارات Delay یکسان‌بودن زمان تأخیر (Delay) برای تمامی فرکانس‌های صوتی می‌باشد.

Delta- sigma modulation

روشی برای تبدیل سیگنال آنالوگ به دیجیتال که در سال ۱۹۸۴ میلادی طراحی شد و در سال ۱۹۷۴ میلادی توسط James c. Candy اخته شد. Delta- sigma A/D دارای یک مدولاتور آنالوگ و یک فیلتر دیجیتال است.

Depth

احساسی شنیداری که به نزدیکی یا دوری منابع صوتی مانند سازهای موسیقی اشاره دارد. اگر نسبت صدای مستقیم دریافتی به صدای انعکاسی، زیاد باشد، صدای ضبط‌شده نزدیک‌تر حس می‌گردد، در غیر این صورت صدای ضبط‌شده دورتر به نظر می‌رسد. بنابراین depth یا «عمق صدا» هر

چه بیشتر باشد صدا دورتر به نظر می‌آید.

Demagnetizer

غیرمغناطیس‌کننده؛ دستگاهی برای حذف پسماند مغناطیسی هددهای ضبط و پخش و سایر قطعات واقع در مسیر حرکت نوارهای مغناطیسی صوتی.

Device under test (dut)

سیستم تحت آزمایش

Diatonic

هنگام

Diffraction

پراش (پراکندگی آکوستیکی)

Diffuser

پخشگر (پخش‌کننده آکوستیکی)

Directionality

خصلت جهت‌وری

Diphthongue

دو یا چند واکه

Dissyllabic

دو هجایی

Distributed spectrum

بیناب گسترده

Dialogue tracks

«باند‌های کلام» به تراک‌هایی اطلاق می‌شود که گفتار و صداهای زمینه (آمبیانس) بر روی آنها ضبط می‌شود. در اینگونه موارد صدا بر روی فیلم مخصوصی که پوشش مغناطیسی دارد ضبط شده و به طور همزمان با فیلم تصویر پخش می‌شود. یک باند صدای کامل می‌تواند شامل تراک‌های مجزا و گوناگونی مانند: گفتار، موسیقی و جلوه ویژه صوتی باشد.

Dialogue

کلام یا گفتارهایی که به وسیله شخصیت‌ها و بازیگران در صحنه فیلم‌های سینمایی و تلویزیونی و نمایش‌های گوناگون برای رساندن مفاهیم به کار برده شود.

Diffraction

روشی اساسی در ثبت صدا به روش اپتیک در فیلم‌های سینمایی که براساس آن سیگنال‌های صوتی تبدیل به اشکال متغیری ناشی از بازتاب‌های نوری بر روی لبه یا حاشیه کناری فیلم می‌گردند.

Digital audio

کاربرد تکنیک‌های نمونه‌برداری و مقدارسازی از سیگنال‌های آنالوگ صوتی برای ذخیره‌سازی و انتقال آنها به شکل مجموعه‌ای گسترده از صفرها و یک‌ها.

Digital audio data compression

الگوریتم‌هایی که برای کاهش تعداد بیت‌های مورد نیاز در ذخیره‌سازی و انتقال صدای دیجیتال به کار می‌روند و به «فشرده‌سازی صدای دیجیتال» شناخته می‌شوند. فشرده‌سازی صدای دیجیتال باعث کاهش پهنای باند و

ذخیره‌سازی اطلاعات دیجیتالی صدا می‌شود.

Digital filter

فیلتری که با استفاده از مدارات پیچیده دیجیتال، وظیفه پردازش سیگنال‌های صدای دیجیتال را به عهده دارد. این پردازش می‌تواند تأثیر بر روی پاسخ فرکانس، کنترل دینامیک رنج و..... باشد.

Digital audio broadcasting

پخش همگانی صوت دیجیتال

Digital Signal Processor (DSP)

پردازشگر رقومی نشانک، پردازشگر سیگنال دیجیتال

Digitization

رقمی کردن؛ تبدیل یک سیگنال آنالوگ به وسیله نمونه‌برداری به سیگنال دیجیتال را گویند.

Dim

کاهش خودکار سطح سیگنال بلندگوهای اتاق فرمان هنگام استفاده از
.Talk back

Direct box

دستگاهی که سیگنال صدای غیرمقارن با امپدانس بالا را به سیگنال صدای مقارن با امپدانس پایین تبدیل می‌کند. از این دستگاه برای اتصال خروجی سازهای الکترونیک به خطوط مخصوص میکروفون استفاده می‌شود. وسیله‌ای برای اتصال مستقیم یک ساز الکترونیک به ورودی میکروفون‌پذیر میز صدا. **Direct box** یا «جعبه مستقیم»، سیگنال صدای غیرمقارن با امپدانس بالا را به یک سیگنال صدای مقارن با امپدانس کم تبدیل می‌کند.

Direct sound

۱. صدای سرصحنه؛ به صدابرداری از رویداد در حال فیلمبرداری گفته می‌شود که با تمهیدات پیش‌بینی‌شده‌ای به انجام برسد. (باید توجه داشت که در مواردی ابتدا فیلمبرداری انجام می‌گردد، سپس در استودیوهای صدابرداری، گفت‌وگوها و سایر موارد دیگر مانند افکت و موسیقی را به فیلم اضافه می‌کنند).

۲. امواج صوتی مستقیم و بدون انعکاس از سطوح محیط انتشار.

۳. همچنین یک درایور صوتی در سیستم عامل ویندوز برای بهبود (Multi Media Extersions) MME است.

Directional pattern

«الگوی حساسیت یا دریافت صدای میکروفون»؛ به عبارت دیگر جهت و ناحیه‌ای که میکروفون بیشترین دریافت صدا را دارد به «الگوی راستایی» معروف است.

Directional mic

میکروفونی که صداها را از جهت یا جهت‌های ویژه‌ای بیشتر دریافت کرده و از سایر جهات صدای دریافتی آن بسیار کم است. این نوع میکروفون انواع گوناگونی مانند: super cardioid، Stereo، hyper cardioid و directional دارد.

Disc

واژه‌ای که به طور کلی به «صفحات گرام و مدیاهای نوری» مانند: لوح فشرده (compact disc)، لوح نوری (CD-ROM (Laser disc و DVD اطلاق می‌شود.

Discrete cosine transform

تبدیل کسینوسی گسسته

Disk

واژه‌ای که به مدیاهای ذخیره مغناطیسی، مانند: دیسک‌های کامپیوتری و دیسک سخت اطلاق می‌شود.

Distortion

تغییر ناخواسته‌ای در سیگنال صدا که به خاطر برش (clipping) قسمت‌های اوج آن توسط مدارات الکترونیکی ایجاد می‌شود. البته در بعضی موارد مانند گیتارهای برقی یا دستگاه‌های افکتور صدای دیجیتال به صورت مصنوعی از آن برای تأثیرات خاص صوتی استفاده می‌شود.

Dither

نویزی که عمده‌اً به سیگنال صدای دیجیتال افزوده می‌شود تا اعوجاج (Distortion) کاهش یابد. این کار باعث می‌شود سیگنال‌های سطح پایین واضح‌تر شنیده شوند.

Diversity reception

دریافت از چند جهت

Dolby

سیستمی که با استفاده از فشردن محدود حجم سیگنال و سپس گسترده آن در طرف مقابل، نسبت سیگنال به نویز یک سیستم ضبط و یا پخش مغناطیسی را افزایش می‌دهد. دو نوع اصلی این سیستم Dolby A و Dolby B هستند.

Dolby A

نوعی سیستم کاهش نویز که توسط شرکت «دالبی» عرضه شده است. در این سیستم که برای کاربرد حرفه‌ای ساخته شده، طیف فرکانسی صدا به چهار محدوده تقسیم می‌شود. هر یک از این محدوده‌های فرکانسی فشرده‌کننده (Compressor) و گسترش‌دهنده (fxpander) مخصوص به خود دارند. به این ترتیب از تأثیر ناخواسته‌ای که کنترل یک محدوده فرکانسی ممکن است بر فرکانس‌های دیگر بگذارد، جلوگیری شده و در ضمن از پدیده پوشاندگی صوتی (Audio masking) حداکثر استفاده به عمل می‌آید. در این سیستم، سیگنال از دو مسیر موازی وارد می‌شود: یکی از طریق یک مدار تقویت‌کننده خطی و دیگری از راه یک مدار تفکیک فرکانسی که طیف فرکانسی صدا را به چهار محدوده تقسیم می‌کند، سپس خروجی هر دو مدار به هنگام ضبط با یکدیگر جمع شده و در موقع پخش از هم کم می‌شوند. بدین ترتیب نویز کاهش چشمگیری می‌یابد.

Dolby B

نوعی سیستم کاهش نویز که برای مصارف غیرحرفه‌ای عرضه شده است. این سیستم که بیشتر در ضبط صوت‌های تجارتي (مخصوصاً کاست) به کار می‌رود، فرایندهای مربوطه را در موقع ضبط و پخش انجام می‌دهد تا نویز کاهش یابد؛ به این ترتیب که سیگنال بعد از عبور از یک فیلتر پایین‌گذر ۱۹ کیلوهرتز به دو شاخه تقسیم می‌شود: یکی از آنها مستقیماً و دیگری از طریق یک فیلتر بالاگذر و تقویت‌کننده به یک جمع‌کننده می‌رسند. فرکانس قطع فیلتر بالاگذر توسط سطح سیگنال کنترل می‌شود، به طوری که با کم شدن سطح سیگنال از مقدار این فرکانس نیز کاسته می‌شود. هنگامی که ورودی دستگاه برای پوشاندن نویز فرکانس بالا کافی باشد، فیلتر تنها سیگنال‌های با فرکانس خیلی بالا را عبور می‌دهد و تأثیر بر خروجی ناچیز

است و در نتیجه بیشتر سیگنال از مسیر مستقیم به جمع‌کننده می‌رسد. سیستم کاهنده نویز Dolby B ساده‌تر از Dolby A است. به طور خلاصه این سیستم با فشردن حجم سیگنال صدا به هنگام ضبط و گسترش آن به هنگام پخش، باعث کاهش نویز می‌شود.

Dolby Digital

نام تجارتی یک سیستم صوتی چندکانالی که توسط شرکت «دالبی» اختراع شد. این سیستم ابتدا برای کاربرد در سینما طراحی شد و سپس برای استفاده در DVD، دیسک‌های لیزری و DTV و HDTV تکامل یافت. در کاربرد سینمای آن تراک‌های صوتی شش کانال چپ، راست، محیطی چپ، محیطی راست، میانی و فرکانس پایین با استفاده از فشرده‌سازی AC-3 به فرمت دیجیتال تبدیل شده و به صورت اپتیک در لابه‌لای سوراخ‌های حاشیه فیلم‌ها چاپ می‌شود. به هنگام پخش، کانال‌های شش‌گانه با استفاده از رمزگشای (Decoder) خاص AC-3 به دست می‌آید. در بقیه کاربردها نیز با بهره‌گیری از رمزگذار (Encoder) رمزگشای AC-3 (Decoder) صدای کانال‌ها به دست می‌آید. این سیستم به ۵/۱ نیز معروف است که اشاره به پنج کانال اصلی و کانال فرکانس پایین انتخابی یا (Enhancement Low frequency LFE) دارد.

Doppler effect

تغییرات ایجادشده در فرکانس یک منبع صوتی از دید یک ناظر هنگامی که ناظر و منبع صدا نسبت به یکدیگر حرکت نمایند. بارزترین مثال این پدیده هنگامی است که یک قطار، سوت‌کشان به یک ناظر نزدیک و سپس از او دور می‌شود. در این مثال هنگام نزدیک شدن قطار، فرکانس سوت به تدریج زیادتر شده و با دور شدن قطار، فرکانس سوت کاهش می‌یابد. پدیده دوپلر توسط فیزیکدان و ریاضیدان اتریشی به نام (1803- dohann)

Doppler christion (1853 در سال ۱۸۴۲ میلادی کشف شد).

Double system

تولید فیلم به روشی که در آن صدابرداری همزمان با فیلمبرداری انجام شده باشد. در این روش دستگاه ضبط مغناطیسی صدا و دوربین فیلمبرداری با استفاده از پالس‌های همزمانی به طور هماهنگ با یکدیگر کار می‌کنند.

Doubling

۱. اصطلاحی که به هنگام ترکیب چند باندها جداگانه صدای فیلم بر روی یک باند به کار برده می‌شود.
۲. ترجمه گفتارهای یک فیلم از یک زبان به زبانی دیگر که به «دوبله کردن» معروف است.

Drop out

۱. افت سیگنال صدای خروجی هد دستگاه‌های پخش نوارهای مغناطیسی به دلیل جدایی نوار از هد پخش که به خاطر کثیفی نوار، عدم یکنواختی ذرات اکسید مغناطیسی و یا ریختگی ذرات مغناطیسی به وجود می‌آید.
۲. درست نبودن یا از دست دادن تعدادی از بیت‌ها به دلیل خطا، در حوزه صدای دیجیتال.

Dry

اصطلاح **dry** یا خشک به سیگنال‌های الکتریکی اطلاق می‌شود که حاصل امواج صوتی مستقیم بدون پس‌آوایی (Reverberation) و بازآوایی (Echo) باشند.

Dry recording

انجام عمل ضبط صدا بدون به‌کارگیری هر گونه افکت، مانند: پس‌آوایی.

DSD (Direct Stream Digital)

تکنیکی که از طرف شرکت‌های «سونی» و «فیلیپس» برای دیسک SACD (Super Audio Compact Disc) به عنوان جایگزین CD های صوتی و رقیب DVD Audio عرضه شده است. در تکنیک DSD از روش Oversampling تک بیتی برای نمونه‌برداری استفاده می‌شود. در DSD سیگنال دیجیتال در فرمت یک بیتی و نرخ نمونه‌برداری ۲/۸۲۲۴ مگاهرتز کد می‌شود.

DTS Cinema

یک سیستم صوتی دیجیتال برای فیلم‌های سینمایی که توسط شرکت Digital Theatersystems DTS و در رقابت با دالبی دیجیتال طراحی و عرضه شد.

DTS consumer

طرح DTS به‌کاررفته در لوح لیزری LD CD و DVD برای استفاده در منزل که به نام ZetaDigital DTS نیز شناخته می‌شود.

DTRS (Digital Tape Recording system)

شرکت «Tascam» عبارت فوق را برای معرفی ماشین ضبط چندلبه (multitrack) دیجیتال خود به نام DA-88 برگزید.

Dub-in

ضبط صدا (به‌ویژه گفت‌وگو) برای فیلمی که فیلمبرداری آن به پایان رسیده است.

Dubbing session

مرحله دوبلاژ؛ که طی آن بازیگران روی فیلمی که فیلمبرداری آن انجام

شده، صحبت می‌کنند و صدای آنها ضبط می‌شود.

Dubbing

۱. ترکیب چندین باند صدا و انتقال آن به روی یک باند صدا
۲. گفتاری که به وسیله بازیگران پس از ضبط برنامه در استودیو ضبط شده و بر روی تصاویر خودشان قرار می‌گیرد.

Ducker

دستگاه پردازشگر پویا (Dynamic processor)؛ که سطح یک سیگنال صوتی را با ورود سیگنال صوتی دوم کاهش می‌دهد. کاربرد عمده این سخت‌افزار در سخن‌پراکنی (paging) است. برای مثال، وقتی در یک محیط، موسیقی در حال پخش است، اگر از طریق میکروفون صدای گوینده به دستگاه برسد، صدای موسیقی قطع شده و صدای گوینده از بلندگوها پخش می‌شود و پس از اتمام کلام گوینده از بلندگوها پخش می‌شود و پس از اتمام کلام گوینده، مجدداً موسیقی پخش می‌شود.

Duplex sound track

«صدای دو باندى»؛ که اصطلاحاً به روشی در تولید صدای اپتیک برای فیلم‌های سینمایی اطلاق می‌شود. در این روش، گفتار بازیگران بر روی یک باند و سایر صداها مانند موسیقی و جلوه‌های ویژه صوتی بر روی باند دیگر ضبط می‌شود.

DVD- Audio

نوعی DVD که می‌تواند علاوه بر ۸ کانال صدا، تصاویر ثابت و متن نوشتاری را با بالاترین کیفیت ضبط نماید. گنجایش آن تا ۱۸ گیگابایت و فرکانس نمونه‌برداری در آن تا ۱۹۲ کیلوهرتز است. نسبت سیگنال به نویز در آن ۱۴۶ دسی‌بل و به دو صورت (یک لایه و دو لایه) عرضه شده است.

DVD

در گذشته DVD مخفف عبارت Digital Video Disc به معنای «لوح تصویری رقمی» بود، ولی هم‌اکنون مخفف عبارت Digital Disc versatile به معنای «لوح متنوع رقمی» می‌باشد. در واقع DVD نوع جدید CD با ظرفیتی حداقل ۱۰ برابر و کیفیتی به مراتب بالاتر است. DVDها انواع گوناگونی دارند.

Dynamic controller

تجهیزاتی صوتی که برای ایجاد تغییر در دامنه سیگنال صدا استفاده می‌شود. فشرده‌کننده‌ها (compressors)، محدودکننده‌ها (limiters)، نویزگیرها (noise Gate) و گسترش‌دهنده‌ها (Expander) انواعی از کنترل‌کننده‌های «گستره پویایی» می‌باشند.

Dynamic microphone

میکروفونی که از یک آهن‌ریا و یک سیم‌پیچ برای تبدیل امواج صوتی به سیگنال الکتریکی استفاده می‌شود و به میکروفون سیم‌پیچ نیز معروف است. در این میکروفون از ممبران (Diaphragm) سبکی که به یک سیم‌پیچ متحرک وصل شده، استفاده می‌شود. با برخورد امواج صوتی به سطح ممبران، سیم‌پیچ که از سیم آلومینیومی نازکی ساخته شده در شکاف بین آهن‌ربایی پر قدرت حرکت کرده و جریانی متناسب با شدت صوت در سیم‌پیچ ایجاد می‌گردد. تعداد دور سیم‌پیچ معمولاً کم است و بنابراین امپدانس آن حدود ۳۰ اهم می‌باشد. برای افزایش امپدانس در میکروفون‌های سیم‌پیچ متحرک یا دینامیک تا حد ۲۰۰ اهم از ترانسفورماتور افزایش‌دهنده کوچکی در داخل دسته میکروفون استفاده می‌کنند.

Dynamic range

نسبت بلندترین سیگنال الکتریکی صوتی بدون اعوجاج به پایین‌ترین سیگنال قابل تشخیص را «گستره پویایی» یا دینامیک رنج یک سیستم می‌نامند. دینامیک رنج برحسب **db** بیان می‌شود و در واقع بیشترین مقدار سیگنال به نویز (s/n) است. میزان بلندی هر سیگنال در تجهیزات صوتی با توجه به منبع تغذیه آن در حد معینی محدود می‌گردد و پایین‌ترین سطح هر سیگنال کمترین سیگنال است که قابل شنیدن بوده و در عین حال بالاتر از سطح نویز زمینه مدارات الکترونیکی می‌باشد. فاصله این دو مقدار که بر حسب **db** است، دینامیک رنج می‌باشد.

Delicate

گسترش فرکانس‌های بالا تا ۱۵ یا ۲۰ کیلوهرتز بدون هیچ اوجی. صدای باز و شیرین ناشی از سازهای زهی یا گیتار آکوستیکی.

Depth

حسی از نزدیکی و دوری سازها که به دلیل میکروفون‌گذاری در فواصل متفاوت نسبت به سازها ایجاد می‌شود. به وسیله میکروفون‌هایی که پاسخ‌گذرای (Transient Responsel) خوبی داشته باشند نسبت صداهای مستقیم سازها به صداهای منعکس شده بهتر آشکار می‌شود.

Detailed

سهولت شنیدن جزئیات دقیق و بندبند موسیقی. پاسخ فرکانس بالای درست و کامل و پاسخ‌گذرای سریع.

Dry

بدون جلوه ویژه صوتی. بدون تأثیر فضای محیط اجرا بر صدا.

Dull

(واژه dark را ببینید.)

Decay

بخشی از پوش (Envelope) نت موسیقی که سطح صدا از حداکثر به مقدار متوسط تنزل می‌کند. همچنین به کاهش سطح پس‌آوایی در طول زمان نیز decay می‌گویند.

Decay time

(به reverberation time نگاه کنید.)

Decoded tape

نواری که پس از فشرده‌کنندگی صدا در یک سیستم کاهنده نويز کدگشایی می‌شود. چنین نواری گستره پویایی معمولی و متوسطی دارد.

De-esser

پردازشگر سیگنالی که صدای «س» زدن را برطرف می‌کند (اصوات س، ش). این کار به وسیله فشرده‌کنندگی سیگنال‌های فرکانس بالای حوالی ۵ تا ۱۰ کیلوهرتز انجام می‌گیرد.

Demagnetizer (degausser)

وسيله‌ای الکترومغناطیسی با یک نوک مخصوص که برای حذف پسماند مغناطیسی با قطعات واقع در مسیر عبور نوار صدا در دستگاه ضبط (مانند هدها) (Head) تماس داده می‌شود.

Design center

بخشی از محدوده جابجایی فیدر در میز صدا (معمولاً هاشور خورده

است) که در حدود ۱۰ تا ۱۵ دسی‌بل کمتر از بالاترین حد فیدر است. در این ناحیه بهره تقویت میز صدا طوری است که تعادل لازم بین هدروم و نسبت سیگنال به نویز برقرار می‌باشد. درحالت معمولی فیدر مورد استفاده باید در ناحیه **design center** یا نزدیک به آن باشد.

Designation strip

نواری کاغذی که در نزدیکی فیدرهای میز صدا نصب می‌شود تا سازی که هر فیدر کنترل می‌کند معین شود (نام ساز روی نوار کاغذی نوشته شود.م).

Desk

عبارت انگلیسی زبان (در مقابل آمریکایی زبان.م). میز صدا است.

Destructive editing

در یک «کارمان صدای دیجیتال» تدوینی که دیتاها در روی دیسک دوباره‌نویسی می‌شوند. چنین تدوینی غیر قابل بازگشت است.

Diffusion

توزیع یکنواخت صوت در یک محیط بسته.

Digital recording

یک سیستم ضبط که در آن سیگنال صوتی به شکل اعداد باینری ذخیره می‌شود.

Direct X

مجموعه‌ای از دراپورهای کنترل بازی، ویدئو و صدا در سیستم عامل ویندوز.

Dolby tone

تن مرجع ضبط‌شده در ابتدای نوارهایی که با سیستم دالبی دیجیتال ضبط می‌شوند. از این تن مرجع به منظور انجام تنظیمات استفاده می‌شود.

Doubling

جلوه صوتی ویژه‌ای که در آن یک سیگنال با سیگنال دیگری که ۱۵ تا ۳۵ میلی‌ثانیه با سیگنال اولیه تأخیر دارد جمع می‌گردد. این پردازش صدای دو آواز یا دو سازی که در حال اجرا شدن هستند و صدای هماهنگی دارند را تقلید می‌کند. در نوع دیگری از **doubling** دو اجرای یکسان ضبط و پخش می‌شوند تا صدا حجیم‌تر شود.

Drop-frame

نوعی کد زمانی SMPTE در تولیدات تصویر رنگی که سبب تطبیق کد زمانی با پالس ساعت استاندارد می‌شود؛ بدین ترتیب که به جز در هر ده دقیقه، فریم‌های 00 و 01 از قلم می‌افتند و در نظر گرفته نمی‌شوند.

Drop-out

کاهش لحظه‌ای سیگنال به‌خاطر جدایی نوار از هد پخش به علت وجود گردوغبار، نامنظمی اکسید نوار و غیره.

Drum machine

دستگاهی که نمونه‌های صوتی درام واقعی را می‌نوازد و دربردارنده یک

سکوانسر برای ضبط الگوی ریتم است.

Dual channel sound-in-syncs

دو مجرای صدا در همزمانی

Dynamic range compressor

فشرده‌سازهای گستره پویایی

D- weighting

(به weighting filter مراجعه کنید.)

(E)

Eardrum

پرده گوش

EAI rating

مشخصه حساسیت میکروفون که برای یک سطح فشار صوتی معین، قدرت خروجی در یک بار تطبیق‌شده (matched load) را برحسب dBm بیان می‌دارد. خروجی برحسب dBm بر روی یک بار تطبیق‌شده برابر است با SPL+dB (EIA rating).

Early sound

صدایی که در مدت‌زمان کوتاهی (در حدود ۵۰ میلی‌ثانیه) پس از صدایی مستقیم (Direct sound) از منبع به شنونده می‌رسد.

Earth ground

یک اتصال به خاک مرطوب. این اتصال معمولاً به وسیله یک میله مسی بلند یا لوله تمام فلزی آب سرد انجام می‌گیرد.

EASI

مخفف Enhanced Audio Streaming Interface که ویژگی درایور کارت صوتی Emagic است. EASI به خاطر ارتباط مستقیم کارت صوتی با نرم‌افزار کاربردی صدا، تأخیر کمی دارد.

EBU (European Broadcasting union)

اتحادیه اروپایی پخش رادیویی و تلویزیونی که در زمینه تهیه، تدوین و تصویب استانداردهای مرتبط با رادیو و تلویزیون فعالیت دارد.

Echo

تکرار سیگنال صدا با زمان تأخیر ۵۰ میلی‌ثانیه یا بیشتر که با سیگنال اصلی جمع شده و پدیده بازآوایی یا اکو را ایجاد می‌کند. این واژه اغلب به طور اشتباهی معادل پس‌آوایی به کار می‌رود.

Echo canceller

دستگاهی که با استفاده از Dsp (Digital signal processor) بازآوایی (Echo) ناخواسته بین میکروفون و بلندگو را حذف می‌کند. این اکوهای ناخواسته به دو صورت آکوستیکی و الکتریکی هستند. اکوی آکوستیکی از برگشت سیگنال صوتی بلندگو به میکروفون و تقویت مجدد آن و پخش از بلندگو و ادامه این روند حاصل می‌گردد، اما اکوی الکتریکی در خطوط انتقال ایجاد می‌شود. برای حذف اکوهای فوق از حذف‌کننده‌های اکوی (Echo canceller) ویژه هر یک استفاده می‌شود. لازم به ذکر است که نباید اکوهای ناخواسته فوق را با فیدبک‌هایی که باعث سوت کشیدن می‌شوند، اشتباه کرد.

Echo chamber

اتاقک ویژه‌ای که دارای سطوح سخت فلزی بسیار نازک و سیستمی

مشکل از یک بلندگو و یک میکروفون است و برای ایجاد پس‌آوایی (Reverberation) با زمان‌های متفاوت به کار می‌رود.

Echo plate

صفحه پس‌آواساز؛ صفحه نازکی از فلز مخصوص که برای تولید پس‌آوایی مصنوعی به کار می‌رود. یک مبدل (Transducer) این صفحه را به ارتعاش درمی‌آورد و مبدل دیگری که در واقع یک میکروفون چسبان (contact microphone) است، ارتعاشات صفحه را به سیگنال الکتریکی تبدیل می‌کند. با تغییر طول صفحه مرتعش می‌توان زمان پس‌آوایی را تغییر داد.

Echo wave form

شکل موج آمیخته‌شده با صدای اصلی که در آن صدای برگشتی با تأخیر مورد نیاز به ورودی بازگردانده شده و بدین ترتیب سبب خوش آهنگ‌تر شدن نتیجه کار می‌شود. مقدار تأخیر به وسیله یک دگمه متغیر در اختیار صدابردار قرار دارد تا مطابق با نیاز، آن را تغییر دهد.

Eedgy

افزایش دامنه فرکانس‌های بالا. فرکانس‌های هماهنگ قویتر از فرکانس‌های اصلی می‌شوند. هنگامی که شکل موج صدایی با چنین ویژگی را بر روی اسیلوسکوپ ببینید، ناهمواری‌هایی که به خاطر فرکانس‌های بالای زیاد است مشاهده می‌کنید. صدایی که اعوجاج دارد به خاطر وجود فرکانس‌های هماهنگ ناخواسته یک edge دارد که به صورت خراشیدگی آزاردهنده‌ای به گوش می‌رسد.

Edital

قطعه‌ای فلزی مستطیل‌شکل که دارای شیاری در طول برای قراردادن

نوارهای مغناطیسی صدا و دو شکاف باریک عمودی و مورّب در عرض آن برای برش نوار به وسیله تیغ ویژه است.

Editing block

(به Edital مراجعه کنید).

Editing

«تدوین»؛ برش نوارهای مغناطیسی و وصل مجدد آنها به منظور حذف قسمت خاصی از صدای ضبط‌شده روی نوار و یا اضافه‌نمودن قسمتی از یک نوار دیگر به قبلی و یا حتی فاصله‌گذاری بین قسمت‌های مختلف یک نوار مغناطیسی صوتی به وسیله نوارهای غیر مغناطیسی (لیدر) است. همچنین به حذف و افزودن سیگنال‌های صوتی در تجهیزات گوناگون صدای دیجیتال مانند: هارددیسک، میز صدای دیجیتال و نیز در نرم‌افزارهای صوتی هم گفته می‌شود.

EDL (edit Decision list)

لیست تصمیمات ویرایش صدا، فهرست تدوین قطعات گوناگون و کوتاه صوتی با تعیین زمان شروع و پایان هر قطعه که در نرم‌افزارها و سخت‌افزارهای صوتی استفاده می‌شود.

Effects

پدیده‌های صوتی جالب‌توجه که به وسیله پردازشگرهای سیگنال صدا ایجاد می‌شود. پس‌آوایی (Reverbration)، بازآوایی (Echo)، Flanging، تغییر فاز، مدولاسیون، تکرار (doubling) و تأخیر فاز از افکت‌های صوتی معروف هستند.

Effects bus

مسیری (باس) که سیگنال‌ها را به دستگاه‌های افکت‌ساز (پردازشگر سیگنال) می‌رساند.

Effects loop

مجموعه‌ای از جک‌ها در میز صدا برای اتصال دستگاه مولد جلوه صوتی مانند دستگاه مولد پس‌آوایی یا تأخیر که در بردارنده یک بخش ارسال و یک بخش دریافت سیگنال است.

Effects mixer

میز صدایی فرعی در یک میز صدا که سیگنال‌های ارسالی به مولد جلوه‌های صوتی را با هم ترکیب نموده و سپس سیگنال ترکیبی را به ورودی دستگاه مولد جلوه مانند دستگاه مولد پس‌آوایی اعمال می‌کند.

Effects return (aux return)

کنترلی در بخش خروجی میز صدا که مقدار سیگنال برگشتی از یک دستگاه مولد جلوه را تنظیم می‌کند. همچنین جک‌هایی در میز صدا که سیگنال خروجی دستگاه‌های مولد جلوه به آنها وصل می‌شوند. این جک‌ها ممکن است برچسب **bus in** داشته باشند. سیگنال برگشتی با سیگنال برنامه اصلی ترکیب می‌شود.

Effects send (aux send)

کنترلی در ماژول ورودی میز صدا که مقدار سیگنال فرستاده‌شده به یک دستگاه مولد جلوه مانند دستگاه مولد پس‌آوایی یا تأخیر را تنظیم می‌کند. همچنین در میز صدا به جکی که ورودی یک دستگاه مولد جلوه به آن وصل

می‌شود نیز **aux send** گفته می‌شود. کنترل **effect send** به طور معمول مقدار پس‌آوایی یا بازآوایی شنیده‌شده هر ساز را تنظیم می‌کند.

Efficiency

بازدهی یا راندمان یک بلندگو که عبارت است از نسبت قدرت خروجی آکوستیکی به قدرت ورودی الکتریکی.

Effortless

اعوجاج کم که معمولاً با پاسخ فرکانسی یکنواخت همراه است.

EIA

مخفف **Electrical Industries Association** و به معنای «انجمن صنایع برقی» است.

Electret Diaphragm

نوعی دیافراگم برای میکروفون‌های الکترواستاتیک که به دلیل بار الکتریسته ساکنی که قبلاً به آن داده شده، نیاز به تغذیه ندارد. (برای آگاهی بیشتر به **Electret microphone** رجوع شود.)

Electret microphone

میکروفونی شبیه میکروفون‌های خازنی که برای اجتناب از کاربرد یک منبع تغذیه جهت شارژ صفحات خازن، از ماده‌ای به نام **electret** (مخفف **electricity magnet**) که دارای بار الکتریکی دائمی است، استفاده می‌کنند. این امر باعث می‌شود که امپدانس خروجی میکروفون بالا رود. خروجی خازن الکترت توسط یک **JFET** تقویت می‌شود. این نوع میکروفون‌ها دارای کیفیت مطلوبی هستند.

Electrostatic field

میدان نیروی شارژشده با الکتریسیته ساکن بین دو هادی.

Electrostatic interference

حضور ناخواسته یک میدان هام الکترواستاتیکی در هادی‌های سیگنال.

Emberhard effect

«جلوه ویژه (effect) صوتی برای بالابردن طنین و کیفیت صدا»؛ این افکت به شکل کشیدگی و طنین صدا به صدای اولیه اضافه می‌شود. امروزه این افکت به شکل الکترونیکی، با توجه به مقدار طنین مورد نیاز به صدای اولیه خشک افزوده می‌شود.

Encoded tape

نوار مغناطیسی صوتی ریل یا کاست که به هنگام ضبط از مدارات کاهنده نویز مانند دالبی استفاده شده باشد.

End-addressed

اشاره به میکروفونی که محور اصلی دریافت صدا عمود بر محور جلویی آن است و جلوی میکروفون به سمت منبع صوت هدف‌گیری می‌شود.

End – fire microphone

(به End-addressed نگاه کنید.)

Envelope

پوش. افزایش و کاهش حجم صدای یک نت موسیقی. «پوش»، اوج‌های

متوالی امواج صوتی نت موسیقی را به هم ربط می‌دهد. هر هارمونیک در یک نت ممکن است «پوش» متفاوتی داشته باشد.

Environmental sound

در صنعت فیلمسازی به صداهاى طبیعى محیط فیلمبرداری خارج از استودیو اطلاق می‌شود؛ مانند: صدای پرندگان و غیره.

Equalization (EQ)

همسانسازی یا تنظیم پاسخ فرکانسی برای تغییر توازن فرکانسی یا تضعیف فرکانس‌های ناخواسته است.

Equalizer

نوع خاصی از فیلترهای الکترونیکی که برای تقویت، تضعیف و تنظیم سیگنال‌های الکتریکی استفاده می‌شود. اکولایزرها به دو صورت ثابت و قابل تنظیم می‌باشند. در ابتدا اکولایزرها برای تصحیح سیگنال‌های صوتی پس از انتقال و ضبط در تلفن و سینما به کار می‌رفتند، اما هم اینک کاربرد خلاقانه و هنری نیز دارند. در واقع اکولایزرها مدارات الکترونیکی هستند که برای اصلاح سیگنال صدا و همسان کردن خروجی با ورودی اولیه به کار می‌روند. این امر با تأثیرگذاری روی پاسخ فرکانسی سیگنال و کاهش یا افزایش دامنه سیگنال نسبت به فرکانس انجام می‌گیرد. این نوع اکولایزرها قابل تنظیم هستند و در مقابل اکولایزرهای ثابت برای تصحیح پاسخ فاز یک سیگنال به هنگام ایجاد تأخیر (Delay) به کار می‌روند.

Equal temperament

اعتدال متساوی

Erase

پاک کردن سیگنال صوتی از نوار مغناطیسی به وسیله کاربرد یک میدان مغناطیسی متغیر ماوراء صوت. با این کار ذرات مغناطیسی روی نوار از نظر مغناطیسی جهت‌های تصادفی پیدا خواهند کرد.

Erase Head

نوعی هد مخصوص که در دستگاه‌های ضبط صدا برای پاک کردن نوارهای مغناطیسی از سیگنال‌های ضبط‌شده قبلی به کار می‌رود. این هد در مسیر حرکت نوار و قبل از هد ضبط قرار دارد.

Erasing

۱. عبور نور صدا از جلوی هد پاک‌کننده و آماده‌سازی آن برای ضبط مجدد.

۲. از میان بردن اصوات غیرلازم مغناطیسی روی نوارهای صدا به وسیله گذاردن آن در درون دستگاهی که یک میدان مغناطیسی قوی با فرکانس بالا ایجاد می‌کند.

Etched

صدایی واضح اما نزدیک به edgy. تأکید و تقویت فرکانس‌های حوالی ۱۰ کیلوهرتز یا بالاتر.

Exciter lamp

لامپ ویژه‌ای که بخشی از مدار پخش صدای نوری (optic) در پروژکتورهای نمایش فیلم است. این لامپ با قرارگرفتن در پشت فیلم سبب می‌شود تا فتوسل تحریک شده و با گردش فیلم به نسبت کم یا زیادی سایه روشن‌های ثبت‌شده در حاشیه فیلم صدا قابل شنوایی شود.

Expander

نوعی پردازشگر سیگنال صدا که گستره پویایی (Dynamic Range) سیگنال عبوری از خود را افزایش می‌دهد. در واقع یک گسترش‌دهنده **Expander**، دستگاهی است که سطوح کم دامنه سیگنال ورودی را تقویت کرده اما بقیه قسمت‌های سیگنال را تقویت نمی‌کند. این امر باعث می‌شود فاصله حداکثر و حداقل دامنه سیگنال خروجی کاهش یابد. همانطور که فشرده‌ساز در سطوح بالای سیگنال اثر می‌گذارد، گسترش‌دهنده نیز در سطوح پایین سیگنال اثر می‌کند.

Eustachian tube

شیپور استاش (در گوش)

Extinction frequency

«فرکانس حد»؛ فرکانسی که در آن، در نتیجه مساوی‌بودن پهنای شکاف (Gap) هد پخش با طول موج سیگنال ضبط‌شده، سیگنال حذف می‌شود. فرکانس حد تعیین‌کننده حد بالای فرکانس ضبط مغناطیسی است. حد پایینی فرکانس تابعی از اندازه شکاف هد است. خروجی متناسب است با تغییرات فلوی مغناطیسی در دو سر شکاف هد که به میزان ۶ دسی‌بل بر اکتاو به ازای کاهش فرکانس و در نتیجه بزرگ‌شدن طول موج، کم می‌شود. حداکثر محدوده معمول در ضبط مغناطیسی به ۱۰ اکتاو محدود می‌شود.

(F)

Fat

واژه‌های **full** و **warm** را ببینید. همچنین اثر پخش در فضا یا پخش شدن درحوزه زمان همراه با افت تدریجی بازآواها.

Fading

محوشدگی

Far field

میدان دور

FFT (Fast Fourier Transform)

یک الگوریتم پردازش سیگنال است که محاسبات پیچیده را انجام می‌دهد. از مزایای این الگوریتم، اجتناب از انجام محاسبات متقارن و فراوان و سرعت دستیابی به جواب می‌باشد. FFT اولین بار توسط **Cormelus Lanczos** از شرکت بوینگ در دهه ۱۹۴۰ میلادی تشریح گردید. از این الگوریتم در علوم مرتبط با صدای دیجیتال استفاده می‌شود.

FIR Filter (Finite Impulse Response)

فیلتری دیجیتال که از جمع محدودی از نمونه‌های دیجیتال سیگنال

ورودی برای حذف فرکانس‌های خاصی بهره می‌برد. امکان داشتن شیب‌های تند در پاسخ فرکانسی و پایداری در مقابل دما و گذشت زمان از مزایای فیلترهای دیجیتال نسبت به فیلترهای مرسوم آنالوگ می‌باشد. فیلتر FIR را می‌توان برای داشتن پاسخ فاز خطی طراحی نمود که این امر باعث تأخیر زمانی ثابت برای فرکانس‌ها می‌شود.

Fade- Out

کاهش تدریجی سطح (Level) صدا از سطح اولیه به صفر.

Fade- In

افزایش تدریجی سطح (Level) صدا از سطح صفر به سطح عادی (0dB).

Fader

کنترل‌کننده به کاررفته در دستگاه‌های میز صدابرداری که در دسترس صدابردار قرار داشته و می‌تواند برای کم و یا زیاد کردن دامنه یا سطح منابع صوتی گوناگون ورودی و خروجی استفاده شود. Fader در واقع نوعی پتانسیومتر یا ولوم الکترونیکی است.

Fast forward

حرکت سریع نوار به طرف جلو در دستگاه‌های ضبط و پخش صدا.

Feed Reel

ریل سمت چپ در دستگاه ضبط و پخش صدای ریلی که اغلب به آن Supply Reel گفته می‌شود.

Feed

۱. فرایند ارسال سیگنال صوتی به تعدادی دستگاه یا سیستم دیگر.
۲. سیگنال خروجی فرستاده شده به تجهیزات دیگر.

Feedback (Acoustic Feedback)

مسیر حرکت امواج صوتی در سه بعد متغیر و نامشخص بوده و سرعت حرکت این امواج بسیار کمتر از سرعت سیگنال در مدار الکتریکی است. بنابراین اختلاف فاز سیگنال‌های برگشتی با سیگنال اصلی قابل پیش‌بینی و تشخیص نیست. این پدیده هنگامی که از میکروفون، بلندگو و تقویت‌کننده صوتی استفاده شود، ایجاد می‌گردد؛ بدین ترتیب که اگر تقویت صدا بیش از حد بوده و بخشی از صدای بلندگو به میکروفون برسد به دلیل ایجاد یک حلقه (Loop) و تشدید یک یا چند فرکانس سیگنال، امکان سوت‌کشیدن بلندگوها به وجود می‌آید. این پدیده را «فیدبک صدا» می‌نامند. اخیراً تجهیزاتی به نام Feedback Suppressor یا حذف‌کننده فیدبک ساخته شده‌اند که با استفاده از مدارات پیچیده الکترونیک، فیدبک صدا را از بین می‌برند.

Feedback (Electronic Feedback)

برگشت قسمتی از سیگنال خروجی یک سیستم به ورودی همان سیستم فیدبک نامیده می‌شود که در مدارهای الکترونیکي مانند نوسان‌سازها و تقویت‌کننده‌های صوتی استفاده می‌شود و به دو صورت مثبت و منفی است. در تقویت‌کننده‌ها از فیدبک منفی و در نوسان‌سازها از فیدبک مثبت استفاده می‌شود. اگر سیگنال برگشت داده شده از هم‌فاز با سیگنال ورودی باشد، آنگاه فیدبک مثبت خواهیم داشت. در صورت وجود اختلاف فاز ۱۸۰ درجه بین سیگنال برگشتی با سیگنال ورودی، فیدبک منفی ایجاد می‌شود. فیدبک در

مدارهای الکترونیکی کاملاً قابل کنترل و پیش‌بینی است.

Fiber Optic

رشته‌ها یا تارهای ویژه‌ای که دارای قطر نازکی است و برای انتقال امواج نوری و نیز اطلاعات مدوله‌شده کاربرد دارد. امکان انتقال چندین سیگنال روی یک رشته نوری و نیز عدم تأثیرگذاری پارازیت و نویزهای محیطی از مزیت‌های عمده آن است که باعث کاربرد آن در سیستم‌های مخابراتی و نیز برخی از تجهیزات صوتی شده است. در فواصل کوتاه (کمتر از ۵۰ متر) از فیبرهای شیشه‌ای استفاده می‌شود.

Figure-Eight Response

«پاسخ 8 (هشت لاتین) شکل»؛ پاسخ دوجتهی میکروفون که اشاره به دریافت صدا از جلو و پشت میکروفون دارد.

Filter

۱. مداری که فرکانس‌های بالاتر یا پایین‌تر از یک فرکانس معین را به‌شدت تضعیف می‌کند. از این مدار برای کاهش نویز و نشت صدای بالاتر یا پایین‌تر از محدوده فرکانسی یک ساز یا کلام استفاده می‌شود. فیلترها به انواع بالاگذر (High Pass)، پایین‌گذر (Low Pass)، میان‌گذر (Band Pass) و میان‌نگذر (Notch filter) تقسیم می‌شوند.

۲. فیلتر MIDI پارامترهای نت انتخاب‌شده را حذف می‌کند.

Fishpole boom

به بازوی بلند و سبکی اطلاق می‌شود که میکروفون به یک سر آن وصل

می‌شود و گفت‌وگوها و صداها را ضبط می‌کند و در واقع نوعی بوم کوچک صدابرداری است.

5.1 Surround Sound

فرمت صدای دیجیتال چندکانالی که به وسیلهٔ MPEG طراحی و تصویب شد. این فرمت برای استفاده در فیلم‌های سینمایی، لوح لیزری (LD)، نوارهای ویدئویی، DVD و DVT پیش‌بینی شده است. عدد "5" در "5.1" اشاره به پنج کانال مستقل اصلی (چپ، راست، میانی، محیطی چپ و محیطی راست) دارد. عدد «1» نیز بیانگر کانال انتخابی (Optional) ششم است. این کانال که به کانال Subwoofer نیز معروف است، به پنخس صداهای فرکانس پایین پر قدرت اختصاص دارد. در واقع 5.1 Surround Sound نام علمی فرمت‌های تجاری Dolby Digital و DTS است.

Flanging

جلوهٔ صوتی ویژه‌ای که در آن یک سیگنال صوتی با نسخه تأخیریافته خودش جمع می‌گردد و زمان تأخیر بین ۰ تا ۲۰ میلی ثانیه تغییر می‌کند. .
 flanging صدایی شبیه ضربت تازیانه یا لوله‌ای صوتی با طول متغیر و یا صدای عبور هواپیمای جت دارد. برای تولید flanging از یک فیلتر شانه‌ای (comb filter) متغیر استفاده می‌شود. از flanging اغلب به هنگام ضبط صدای بعضی از سازهای موسیقی مانند گیتار استفاده می‌شود.

Fletcher Munson Effect

پدیده‌ای مرتبط با اثرات روانی صدا که نام کاشفان آن را گرفته است. بر طبق این پدیده اگر صدایی با سطح پایین‌تر از صدای دیگر پخش شود، فرکانس‌های پایین و بالای آن شنیده نخواهد شد. در این پدیده پاسخ

فرکانسی ادراکی گوش با سطح صدای برنامه صوتی تغییر می‌کند.

Fletcher-Munson Curves

Fletcher و Munson محققانی بودند که برای اولین بار در دهه ۱۹۳۰ منحنی‌های شنوایی گوش و حساسیت آن را نسبت به فرکانس‌های مختلف اندازه‌گیری و منتشر کردند. این منحنی‌ها نشان می‌دهند که حساسیت گوش نسبت به اصواتی که در محدوده فرکانسی ۳KHZ تا ۴ KHZ هستند، بیشتر از بقیه فرکانس‌هاست. بنابراین اصوات با فرکانس پایین‌تر و بالاتر از محدوده فوق باید بلندتر پخش شود تا بلندی آنها برابر با بلندی اصوات با فرکانس ۳ تا ۴ کیلوهرتز باشد. در واقع این منحنی‌ها محدوده عادی شنوایی ما و چگونگی تغییر حساسیت گوش‌های ما به ازای فرکانس و شدت صدا را نشان می‌دهند و مشخص می‌سازند که شنوایی ما در دو انتهای منحنی (فرکانس‌های پایین و فرکانس‌های بالا) به ویژه در حجم و شدت کم صدا افت می‌کند. این منحنی‌ها به سن افراد مورد آزمایش نیز بستگی دارد، به طوری که با افزایش سن افراد، میزان شنوایی در فرکانس‌های بالا افت می‌کند. از دو واحد، Phon و Son برای اندازه‌گیری بلندی صدا استفاده می‌کنند.

Floor Mixer

اصطلاحاتی که به هماهنگی میان مهندسان صدا و تصویربرداران یا فیلمبرداران برای چگونگی استقرار میکروفون‌ها در نزدیکی هنرپیشگان با توجه به اجتناب از دیده‌شدن آنها توسط دوربین و نیز نیل به بالاترین کیفیت صدا اطلاق می‌شود.

Float

قطع اتصال از زمین.

Flux

خطوط نیروی مغناطیسی.

Fluxivity

اندازه شدت خطوط نیروی مغناطیسی یک نوار ضبط مغناطیسی در واحد پهنای شیار صوتی.

Fly-in (lay-in)

کپی کردن قسمتی از یک شیار صوتی ضبط‌شده روی دستگاه دیگر و سپس ضبط مجدد آن در بخش دیگری از آواز (بر روی نوار چند شیاری اصلی و به طور همزمان با شیارهای ضبط‌شده). برای مثال کپی کردن شیار آواز از اولین همخوانی موجود در ترانه روی یک DAW خارجی یا سمپلر، سپس ضبط دوباره (fly-in) آن کپی روی نوار چند شیاری و در جای دومین همخوانی ترانه. بدین ترتیب اولین و دومین همخوانی صدای مشابهی خواهند داشت.

Flat

صافی

Flutter

پرپرزدن

Flutter Echo

مجموعه‌ای از بازآواها که بین دو دیوار موازی رخ می‌دهد.

Foldback

ارسال یک یا چند صدا از طریق گوشی یا بلندگوهای داخل استودیو به

وسیله میز صدای اتاق فرمان برای آگاهی مجریان برنامه از محتوای آنها را گویند. برای مثال، در سیستم ضبط موسیقی به روش چند لبه یا Multitrack، صدای سازهای موسیقی از طریق گوشی برای خواننده پخش می‌شود تا وی با توجه به ریتم و ملودی و همزمان با بقیه سازها آواز بخواند.

Foley

نام مخترعی است که اولین بار به ضبط همزمان افکت‌های صوتی همراه فیلم اقدام نمود. به این خاطر به استودیوهای فیلم‌سازی که امکان ضبط همزمان افکت‌ها را فراهم کنند نیز Foley می‌گویند.

Formant

چکاد (در آواشناسی گفتار)

Foreground music

موسیقی اصلی یا بدون شعر که توسط هنرپیشه اصلی اجرا می‌گردد، به طوری که تماشاگران بیشتر برای شنیدن این قطعه موسیقی است که به سالن سینما یا نمایش می‌روند و اغلب در مقایسه با موسیقی زمینه (background music) مطرح می‌باشد.

Focused

اشاره به تصویر صدای یک ساز موسیقی که یافتن محل قرارگیری آن به خاطر دارابودن گستردگی مکانی کم در ارکستر ساده است.

Focused

اشاره به تصویر صدای یک ساز موسیقی که یافتن محل قرارگیری آن به خاطر دارابودن گستردگی مکانی کم در ارکستر ساده است.

Forward

نزدیک کردن مجازی صدا به شنونده با تأکید بر فرکانس‌های ۲ تا ۵ کیلوهرتز.

Four-Channel Stereophonic Film

«چهار کانال استریوفونیک» که به روشی ویژه در ضبط و پخش صدای برخی از فیلم‌های سینمایی گفته می‌شود. در این روش همگام با دیده شدن تصاویر مختلف، صدا نیز متناسب با آن شنیده می‌شود. با ورود سیستم‌های جدید «صدای محیطی» یا Surround Sound، این روش، دیگر استفاده نمی‌شود.

Fourier theory

یک تئوری ریاضی که شرح می‌دهد چگونه هر تابع پیوسته را می‌توان به چندین تابع سینوسی و کسینوسی با دامنه‌ها و فاز شناخته شده تبدیل کرد. از این تئوری در مهندسی صدا برای تجزیه و تحلیل امواج صوتی استفاده می‌شود.

Frame Noise

سیگنال نویزی که به سبب کشیده شدن زیاد فیلم‌های سینمایی به سمت راست در دستگاه‌های نمایش دهنده تولید می‌شود. در این حالت صدا از وضع طبیعی خارج شده و بیشتر به سمت بم شدن و نویزی شدن پیش می‌رود.

Frequency

بسامد. تعداد نوسانات کامل یک موج صوتی، الکتریکی و الکترومغناطیسی در یک ثانیه. فرکانس پایین صدایی بم (برای مثال ۱۰۰ هرتز) و فرکانس بالا صدایی زیر دارد (برای مثال ۱۰۰۰۰ هرتز).

Frequency Response

۱. محدوده‌ای از فرکانس‌ها که یک دستگاه صوتی به صورت هم‌سطح تولید خواهد کرد.
۲. محدوده‌ای از فرکانس‌ها که یک وسیله (میکروفون، گوش انسان و غیره) می‌تواند دریافت کند.

Frequency analyzer

تجزیه‌گر بسامدی

Frequency shift

جهش بسامدی

Frequency modulation (FM)

روشی در مخابرات رادیویی که در آن فرکانس موج حامل متناسب با موج صوتی تغییر می‌کند.

Fret buzz

نوفه دستان (در آکوستیک موسیقی)

Free field

میدان آزاد (در آکوستیک معماری)

Free- field room

اتاق میدان آزاد. معنای اتاق صامت هم می‌دهد.

Full

برعکس thin. فرکانس‌های اصلی قوی نسبت به فرکانس‌های هماهنگ.

پاسخ فرکانس پایین خوب، بدون نیاز به گسترش بیشتر فرکانس‌های پایین اما با سطح صوتی مناسبی در فرکانس‌های ۱۰۰ تا ۳۰۰ هرتز.

Full Track

نوار صدایی که در تمامی عرض آنها تنها یک صدا ضبط شده باشد.

Fundamental

فرکانس اصلی (پایه)؛ اولین و معمولاً بم‌ترین جزء یک نت موسیقی و جزئی که دانگ صدای نت را تعیین می‌کند.

(G)

Gain

بهرهٔ یک تقویت‌کننده که عبارت است از نسبت دامنه سیگنال خروجی به ورودی. برای مثال، اگر یک تقویت‌کننده دارای خروجی ۲۰ ولت به ازای ورودی ۲ ولت باشد، آنگاه بهره با Gain آن ۱۰ است.

Galvanometer

وسیلهٔ نشان‌دهنده میزان جریان یا ولتاژ در مدارهای الکتریکی که مجهز به صفحه‌ای درجه‌بندی‌شده براساس جریان یا ولتاژ است. یک عقربه با ثابت‌ماندن روی صفحهٔ مدرج در هر لحظه مقدار جریان یا ولتاژ مدار را نشان می‌دهد. در ساختمان گالوانومتر از یک بوبین آهنربایی و یک فنر گرد و همچنین عقربه‌ای که متناسب با شدت جریان یا ولتاژ از محل اولیه خود به سمت دیگر منحرف می‌گردد، استفاده می‌شود. از گالوانومتر در ساخت Vu متر عقربه‌ای برای نشان‌دادن مقدار و حجم سیگنال صدا استفاده می‌شود.

Gap

شکاف بسیار باریک هدهای ضبط و پخش که امواج مغناطیسی از طریق آن وارد محیط اطراف هد می‌گردد. Gap هد ضبط، حدود ۴۰ میکرون ولی Gap هد پخش، ۲۰ میکرون است.

Gate

(به Noise Gate مراجعه کنید.)

Gated reverb

نوعی پس‌آوایی که در آن اواخر پس‌آوا قبل از فیدادوت کامل، قطع می‌شود.

General MIDI File (GM file)

یک فایل MIDI که دربردارنده مجموعه‌ای استاندارد از اصوات ادوات موسیقی است. یک فایل general MIDI همان اصوات سازهای سازگار با MIDI را تولید می‌کند (سازهایی که امکان GM را پشتیبانی کنند).

Geometric theory

نظریه هندسی (در آکوستیک)

Generator

مولد

Generation

نسخه‌ای از یک نوار یا یک شیار صوتی. نخستین کپی از نوار اصلی، اولین generation و نسخه‌ای از اولین generation، دومین generation (نسخه دوم) است و الی آخر.

Generation loss

کاهش کیفیت سیگنال (افزایش نویز و اعوجاج) که با هر بار نسخه‌برداری از یک نوار ضبط رخ می‌دهد.

Gentle

مقابل edgy. فرکانس‌های هماهنگ بالای میانی و بالا اغراق‌شده نبوده و حتی ممکن است ضعیف باشند.

Clere· Glassy

اندکی کمتر از edgy و بیشتر از bright .

GOBO

صفحه‌ای که معمولاً از جنس چوب است و برای جلوگیری از رسیدن صدای یک ساز موسیقی به میکروفون سازی دیگر به کار می‌رود و قابل جابه‌جایی است. GOBO مخفف go-between می‌باشد.

Granulation Noise

نوعی اعوجاج صوتی قابل شنیدن که از خطای quantization به وجود می‌آید.

Graphic equalizer

اکولایزر قابل تنظیم که از کنترل‌های کشویی برای تنظیم دامنه سیگنال در فرکانس‌های مختلف بهره‌گیری می‌کند. در این نوع اکولایزر، می‌توان با انتخاب یک فرکانس در محدوده ۲۰ تا ۲۰۰۰۰ هرتز عمل تقویت یا تضعیف دامنه آن فرکانس را انجام داد.

Group Delay

نرخ تغییر شیف‌ت فاز یک سیگنال نسبت به فرکانس. در واقع هنگام عبور یک سیگنال از یک مدار یا یک سیستم، اگر میزان تغییر فاز برای تمام فرکانس‌ها ثابت باشد، مقدار تأخیر گروهی (Group Delay) برای آن سیستم ثابت است و همه فرکانس‌ها با تأخیری ثابت از سیستم عبور می‌کنند.

Groups

ترکیبی از دو یا چند کانال ورودی در یک صدا که با یکدیگر جمع شده و توسط یک کنترل واحد یعنی Group fader سطح کلی آنها تنظیم

می‌شود. در واقع برای کنترل چند ورودی در میز صدا از **group fader** استفاده می‌شود.

Grainy

صدای موسیقی که باید به طور مداوم و پیوسته باشد به صورت گسسته و منقطع شنیده می‌شود. این مشکل به خاطر اعوجاج (**Inter Modulation**) **I.M** بروز می‌کند. بخشی از مبدل‌های آنالوگ به دیجیتال قدیمی، صدایی **grainy** داشتند و امروزه نیز مبدل‌هایی که طراحی مناسبی ندارند چنین هستند.

Grungy

فرکانس‌های هماهنگ بی‌شمار یا صدای همراه با اعوجاج **I.M**.

Ground

یک نقطه مرجع با سیگنال صفر برای مجموعه‌ای از دستگاه‌های صوتی.

Group velocity

سرعت گروهی

Ground bus

اتصال مشترک برای تجهیزات زمین شده که معمولاً یک صفحه مسی سنگین است.

Grounding

اتصال وسایل و تجهیزات الکترونیکی به زمین. «اتصال زمین» (**grounding**) مناسب اطمینان می‌دهد که هیچ اختلاف ولتاژی بین بدنه

تجهیزات وجود ندارد. برای تأثیر کامل اتصال زمین، یک شیلد الکترواستاتیکی مورد نیاز است.

Ground loop

۱. حلقه یا مداری که سرهای اتصال زمین تشکیل می‌دهند.
۲. حلقه ایجادشده در هنگام اتصال وسایل غیر متقارن به هم به وسیله دو مسیر زمین (اتصال شیلد کابل و اتصال زمین منبع تغذیه) را گویند. حلقه زمین (ground loop) سبب هام می‌شود و باید از آن اجتناب نمود.

GSIF

مخفف Giga Sampler InterFace. درایور کارت صوتی Nemesys windows که به خاطر ارتباط مستقیم بین کارت صوتی و نرم‌افزار کاربردی صدا تأخیر کمی (low latency) دارد.

Guard Band

فضای بین تراک‌های یک نوار مغناطیسی و یا هد مغناطیسی چند تراک که برای اجتناب از پدیده تداخل تراک‌ها (Crosstalk) در نظر گرفته می‌شود.

Guide Track

صدایی که هنگام فیلمبرداری ضبط شده و فقط راهنمایی است برای صداگذاری بعدی که در استودیوی صدا انجام می‌شود، به «صدای شاهد» هم معروف است.

(H)

Harmonica

ساز دهنی

Harmonium

ارغنون

Harpsichord

هارپسی کورد (نوعی ساز موسیقی)

Harmonic series

سری هماهنگ

Harmony

هماهنگی

Haas Effect

پدیده‌ای که بر وجود رابطه بین میزان تقدم و حجم صداهاى شنیده و تعیین جهت آمدن آنها تأکید دارد. برای نمونه چنانچه به دو بلندگوی مشابه که صدای واحدی را پخش می‌کنند اما یکی از آنها دارای تقویت‌کننده

اضافی و مدار تأخیردهنده متغیری است از فاصله‌ای مساوی گوش داده شود، این نکات قابل دریافت است:

۱. اگر بلندگوها حجم صدای یکسانی را به صورت هم‌فاز تولید کنند، به نظر می‌رسد صدا از نقطه‌ای بین آن دو می‌آید.
۲. اگر صدای بلندگوی دوم نسبت به بلندگوی اول تأخیر زمانی داشته باشد ولی حجم صدا در بلندگوها با هم برابر باشد، به نظر می‌رسد تمامی صدا از بلندگوی اول می‌آید. (فرض بر این است که بلندگوی اول رو به شنونده و بلندگوی دوم در پشت سر شنونده باشد)
۳. اگر صدای بلندگوی دوم بلندتر از بلندگوی اول باشد، به نظر می‌رسد که تمامی صدا از بلندگوی دوم می‌آید.
۴. با افزودن بر میزان تقویت صدا در بلندگوی دوم می‌توان بر تأخیر زمانی فائق آمد تا صدای بلندگوی دوم بلندتر از بلندگوی اول باشد. اثر یا پدیده هاس (Hass Effect) یکی از ملاحظات مهم تمامی سیستم‌های صوتی چند کانالی (Muhichanrel) یا Surround Sound و حتی تقویت صداسازی در تالارها و فضاهای باز است.

Half-Track

نواری مغناطیسی که تقریباً نیمی از پهنای آن برای ضبط صدا استفاده شده باشد. برای ضبط صدا به شکل استریو در Half-Track از دستگاه ضبط صدایی با یک هد استریو استفاده می‌شود؛ بدین ترتیب که در نیمی از پهنای نوار دو کانال صدا ضبط می‌شود. (مانند کاست‌های صدای معمولی).

Hamster Switch

کلید خاصی در بعضی از میزهای صدا که عملکرد فیدر را وارونه می‌کند. برای مثال، اگر فیدر در پایین قطع است و در بالا وصل، با زدن این کلید در

بالا قطع می‌شود و در پایین وصل می‌گردد. همچنین در ولوم‌های PanPot جای چپ (Left) و راست (Right) را عوض می‌کند.

Hard disk Recorder

(به (digital Audio Workstation) DAW (مراجعه شود).

Hard disk

حافظه دیسک سخت کامپیوتر که برای ضبط مقدار زیادی از اطلاعات دیجیتال به کار می‌رود.

Hardware

تجهیزات الکتریکی، الکترونیکی، مکانیکی و فیزیکی که به شکل یک سیستم عرضه شوند.

Harmonic Distortion

«اعوجاج هماهنگ» که هنگام عبور یک سیگنال از یک سیستم الکترونیکی مانند تقویت‌کننده صوتی ایجاد می‌شود. فرض کنید یک سیگنال تک فرکانس به یک سیستم وارد می‌شود؛ در خروجی این سیستم علاوه بر وجود سیگنال تک فرکانس ورودی، سیگنال‌هایی با دامنه‌های متفاوت اما با فرکانسی از ضرایب فرکانس سیگنال ورودی ظاهر می‌شود که این امر می‌تواند به واسطه کارکرد غیر خطی عناصر آن سیستم باشد. به این سیگنال‌های اضافی، هماهنگ یا هارمونیک‌های سیگنال اصلی گفته می‌شود. هرچه فرکانس سیگنال‌های هارمونیک بیشتر می‌شود، دامنه آنها کاهش می‌یابد. با این حال مجموع دامنه آنها باید تا حد ممکن کم باشد. برای اندازه‌گیری دامنه هارمونیک‌های فوق از پارامتری به نام TDH (Total Harmonic Distortion) استفاده می‌کنند.

Harmonic Series

مجموعه‌ای از فرکانس‌ها که هر یک ضریبی از فرکانس اصلی باشند. برای مثال، اگر فرکانس اصلی ۱ KHZ باشد، فرکانس‌های ۲ KHZ، ۴ KHZ، ۸ KHZ و ۱۶ KHZ مجموعه هارمونیک‌های فرکانس ۱ KHZ می‌باشند.

Harmonizer

پردازشگر صدایی که به وسیلهٔ ساختن هارمونیک‌های سیگنال ورودی، جلوه‌های صوتی خاصی را ایجاد می‌کند و بیشتر در موسیقی مدرن الکترونیک کاربرد دارد.

Hammond organ

ارگ هاموند

HD CD

(High Definition Compatible digital). نام تجاری طرحی از شرکت Pacific Microsonics که برای رمزگذاری (encoding) و رمزگشایی (decoding) فرایند صدای دیجیتال، از فرکانس 88.2 KHZ و رزولوشن 24bit استفاده می‌کند و با فرمت‌های CD و DAT سازگار است.

HDTV

(High Definition Television). استاندارد برای تلویزیون دیجیتالی که نسبت طول به عرض صفحه آن ۱۶ به ۹ است و حداقل از دو میلیون Pixels برای دستیابی به جزئیات بیشتر تصویر و شفافیت بالاتر بهره‌گیری می‌شود.

Headroom extension

hx (بسط هدروم) سیستم دالبی

Helicotrema

هلیکوترما

Head Set

وسيله‌ای که از ترکیب گوشی (HeadPhone) و میکروفون ساخته شده است و برای ارتباط دوسویه عوامل ساخت برنامه‌های تلویزیونی با یکدیگر به کار می‌رود. حساسیت بالای میکروفون به کاررفته در Headset امکان مکالمه دوطرفه عوامل داخل استودیو با اتاق فرمان را فراهم می‌سازد، بدون اینکه صدای عوامل، مشکلی در ضبط صدای برنامه ایجاد نماید.

Headroom

اصطلاحی در ارتباط با گستره پویایی (Dynamic Range) یک سیستم که بر حسب dB بیان می‌شود و واحدی ندارد. headroom اشاره به سطح بین نقطه عمل یک سیستم تا حداکثر سطح مجاز دامنه در آن سیستم می‌باشد. برای مثال، سیستمی که در آن سطح سیگنال صدا به طور نرمال +4dBu است و سطح حداکثر سیگنال صدا که پس از آن سیگنال بریده (clipping) می‌شود +20dBu است، دارای 16dB headroom (4-20) است. برای بیان headroom در یک سیستم فرق نمی‌کند که معیار ولتاژ یا توان باشد و در هر دو حالت مقدار آن ثابت است. در مورد دستگاه‌های ضبط مغناطیسی، اصطلاح Headroom به اختلاف بین کارکرد استاندارد (0 VU) تا سطحی که باعث ایجاد سیگنالی با ۳٪ TDH = گردد، اطلاق می‌شود.

Helmholtz Resonator

محفظه‌ای که در آن هوا می‌تواند در فرکانسی که تابعی از ابعاد و شکل آن است، منقبض و منبسط شود. چنانچه ماده‌ای جاذب صدا در دهانهٔ محفظه تعبیه شود، می‌تواند به گونه‌ای انتخابی صدا را در فرکانس تشدید (Resonance) تضعیف کند.

Hertz

۱. Hertz برگرفته از نام Heinrich Rudolf Hertz (۱۸۵۷-۱۸۹۴) فیزیکدان آلمانی است که اولین امواج رادیویی مصنوعی را تولید کرد.
۲. واحد فرکانس یک موج یا سیگنال که عبارت است از یک سیکل کامل در یک ثانیه.

Hexadecimal

یک سیستم عددی بر مبنای ۱۶ که هر عدد یکی از مقادیر ۰ تا ۱۶ را به خود می‌گیرد. در این سیستم پس از عدد ۹ حروف A تا F استفاده می‌شوند. هر رقم این سیستم عددی می‌تواند با یک عدد چهار رقمی در سیستم عددی دو دویی (binary) بیان شود.

High-Pass Filter

فیلتری که فرکانس‌های بالای یک سیگنال را از خود عبور داده و بقیه را حذف می‌کند. در واقع از یک فرکانس به پایین، خروجی آن شدیداً تضعیف می‌شود.

High-Speed duplication

تکثیر نوار صدا با سرعتی سریع‌تر از سرعت معمولی.

Holophonic

نوعی فناوری ضبط و پخش صدا که معادل شنیداری فناوری

(Holography) است و باعث بُعددار شدن صدا می‌شود.

Howlround

«سوت»؛ ناپایداری در حلقه‌ای شامل مسیره‌های الکتریکی و آکوستیک. مثلاً بلندگو و میکروفون هنگامی رخ می‌دهد که تقویت الکتریکی بزرگ‌تر از اتلاف آکوستیکی است. (برای اطلاع بیشتر به Feedback (Acoustic Feedback رجوع شود).

Hybrid Telephone

مدار یا دستگاهی که یک سیگنال صوتی تلفنی را که دارای دو سیگنال رفت و برگشت بر روی یک جفت سیم است، به دو جفت سیم که هر جفت از آنها حامل سیگنال رفت یا برگشت است تبدیل می‌کند. علاوه بر این باعث تطبیق امپدانس خطوط تلفن با دستگاه‌های حرفه‌ای صدا و نیز افزایش کیفیت صدا می‌گردد و اغلب در برنامه‌های زنده رادیویی و تلویزیونی به منظور ارتباطات تلفنی مستقیم استفاده می‌شود.

Hypercardioid Microphone

میکروفونی تک‌جهته که 12dB تضعیف برای صداهایی که از کناره‌های چپ و راست به ممبران میکروفون برسند و ۶dB تضعیف برای صداهای رسیده از پشت ممبران ایجاد می‌کند و بیشترین حذف صدا را در زاویه ۱۱۰ درجه از محور اصلی به وجود می‌آورد.

Hypercardioid Response

اصطلاحی نه چندان دقیق که از سوی سازندگان میکروفون برای واژه «سوپر کاردیوئید» مطرح شده است.

Hard

افزایش بیش از حد دامنه فرکانس‌های بالای میانی، معمولاً حوالی ۳ کیلوهرتز یا پاسخ گذرای خوب اگر صدا به شدت به شما برخورد می‌کند.

Harsh

افزایش بیش از حد دامنه فرکانس‌های بالای میانی. اوج‌هایی در پاسخ فرکانسی از ۲ تا ۶ کیلوهرتز یا تغییر فاز خیلی زیاد.

Heavy

پاسخ فرکانسی خوب در فرکانس‌های کمتر از ۵۰ هرتز. اشاره به یک شیء با وزن یا قدرت زیاد مانند یک لوکوموتیو دیزل یا صاعقه.

Hollow

واژه **Honky** را ببینید. پس‌آوایی خیلی زیاد. یک فرورفتگی در دامنه پاسخ فرکانس میانی.

Honky

صدای موسیقی مانند وقتی که دستانتان را گرداگرد دهان خود نگه دارید و حرف بزنید. افزایش دامنه پاسخ فرکانسی در محدوده ۵۰۰ تا ۷۰۰ هرتز.

Harmonic

فرکانسی که مضربی صحیح از فرکانس اصلی است.

HD

مخفف **Hard-disk drive** (درایو دیسک سخت).

Head

قطعه‌ای الکترومغناطیس در دستگاه ضبط که هم سیگنال صدای روی نوار را پاک می‌کند و هم یک سیگنال را روی نوار ضبط نموده و همچنین سیگنالی را که از قبل روی نوار موجود است پخش می‌نماید.

Head Gap

(به Gap نگاه کنید.)

Hearing level

تراز شنوایی

Hearing threshold

آستانه شنوایی

Headphones

مدلی که روی گوش‌ها قرار می‌گیرد و سیگنال‌های صدای الکتریکی را به امواج صوتی تبدیل می‌کند.

Hiss

سیگنال نویزی که دربردارنده تمام فرکانس‌هاست اما انرژی بیشتری در اکتاوهای بالاتر دارد. هیس صدایی شبیه به صدای زوزه باد در میان درختان است و معمولاً ناشی از سیگنال‌های تصادفی تولیدشده در میکروفون‌ها، قطعات الکترونیکی و نوار مغناطیسی می‌باشد.

Hot

۱. سطح بالای ضبط که باعث اندکی اعوجاج گردد و ممکن است به عنوان یک جلوه ویژه صوتی به کار رود.
۲. وضعیتی که در آن یک بدنه یا مدار اختلاف پتانسیل خطرناکی دارد.

۳. اشاره به یک سیم هادی جریان الکتریکی در کابل میکروفون که به محض اینکه فشار صوت، دیافراگم میکروفون را به طرف داخل می‌راند یک ولتاژ مثبت در آن ایجاد می‌شود.

Hum

«هام»، فرکانس پایین ناخواسته (۵۰ هرتز و هارمونیک‌های آن) که در مونیتورها شنیده می‌شود. هام صدای اغتشاش تولیدشده در مدارات صوتی و کابل‌ها به علت نحوه سیم‌بندی منبع تغذیه AC است. دریافت هام به علت نقص در زمین‌کردن، شیلدکردن ناکافی و حلقه‌های زمین و مانند اینها رخ می‌دهد.

Hi-fi system

سیستم با وفاداری زیاد (اثری بر صدا نگذاشته و آن را عیناً پخش می‌کند.)

Hiss

هیس

Homogeneity

همگنی

Horn

بوق

Horn loudspeaker

بلندگوی بوقی

Hydrophone

میکروفون آبی

Hypersonics

علم ابرفراصوتی (کاربری فرکانس‌های بسیار بالاتر از فرکانس‌های صوتی)

Hybrid

دورگه؛ دوگانه؛ ترکیبی (سیستمی که از دو مجموعه تشکیل شده باشد).

Hypersound

ابر فراصوت

Hysteresis

پسماند

Hysteresis loss

افت پسماند

(I)

IC (Integrated Circuit)

«مدارات مجتمع» که از تعداد بسیار زیادی المان‌های الکترونیکی، مانند: مقاومت، خازن، دیود، ترانزیستور و... ساخته شده‌اند. این عناصر به وسیله فناوری پیشرفته در قطعه‌ای بسیار کوچک به نام تراشه (chip) جاسازی شده و مدارات گوناگون و پیچیده الکترونیکی با استفاده از آن ساخته می‌شوند.

IEC (International Electrotechnical Commission)

یک سازمان اروپایی که مرکز آن در شهر ژنو است و به تهیه، تدوین و تصویب استانداردهای فنی در حوزه برق و الکترونیک می‌پردازد.

IEEE (Institute of Electrical and Electronic Engineers)

بزرگ‌ترین «سازمان حرفه‌ای مهندسان برق و الکترونیک» که عمدتاً با امور آموزشی و تهیه استانداردها سر و کار دارد.

IIR filter (Infinite Impulse-Response)

نوعی فیلتر دیجیتال.

Image

جای مجازی یک منبع صوتی در اطراف شنونده که به وسیلهٔ [حداقل] دو بلندگو ایجاد می‌شود. برای مثال، در یک سیستم استریوی معمولی، مکان مجازی منابع صوتی مختلف مانند سازهای موسیقی (چپ، راست و وسط) توسط دو بلندگو ایجاد می‌شود.

Impedance

پاگیری. اندازهٔ عددی مجموع مقاومت حقیقی و موهومی هنگام عبور یک جریان **ac** از یک مدار یا شبکه‌ای که دارای مقاومت‌های اهمی، سلفی و خازنی باشد، مقاومت ظاهری یا امپدانس (**Impedance**) نام دارد. امپدانس را با Z نشان می‌دهند و از رابطهٔ $Z = \sqrt{R^2 + (X_L - X_C)^2}$ به دست می‌آید. در این رابطه **R** مقدار مقاومت حقیقی یا اهمی، **XL** مقدار مقاومت سلفی و **XC** مقدار مقاومت خازنی است. واحد اندازه‌گیری امپدانس، اهم است.

Impedance tube

لوله موج ایستاده

Impulse

تکان؛ تپه

Impulse response

پاسخ ضربه

IMD (Intermodulation Distortion)•IM

اعوجاج مدولاسیون درونی. اصطلاحی برای اندازه‌گیری عددی اعوجاج تولیدشده توسط المان‌های غیر خطی. برای مثال: دو فرکانس f_1 و f_2 گذر

از یک المان غیر خطی باعث تولید $f_4=f_1+f_2$ و $f_3=f_1-f_2$ و $f_6=f_1+2f_2$ و $-f_5=f_1-2f_2$ خواهد شد. در واقع انتقال غیر خطی باعث تولید هارمونیک‌های دو فرکانس ورودی می‌گردد که این امر باعث اعوجاج انترمدولاسیون (Intermodulation Distortion) می‌شود.

In phase

همفاز

Inhomogeneous

ناهمگن

Incidence

فروید

Incident Sounds

به صداهای جانبی همچون زنگ در، باد، رعد و ... اطلاق می‌شود که تصویر مربوط به آنها در یک فیلم وجود ندارد، اما وجود آنها نقش حیاتی در ساختار رویداد و ماجرای فیلم دارد.

Incus

استخوان سندان (در گوش میانی)

Indigenous Sound

در صنعت فیلمسازی حرفه‌ای به صدایی در فیلم گفته می‌شود که منبع آن در تصویر قابل رؤیت است. برای نمونه، نوای یک ساز در هنگامی که خود ساز و نوازنده آن در تصویر دیده می‌شود، به صدای مستقیم (Direct Sound) هم معروف است.

Indirect Sound

«صدای غیر مستقیم»؛ صدایی که به وسیلهٔ بازتاب امواج آکوستیکی از سطوح (دیوارها و سقف و ...) محیط انتشار و به شنونده یا میکروفون می‌رسد.

Infrasonic

فروصوتی. به امواجی گفته می‌شود که فرکانسی کمتر از محدودهٔ فرکانس شنوایی انسان داشته باشد.

Inline console

میز صدای ادغامی

Input

ورودی؛ درون‌داد. اتصال واردشده به یک دستگاه صوتی. در یک میز صدا جک ورودی **input** یا سایر منابع صوتی را برای میکروفون، سیگنال صوتی سطح خط گویند.

Input Module

قسمتی از یک میز صدا که دارای بخش‌هایی برای کنترل کیفیت و کمیت سیگنال ورودی است. در یک ماژول ورودی (Input Module) معمولاً تضعیف‌کننده، فیدر، اکولایزر، شنود پیش فیدر (PEL)، کلید انتخاب نوع ورودی، کلید انتخاب خروجی، کلید قطع سیگنال، خطوط کمکی (Aux) برای کاربردهای خاص و فیلتر بالاگذر و امکاناتی از این قبیل وجود دارد.

Input Section

«بخش ورودی»؛ مجموعه ماژول‌های ورودی (Input Module) در میزهای صدا.

Insert Jacks

(به Access jacks نگاه کنید.)

Intensity of Sound

«شدت صدا»؛ که مقیاسی برای اندازه‌گیری توان صداست. شدت صوت را با I نشان می‌دهند و با استفاده از رابطه $10 \log \frac{I}{I_0}$ آن را برحسب dB بیان می‌کنند. در رابطه فوق I_0 همان آستانه شنوایی است که برابر با 10^{-4} دین بر سانتیمتر و I شدت صدای مورد نظر است.

Intensity stereo

استریو شدتی (کیفیت شنیدن صدای استریو بر مبنای تفاوت شدت نسبی صدا در دو بلندگوی چپ و راست)

Inter – aural delay

تأخیر شنوایی بین دو گوش

Inter-aural intensity difference

تفاوت شدت شنوایی بین دو گوش

Interference

تداخل

Interference Tube

یک مسیر آکوستیکی (لوله) که با وصل شدن به کپسول میکروفون، ویژگی راستایی بالایی به آن می‌بخشد. در این لوله مخصوص صداهایی که با زاویه‌ای نسبت به محور دریافت می‌شوند، به دلیل اختلاف فازهایشان

تضعیف یا حذف می‌گردند. در نتیجه پاسخ میکروفون راستایی و جهتی می‌شود؛ یعنی تنها صداهایی که از روبرو به ممبران برخورد می‌کنند دریافت می‌شوند.

Interleaving

فرایند ترتیب‌بندی مجدد (rearranging) اطلاعات صدا در حوزه دیجیتال و بازسازی بیت‌های ازدست‌رفته به هنگام انتقال و ضبط را گویند.

Inverse Square law

صوت در همه جهتها به شکل کروی منتشر می‌شود. بنابراین انرژی صوتی با فاصله از منبع نسبت عکس دارد، به طوری که با دو برابر شدن فاصله، انرژی صوتی نصف می‌شود. به عبارت دیگر به ازای دو برابر شدن فاصله از منبع صدا تراز فشار صوتی یا (Sound SPL 6dB Pressure Level) کاهش می‌یابد که به این پدیده Inverse square law می‌گویند.

Interpolation

درون‌یابی

I/O (Input-Output)

اصطلاحی در تجهیزات دیجیتالی و کامپیوتری که هم اشاره به محل سیگنال‌های ورودی و خروجی و هم به اطلاعات سیگنال ورودی و خروجی دارد. به وسیله I/O است که یک سیستم دیجیتالی یا کامپیوتری به تجهیزات دیگر متصل می‌شود.

ISO (International Standards Organization)

«سازمان استانداردهای جهانی» که در سال ۱۹۴۷ تأسیس شد و بیش از

۹۰ کشور در دنیا عضو آن هستند. ISO در زمینه کیفیت در بخش‌های تولیدی و خدماتی در حوزه‌های مختلف صنعتی به طرح تهیه، تدوین و تصویب آئین‌نامه‌ها، گواهی‌نامه‌ها و استانداردهای لازم می‌پردازد.

(J)

Jack

یک اتصال مادگی برای سیگنال‌های صوتی واردشده از یک اتصال نرینگی (plug).

Jitter

عدم همزمانی در تجهیزات صدای دیجیتال و شیفت فاز پالس‌های دیجیتال که در حین انتقال ممکن است پیش آید و کاملاً نامطلوب است. در واقع اگر در یک سیستم صدای دیجیتال پالس‌های دیجیتال، همزمانی کامل با پالس‌های همزمانی نداشته باشند و در تغییر حالت از یک سطح ولتاژ به سطحی دیگر کند باشند، خطای **Jitter** پیش می‌آید.

Just

گام درست (در موسیقی)

(K)

Keyboard

صفحه کلید

Key Sounds

«صدای زمینه کلیدی» که به تنهایی می‌تواند گویای مکان و زمان خاصی باشد.

Keyboard workstation

چندین وسیلهٔ موسیقی الکترونیکی در یک بدنه (کیبورد، سمپل پلیر، سکوانسر MIDI و احتمالاً سنتی‌سایزر)

Kettle drum or tympanum

کتل درام یا تیمپانوم

KHZ (Kilo Hertz)

۱۰۰۰ هرتز (هر هرتز برابر با یک سیکل کامل در یک ثانیه است).

Killo

پیشوندی به معنای یک هزار که با حرف k نشان داده می‌شود.

Kick drum

کیک درام، طبل پایبی (طبل‌بی که با پا نواخته می‌شود)

(L)

L_w

تراز توان صوتی نسبت به مرجع $W_o = 10^{-12} W / M^2$ که از رابطه $10 \log = \frac{W}{W_o}$ به دست می آید.

L_p

تراز فشار صوتی که از رابطه $20 \log \frac{P}{P_e}$ به دست می آید.
($P_e = 2 \times 10^{-5} N / M^2$)

Lape microphone

میکروفون یقه‌ای که بسیار کوچک است و در تولید برنامه‌های تلویزیونی برای آنکه در تصویر دیده نشود، سیم آن از زیر لباس مجری عبور داده می‌شود و سرانجام خود میکروفون بر روی یقه و نزدیک به گردن به وسیله گیره‌ای ویژه نصب می‌شود. این میکروفون کوچک نوعی سهولت در اجرای برنامه را برای مجری به همراه می‌آورد.

Laser (Light amplification by stimulated of radiation)

تقویت نور که به وسیلهٔ تحریک و انتشار تشعشعات است. وسیله‌ای که امواج نوری تک‌رنگ (فقط یک طول موج) متمرکز را تولید می‌کند. تمامی دستگاه‌های پخش CD و DVD دارای نیمه هادی مولد اشعه لیزر در پیک آب (pick up) نوری خود هستند.

Lasy arm

«بازوی کوتاه»؛ شکل ساده‌ای از بوم که دارای وزنهٔ معکوس بوده و روی پایه‌ای تعبیه شده و می‌تواند برای آویختن میکروفون روی منبع صدایی مثل پیانو یا سازهای دیگر به کار رود.

Latency

تأخیر سیگنال در عبور از یک مبدل A/D و D/A ، برنامه نرم‌افزاری یا یک سیستم عامل رایانه. فاصله بین زمان نواخته شدن یک نت توسط نوازنده و زمان شنیده شدن در مونیتورینگ شنیداری (بدون ضبط کردن.م.). latency می‌تواند سبب نواختن ناهمزمان ساز در حین اورداب کردن شود.

Lavalier Microphone

میکروفونی که به دور گردن آویخته می‌شود و به «میکروفون گردنی» معروف است.

Laying Sound

به منظور همزمانی صدا با تصویر در نمایش فیلم می‌توان با جلو و عقب‌بردن نوار صدا نسبت به تصویر این دو را با هم هماهنگ یا سینک کرد. به این عمل **Laying Sound** گویند. این کار با کمترکردن دور نوار صدا در صورت صدا و یا کم کردن دور تصویر در صورت عقب‌بودن صدا بر روی

میز موویلا یا پروژکتورهای دوبل باند انجام می‌گیرد.

Laying Track

تدوین و آماده‌کردن تراک‌های صوتی در صنعت فیلمسازی به نحوی که برای ترکیب نهایی آماده باشد.

Leader

نوار پلاستیکی غیر مغناطیسی که به منظور فاصله‌گذاری و یا تفکیک نوارهای مغناطیسی صدا از یکدیگر به کار می‌رود.

Leakage

صدایی که از یک ساز موسیقی به میکروفون ساز موسیقی دیگری برسد، «نشستی» یا Leakage نام دارد.

Lay-In

(به Fly-in نگاه کنید).

LCD (Liquid Crystal Display)

صفحه‌ای برای نمایش حروف، اعداد، شکل‌ها، علائم و تصاویر ثابت و متحرک که از نوعی کریستال مایع استفاده می‌کند. برای مثال، صفحات نمایش ماشین حساب‌ها و کامپیوترهای کیفی (Laptop) از LCD ساخته شده‌اند.

Leslie loudspeaker

بلندگوی لیزلی

Least significant bit

بیت با کمترین ارزش

LED (Light Emitting Diode)

نیمه هادی ویژه‌ای که با عبور جریان الکتریکی، از خود نور می‌دهد و معمولاً از تعدادی از آنها برای نمایش اطلاعات گرافیکی و عددی (مانند vu) استفاده می‌کنند.

Leadring

فرایند چسباندن نوار راهنما (لیدر) بین قطعات انتخابی یک برنامه صوتی.

LED indicator

یک نشانگر سطح ضبط صدا با استفاده از یک یا چند دیود نوری.

LEDE

مخفف عبارت Live-End/Dead-End که به نوعی طراحی آکوستیکی اتاق فرمان صدا اطلاق می‌شود. در این طراحی اتاق فرمان به دو بخش تقسیم می‌گردد: بخشی که در جلوی میز صدا قرار دارد و بخش دیگر که در پشت میز صدا واقع است. در بخش جلویی با طراحی آکوستیکی سعی بر جلوگیری از ایجاد انعکاس‌های امواج صوتی از دیوارها و سقف نسبت به میز صدا می‌باشد، در حالی که در بخش عقبی اتاق فرمان برای ایجاد یکنواختی امواج صوتی سعی بر کاربرد سطوحی با ضریب انعکاسی بالاتر است.

Level Setting

«تنظیم سطح صدا»؛ فرایند تنظیم سطح سیگنال ورودی در یک سیستم

ضبط و یا پخش صدا برای دستیابی به بالاترین سطح مجاز صدا بدون ایجاد اعوجاج را گویند. از دستگاه اندازه‌گیر vu متر و یا PPM برای تنظیم سطح صدا می‌توان استفاده کرد.

Level

اندازه‌گیری dB میزان سطح یا شدت سیگنال صدا که می‌تواند بر حسب ولتاژ، توان و یا dB اندازه‌گیری شود.

Leveler

یک پردازشگر دینامیک صوتی که سطح یک سیگنال صوتی را همواره بالاتر از سطح سیگنال دوم نگه می‌دارد. معمولاً سیگنال دوم سطح نویز زمینه است که به وسیله میکروفون تبدیل به سیگنال الکتریکی می‌شود. برای مثال، در یک رستوران سطح صدای موسیقی متناسب با شلوغی رستوران کم و زیاد می‌شود تا نسبت موسیقی به همه‌محیط (آمبیانس) همواره ثابت باشد.

Longitudinal wave

شکم (در امواج ایستاده).

Loop gain

بهره حلقه

Loss

افت

Localization

به توانایی سیستم شنوایی گوش انسان برای تعیین مکان واقعی و یا مجازی صوتی گفته می‌شود.

Location Sound

صدایی که در محل واقعی فیلمبرداری ضبط شود که با صدای ضبط‌شده در استودیو متفاوت است و به آن صدابرداری در محل یا صدابرداری سر صحنه می‌گویند؛ به **Live Recording** هم معروف است.

Loop

«حلقه»؛ پخش مداوم یک قطعه صوتی در طول یک برنامه صوتی به ترتیبی که با رسیدن به انتهای قطعه مجدداً از ابتدا پخش شود. برای نمونه جهت ساختن یک قطعه صوتی به صورت **Loop** در نوارهای صدای مغناطیسی با اتصال دو سر ابتدا و انتها و پخش آن یک **Loop** ایجاد می‌شود.

Lossy

(به **digital audio data Compression** مراجعه کنید).

Loudness Curves

بلندی صدا که پدیده‌ای حسی و واحد آن فون (**Phone**) است. اگر سیگنال ۱ KHZ دارای ۴۰ SPL باشد، بلندی (**Loudness**) آن برابر با 40 فون است ولی در فرکانس‌های دیگر ۴۰ SPL دارای بلندی متفاوتی خواهد بود. تصویری که شنونده به هنگام شنیدن یک صدا از بلندی (**Loudness**) آن دارد نه تنها به شدت آن، بلکه به بسیاری عوامل دیگر بستگی دارد که پاره‌ای از آنها تا حد زیادی ذهنی و غیر قابل اندازه‌گیری دقیق هستند. این عوامل شامل: محیط اطراف شنونده، سطح نویز صوتی زمینه، ویژگی صدای مورد نظر، بلندی صدای قبل و بعد از آن و حتی درک شنونده از موضوع برنامه است. بلندی صدای ناخواسته و نامطلوب از صدای مورد نظر با همان شدت می‌تواند بیشتر باشد، همچنان که صدای نامنظم و اتفاقی از صدای منظم و متوالی بلندتر شنیده می‌شود. بلندی صدا یا تأثیر ذهنی و ادراکی صدا

به فرکانس نیز بستگی دارد. با افزودن بر حجم و شدت صدا، صداهای زیر، زیرتر و صداهای بم، بم‌تر به نظر می‌آیند. (برای آگاهی بیشتر به Fletcher-Munson curves رجوع شود.)

Low-pass filter

فیلتری که اجازه عبور سیگنال‌های DC تا فرکانسی معین را می‌دهد. به عبارت دیگر یک فیلتر پایین‌گذر (Low pass filter) تمامی فرکانس‌های کمتر از فرکانس قطع (cut off) را از خود عبور می‌دهد و بقیه را کاملاً تضعیف می‌کند. فیلتر Anti-aliasing نوعی فیلتر پایین‌گذر است.

Low-fi- (low fidelity)

صدایی که از نظر کیفیت نازل است. صدایی اعوجاج‌دار، نویزی و کدر.

Loudspeaker

مبدلی که انرژی الکتریکی (سیگنال) را به انرژی آکوستیکی (امواج صوتی) تبدیل می‌کند.

Lobe

لپ (در امواج)

Liquid

مقابل grainy. حس یکپارچگی و روانی موسیقی. پاسخ فرکانس یکنواخت و اعوجاج کم.

Live

۱. وجود پس‌آوایی قابل شنیدن در صدا .
۲. رخداد در زمان واقعی

Line array

آرایه خطی

Line spectrum

بیناب خطی

Line Level

سطح استاندارد سیگنال صدا که در تجهیزات صدای حرفه‌ای با خروجی متقارن (Balance) برابر با $1/23V$ ($+4dBm$) و در تجهیزات صدای خانگی با خروجی غیر متقارن برابر با $0/316V$ ($-10dBV$) می‌باشد.

Line echo Canceller

(به Echo Canceller مراجعه شود).

Linear PCM (Linear Pulse Pide Modulation)

یک سیستم مدولاسیون که سیگنال آنالوگ را مستقیماً به پالس‌های صفر و یک دیجیتالی تبدیل کرده و هیچ‌گونه فشرده‌سازی (Compressing) یا پردازش (Processing) روی آن انجام نمی‌شود.

Linkwitz-Riley Crossover

استاندارد عملی برای طراحی فیلترهای فعال Crossover که در تجهیزات صوتی حرفه‌ای کاربرد دارد و فیلتری درجه ۴ (4th-Order) است که شیبی برابر با $24dB/Octave$ را عرضه می‌دارد.

Limiter

مدار الکترونیکی خاصی در دستگاه‌های صوتی که دارای نسبت ورودی به خروجی ۱۰ به ۱ یا بیشتر است. در واقع یک محدودکننده (Limiter) با

افزایش سیگنال ورودی از نقطه قابل تنظیم آستانه (threshold point) سیگنال خروجی را در سطح ثابتی نگه می‌دارد. برای مثال، اگر نقطه آستانه روی 16dBu تنظیم شود و نسبت ورودی به خروجی 20 به 1 باشد و سیگنال ورودی از 10dB به 36dB برسد، سیگنال خروجی با 1dB افزایش به 17dBu خواهد رسید و در آن سطح ثابت می‌ماند. از محدودکننده‌ها برای اجتناب از فرار باردهی (over load) در تجهیزات صوتی و فرستنده‌ها استفاده می‌شود. البته با توجه به امکان تأثیرات نامطلوب محدودکننده‌ها بر روی کیفیت صدا حتی الامکان باید کمتر از آنها استفاده کرد.

Lip Sync

همزمان کردن گفتار و تصویر هنرپیشگان به هنگام نمایش فیلم را گویند. در واقع آنچه از زبان هنرپیشگان شنیده می‌شود، باید منطبق با حرکات دهانی آنها باشد.

Lip-ribbon Microphone

نوعی میکروفون نواری که در فاصله‌ای مشخص از دهان گوینده استفاده می‌شود تا وضوح بیشتری به مؤلفه‌های فرکانس پایین صدای گوینده بدهد.

Live Recording

ضبط صدای همزمان در صحنه همراه با اجرای نقش هنرپیشگان در تصویر را «ضبط زنده» گویند که در واقع همان صدابرداری سر صحنه است. این شیوه در ساخت اغلب برنامه‌های تلویزیونی و بسیاری از فیلم‌های سینمایی استفاده می‌شود.

Live Studio

استودیوی ویژه پخش زنده برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی ۲-
استودیوهای ویژه‌ای که دارای دستگاه‌های تولید پژواک و اکو بوده و در
برخی از آنها صداهاى زمینه نیز برای به کاربردن در فیلم، تلویزیون و رادیو با
تمهیدات ویژه‌ای ضبط شده سپس به استودیوهای اصلی ضبط تحویل و به
شکل باند صدای زمینه به هنگام ترکیب صداها (mixing) به صدای اصلی
اضافه می‌گردد.

Live room

اتاق زنده

LSB (Least significant bit)

کم‌ارزش‌ترین بیت در یک کلمه دیجیتال (Digital Word) را گویند
که معرف میزان دقت در کلمه دیجیتال است.

(M)

M

مخفف Mega و به معنای یک میلیون (مانند مگابایت).

MADI (Multichannel Audio Digital Interconnect)

مطابق با استاندارد AES3-1993 فرمت MADI اساساً به عنوان سیستم ارتباطی نقطه به نقطه برای اتصال دستگاه‌های ضبط چند لبه دیجیتال (Multitrack) به میز یا پردازشگرهای صدای دیجیتال می‌باشد. کاربردهای دیگر این فرمت سیستم‌های routing دیجیتال و ارتباط بین استودیوهای صدای دیجیتال است. سیگنال‌های MADI به آسانی قابل تبدیل به فریم‌های AES/EBU می‌باشند؛ زیرا فقط در چهار بیت اول اختلاف دارند. یک فریم MDI دارای ۵۶ فریم فرعی می‌باشد. بنابراین ۵۶ کانال صدای دیجیتال را می‌توان به وسیله آن انتقال داد. واسط انتقال می‌تواند یک کابل هم‌محور (کواکسیال) تا ۵۰ متر و یک لینک فیبرنوری برای بیش از ۵۰ متر باشد. فرکانس نمونه‌برداری در این فرمت از ۳۲ تا ۴۸ کیلوهرتز است. هر فریم فرعی دارای ۴۰ بیت و نرخ داده (bit rate) ارسالی این فرمت، ۱۲۵ مگابیت در ثانیه Mega bit per second است.

Major tone

پرده بزرگ

Masking level

تراز پوشش

Master

اصلی؛ مادر

Magnetic head

سرک مغناطیسی

Malleus

استخوان چکشی

Maximum operating level

بیشترین تراز عملکرد

Mage-Opt (Magnetic-Optical)

نسخه فیلم‌های سینمایی که در آن پیش‌بینی هر دو روش پخش صدای نوری (Optical) و مغناطیسی (Magnetic) برای کار در سالن‌های سینمایی گوناگون شده باشد. بدین ترتیب با توجه به نیاز می‌توان در هر لحظه هر یک از سیستم‌های نوری و یا مغناطیسی را استفاده کرد.

Magnetic Film

نوار ضبط مغناطیسی که به اندازه و شکل رایج فیلم‌های ۳۵ و ۱۶ میلیمتری بوده و برای ضبط صدای فیلم و همزمانی آن با تصویر استفاده می‌شود. این نوار تنها در یک سمت دارای سوراخ یا دندان است و بر روی

آن پوششی از اکسید آهن برای ضبط مغناطیسی صدا کشیده شده است.

Magnetic Recording Tape

نوار ضبط مغناطیسی که از ذرات مغناطیسی ویژه‌ای مانند اکسید آهن بر روی سطح پلاستیکی خاصی تشکیل شده است.

Magnetic Sound

صدایی که بر روی نوارهای مغناطیسی ضبط شود.

Magnetic Stripe Attachment

وسیله‌ای که بر روی دستگاه‌های نمایش دهنده فیلم‌های سینمایی نصب می‌شود تا این دستگاه‌ها قادر به نمایش و پخش فیلم‌هایی باشند که صدای آنها بر روی نوار مغناطیسی کنار فیلم ضبط شده است.

Magnetic Stripe

نوار باریک مغناطیسی که بر لبه کناری فیلم چسبانده می‌شود تا صدا را بر روی آن ضبط کرد.

Magnetic Tape

نواری که از دو قسمت تشکیل شده است: قسمت اول یک ماده پلاستیکی از جنس PVC یا پولیستر و قسمت دوم محلول اکسید آهن مغناطیسی که بر روی قسمت اول قرار می‌گیرد. بدین ترتیب نوار مغناطیسی صدا ساخته می‌شود.

Magnitude

اندازه دامنه جریان یا ولتاژ در یک موج الکتریکی.

Mask

پوشاننده؛ پوشان؛ پوشش، پوشاندن یک صدا به وسیله صدایی دیگر به نحوی که صدای اولی ضعیف شنیده شود و صدای دوم با قدرت بیشتری به گوش برسد. پوشاندگی (masking) در بسیاری از طرح‌های کاهش حجم دیتا به کار می‌رود.

Master Fader

کنترل‌کننده اصلی و نهایی سطح سیگنال صدا در میزهای صدا که به وسیله آن تمامی مجموعه ورودی‌ها به طور هماهنگ و همزمان کنترل می‌شوند. در واقع به وسیله Master Fader آخرین فرایند کنترل سطح سیگنال صدا قبل از ضبط و یا پخش انجام می‌گیرد.

Master Tape

نوار مغناطیسی صدایی که برنامه یا موسیقی روی آن ضبط می‌شود و برای تکثیر و ایجاد کپی‌ها مکرر باید از آن استفاده کرد.

Matrix-Mixer

یک Router با امکانات پردازش (processing) سیگنال بر روی تمامی خطوط ورودی و خروجی. با Matrix-Mixer نه تنها می‌توان هر ورودی را به هر خروجی ارسال کرد، بلکه می‌توان از اکولایزر، فشرده‌کننده، محدودکننده و ... نیز استفاده کرد و سطوح سیگنال‌ها را تغییر داد. بیشتر Matrix-Mixerها دارای ۳۲ ورودی و ۸ خروجی هستند.

Magneto-optical drive (MO drive)

درایوی که دیتا (مانند صدا) را روی دیسک مغناطیسی-نوری (MO) قابل دوباره‌نویسی ۳/۵ اینچی ذخیره می‌کند. این درایو از پرتو لیزر و هد

مغناطیسی برای نوشتن (ضبط) دیتا و از پرتو لیزر برای خواندن (پخش) دیتا استفاده می‌کند.

MD (Mini Disc)

نوعی لوح فشرده و ویژه برای ذخیره‌سازی صدای دیجیتال که از فشرده‌سازی اطلاعات برای کاهش حجم اطلاعات استفاده می‌کند. MD شبیه یک CD است و در محفظه‌ای ۲/۵ اینچ مربعی قرار دارد. دستگاه‌های ضبط MD از طرح فشرده‌سازی دیتا به نام ATRAC استفاده می‌کنند.

MDM (Modular Digital Multitrack)

دستگاه ضبط مغناطیسی دیجیتالی صدا که هشت کانال صدا را روی ویدئو کاست ضبط می‌نماید و امکان چندین دستگاه فوق برای دستیابی به تعداد کانال بیشتر نیز مقدور است. از دستگاه‌های فوق برای ضبط موسیقی به روش چند باندهی استفاده می‌شود. دو مدل نمونه این دستگاه عبارتند از: Alesis ADAT-XT و Tascam DA-88. به طور کلی MDM به تمامی دستگاه‌های ضبط صدای چند لبه (Multitrack) گفته می‌شود.
محیط ذخیره اطلاعات

Mellow

کاهش فرکانس‌های بالا. مقابل edgy.

Mean amplitude

دامنه میانگین

Mega

ضریبی برابر با یک میلیون که قبل از کلمات بیت (bit)، هرتز (Hertz)

و ... به کار می‌رود. برای مثال: بیت = ۱۰۰۰۰۰۰ = یک مگابیت و هرتز = ۱۰۰۰۰۰۰
یک مگاهرتز Mega را با حرف M نشان می‌دهند؛ مانند: Mb = Mega
MH = Mega Hertz و bit

Megaphone

وسیله‌ای بزرگ و قیفی‌شکل برای تشدید و جهت‌دادن به صدا. از این وسیله در گذشته برای هدایت هنرپیشگان و بازیگران در ساخت فیلم‌های بزرگ سینمایی استفاده می‌شد.

Mechanical resistance

مقاومت مکانیکی

Membrane

پوسته؛ غشا

Mean – tone temperament

اعتدال میانگین

Measurement

اندازه‌گیری

Mean tone

پرده میانگین

Mechanical reactance

واکنایی مکانیکی

Mel

نواک ذهنی ایجادشده توسط دو یا چند فرکانس از یک موج مرکب (این

نواک در موج اولیه وجود نداشته بلکه سامانه شنوایی انسان آن را می‌سازد).

Meridian Lossless Packing (MLP)

روشی برای کاهش حجم دیتا که شش کانال صدای با محدوده فرکانسی کامل (۲۰ تا ۲۰۰۰۰ هرتز) و ۲۴ بیت و ۹۶ کیلوهرتز را، بدون ازدست‌دادن هیچ داده‌ای فشرده‌سازی می‌کند. این روش در دیسک‌های DVD-Audio به کار می‌رود.

Microphone sensitivity

حساسیت میکروفون

Mid-range speaker

بلندگوی میان‌گو

Minor tone

پرده کوچک

Missing fundamental

پایه ناپیدا

Minor

کوچک

MIDI (Musical Instrument Digital Interface)

استاندارد باس (bus) و پروتکل ویژه‌ای برای ارتباطات داخلی و کنترل ابزار موسیقی الکترونیکی که اولین بار در سال ۱۹۸۳ میلادی عرضه شد.

MIDI channel

یکی از مسیرهایی که برای انتقال و دریافت سیگنال‌های MIDI استفاده می‌شود. هر کابل MIDI می‌تواند تا ۱۶ کانال را منتقل نماید. هر کانال برای کنترل جداگانه یکی از ادوات موسیقی الکترونیک به کار می‌رود.

Micro

ضریبی برابر با یک میلیونیم (۱۱۰۰۰۰۰۰). برای مثال: یک میکروثانیه = ۱۱۰۰۰۰۰۰ ثانیه. Micro را با حرف یونانی μ (میکرو) نشان می‌دهند.

Microprocessor

(به Microprocessor مراجعه شود.)

Microprocessor

یک مدار مجتمع که تعداد زیادی عملیات منطقی را با یک فهرست راهنما انجام می‌دهد. «ریزپردازنده» یا Microprocessor هسته اصلی میکروکامپیوترها و کامپیوترهای شخصی است.

Midlift

تقویت فرکانس‌های میانی در یک سیگنال صدا.

Mike man

متصدی میکروفون که مسئول استقرار صحیح میکروفون در محل ازپیش تعیین شده و گاهی مسئول نگهداری بازوی (Boom) میکروفون است. به این شخص Boom man هم گفته می‌شود.

Mix down

درهم آمیختن و ترکیب تراک‌های صوتی گوناگون و به دست آوردن یک تراک صوتی نهایی و مخلوط شده از آنها. برای مثال: در روش ضبط موسیقی چند کانالی (Multichannel) ۱۶ یا ۲۴ تراک صوتی به یک یا دو تراک تبدیل می‌شود.

Mix-Minus

نوعی Mixer ویژه که هر خروجی ترکیبی (Mixing) از ورودی‌ها به جزء خط ورودی هم شماره با خروجی است. در دستگاه‌های Mix-Minus تعداد ورودی‌ها و خروجی‌ها با هم برابرند. برای مثال: اگر هشت ورودی و هشت خروجی داشته باشیم، هر خروجی در بردارنده ترکیبی از هفت ورودی دیگر است. بنابراین خروجی شماره ۱ ترکیبی از ورودی‌های ۲ تا ۸، خروجی شماره ۲ ترکیبی از ورودی‌های ۱ و ۳ تا ۸، خروجی شماره ۳ ترکیبی از ورودی‌های ۱، ۲ و ۴ تا ۸ و الی آخر می‌باشند. کاربرد اولیه این سیستم در سالن‌های همایش بزرگ است که در نزدیکی هر میکروفون یک بلندگو قرار دارد، تا از احتمال فیدبک صدا اجتناب شود.

Milli

ضریبی معادل یک هزارم ($\frac{1}{1000}$) برای مثال: ۱ میلی ثانیه = $\frac{1}{1000}$ ثانیه.

Mixer

دستگاهی که چندین سیگنال ورودی را با هم ترکیب یا جمع کرده و به صورت یک یا چند خروجی تحویل می‌دهد. ضمن اینکه به وسیله مدارهای الکترونیکی گوناگون امکان انجام انواع کنترل‌های کیفی و کمی بر روی

سیگنال‌های ورودی یا خروجی وجود دارد. (برای اطلاع بیشتر به Audio Mixer رجوع کنید.)

Mic level

سطح یا ولتاژ سیگنال تولیدشده توسط یک میکروفون که معمولاً در حدود ۲ میلی‌ولت است.

Mic Preamp

(به Preamplifier نگاه کنید.)

Microphone

مبدل یا وسیله‌ای که یک سیگنال آکوستیکی (موج صوتی) را به سیگنال الکتریکی مشابه آن تبدیل می‌کند.

Microphone techniques

انتخاب و مکان‌یابی برای قراردادن میکروفون جهت دریافت صدا از منابع صوتی.

MIDI controller

ابزار اجرای موسیقی (کیبورد، درام پد، breath controller و غیره) که خروجی آن سیگنال MIDI است. این سیگنال شماره نت‌ها، نت‌های فعال و غیرفعال و غیره را معین می‌کند.

MIDI/Digital audio software

نرم‌افزاری برای کاربرد سکونسر MIDI همراه با دستگاه ضبط/تدوین چند شیاری صدای دیجیتال.

MIDI in

جکی در دستگاه MIDI که پیغام‌های (سیگنال‌های) MIDI را دریافت می‌کند.

MIDI interface

مداری که به یک رایانه متصل شده و دیتای MIDI را برای ذخیره‌سازی در حافظه یا دیسک سخت به دیتای رایانه تبدیل می‌کند. MIDI interface (واسط MIDI) همچنین دیتای رایانه را به دیتای MIDI تبدیل می‌نماید.

MIDI out

جکی در دستگاه MIDI که پیغام‌های MIDI را ارسال می‌کند.

MIDI THRU

جکی در دستگاه MIDI که همان اطلاعات موجود در MIDI in را دارد و برای کاربرد یک دستگاه MIDI دیگر همراه دستگاه اول است.

MIDI Time Code (MTC)

نوعی کد زمانی که به وسیله MIDI منتقل شده و برای هم‌زمانی دستگاه‌های MIDI به کار می‌رود. برخلاف کد زمانی SMPTE، MTC نمونه دقیقی نیست.

Mid-side

یک روش میکروفون‌گذاری استریو زوج متقاطع (coincident-pair) که در آن یک میکروفون تک‌جهتی، تمام‌جهتی یا دوجتهی به سمت مقابل منابع صوتی قرار گرفته و میکروفون دیگری که از نوع دوجتهی است، به سمت طرفین منابع صوتی هدف‌گیری می‌شود. میکروفون‌های فوق برای

تولید سیگنال کانال‌های چپ و راست با یکدیگر جمع و از هم کسر می‌گردند.

Milli

پیشوندی به معنای یک هزارم که با m نشان داده می‌شود.

Mike

دریافت صدا توسط میکروفون.

Mix

ترکیب دو یا چند سیگنال مختلف و ایجاد یک سیگنال کلی. کنترل در یک دستگاه مولد تأخیر که نسبت بین سیگنال اصلی (dry) و سیگنال تأخیری (delayed) را تغییر می‌دهد.

Mixing console

میز صدای بزرگ با عملکردهای اضافی همچون همسانسازی یا کنترل تن صدا، پن‌پت، کنترل‌های مونیتورینگ، سولو، انتخاب خروجی برای هر ورودی و کنترل سیگنال‌های فرستاده‌شده به پردازشگرهای سیگنال خارجی.

MIDI Machine Control (MMC)

مجموعه‌ای از فرمان‌های MIDI که به وسیله آنها یک دستگاه می‌تواند دستگاه دیگر را کنترل کند. برخی از فرمان‌ها عبارتند از: stop, start و locate. MMC برخلاف MTC شامل اطلاعات همزمانی نیست.

Mic

مخفف Microphone .

MLP (Meridian Lossless Packing)

روشی بدون افت برای رمزگذاری (encoding) سیگنال صدا که توسط شرکت Meridian Audio عرضه شد. MLP برای رمزگذاری DVD-Audio، انتقال سیگنال صدا، ذخیره‌سازی و آرشیو طراحی شده است. برخلاف روش‌های فشرده‌سازی که از تکنیک Perceptual و کاهش اطلاعات استفاده می‌کنند، در این روش هیچگونه کاهش در اطلاعات به وجود نمی‌آید، بدین خاطر به آن Lossless یا بدون افت اطلاق شده است.

MMCD (Multimedia Compact disc)

(به DVD مراجعه کنید.)

Modeler

دستگاه یا نرم‌افزاری که صدای نوع خاصی میکروفون، تقویت‌کننده گیتاری یا اتاقی را شبیه‌سازی می‌کند.

Mode

مقام (در موسیقی)

Monitoring

شنیدن سیگنال صوتی با یک مونیتور.

Monaural

شنیدن صدا با یک گوش. اغلب به اشتباه به معنای مونوفونیک به کار برده می‌شود.

Mono, monophonic

۱. منسوب به یک کانال صدا. یک برنامه مونوفونیک ممکن است به

وسیله یک یا چند بلندگو یا گوشی پخش شود.
۲. توصیف سنتی ساینتری که در هر زمان فقط یک نت را می‌نوازد (نه مجموعه‌ای از آنها را).

Mono-compatible

ویژگی پخش مونوی یک برنامه استریو بدون تغییر پاسخ یا توازن فرکانسی. یک برنامه استریوی سازگار با مونو (mono-compatible) هنگام پخش شدن به صورت استریویا مونو، پاسخ فرکانسی یکسانی دارد، زیرا هیچ تأخیر یا شیفت فازی بین کانال‌ها وجود ندارد که سبب تداخل فاز گردد.

Moving-coil microphone

نوعی میکروفون دینامیکی که در آن سیم‌پیچ متحرکی در یک میدان مغناطیسی ثابت قرار دارد. سیم‌پیچ به دیافراگمی متصل است که با برخورد امواج صوتی مرتعش می‌شود. معمولاً این میکروفون (میکروفون سیم‌پیچ متحرک) با نام میکروفون دینامیکی شناخته می‌شود (نوع دیگر میکروفون دینامیکی، میکروفون نواری است.م.).

Mother disc

صفحه مادر

Motional impedance

پاگیری جنبشی

Modal

آمودی (در اکوستیک). مقامی (در موسیقی). واژه انتخابی برای کلمه Mode در ارتعاشات و اکوستیک «آمود» است. واژه انتخابی برای کلمه

Mode در موسیقی «مقام» است. این دو واژه از واژه‌هایی است که کمیته آکوستیک فرهنگستان انتخاب کرده است.

Mode

آمود (در ارتعاشات و آکوستیک)

Mode of vibration

آمود ارتعاشی

MOR (Magneto-Optical Recording)

سیستم ضبط نوری-مغناطیسی که در لوح‌های فشرده نوری مغناطیسی ویژه به کار می‌رود.

Modulation

مدولاسیون؛ عبارت از سوارکردن امواج بر روی یک موج حامل می‌باشد. روش‌های مختلفی برای مدولاسیون وجود دارد. فرکانس موج حامل ده‌ها برابر موج اصلی است. اگر فرکانس موج حامل متناسب با دامنه موج اصلی تغییر کند، در آن صورت «مدولاسیون فرکانس» یا FM خواهیم داشت و اگر دامنه موج حامل متناسب با دامنه موج اصلی تغییر کند، مدولاسیون دامنه یا AM ایجاد می‌شود و از فرستنده‌های AM و FM در ایستگاه‌های رادیویی و تلویزیونی استفاده می‌شود.

Modulometer

به دستگاه اندازه‌گیر حداکثر حجم صدا در ضبط صوت‌های ناگرا اطلاق می‌شود.

Monitor Mixer

نوعی میز صدا (Mixer) که وظیفه‌اش آماده‌سازی، ترکیب و ارسال صدا برای مجریان (نوازنده و خواننده) است و به آن foldback Mixer نیز اطلاق می‌شود.

Monitor

بلندگوها یا هدفونی که در اتاق کنترل صدا برای نظارت بر کیفیت و کمیت صدا توسط صدابردار و مهندس صدا استفاده می‌شود.

Montage

به تدوین (Editing) نوارهای صدا می‌گویند.

Moving Coil Microphone

میکروفون سیم‌پیچ متحرک که در آن سیم‌پیچ متصل به دیافراگم در میدان مغناطیسی یک آهن‌ربا به حرکت درمی‌آید. (برای اطلاع بیشتر به Dynamic Microphone رجوع کنید).

MO Drive

(به Magneto-Optical Drive نگاه کنید).

Modulation transfer function

تابع انتقال مدولاسیون

Most significant bit

بیت با بیشترین ارزش

Moving picture experts groups

گروه کارشناسان تصویر متحرک

MP3 (MPEG level-1 layer-3)

فرمت برای فشرده‌سازی دیتای صدا. در فایل MP3 (.mp3) دیتا تا یک دهم اندازه اصلی یا کمتر از آن فشرده شده یا کاهش می‌یابد. فایل‌های فشرده‌شده حافظه کمتری را دربرمی‌گیرند و در نتیجه سریعتر دانلود می‌گردند. فایل‌های MP3 به درایو سخت دانلود شده، سپس شنیده می‌شوند. کیفیت صدای MP3 در نرخ بیت ۱۲۸ کیلوبیت در ثانیه (kbps)، نزدیک به کیفیت صدای CD است (وابسته به کیفیت صدای منبع اصلی).

MP3 pro

فرمتی برای فشرده‌سازی دیتای صوتی. MP3 pro تکامل یافته MP3 است. گفته می‌شود موسیقی‌هایی که با نرخ بیت ۶۴ کیلوبیت در ثانیه به صورت MP3 pro کد شده باشند، کیفیتی برابر با کیفیت همان موسیقی دارد که با نرخ ۱۲۸ کیلوبیت در ثانیه و به صورت MP3 کد شده‌اند. MP3 pro دانلود سریع‌تر را ممکن ساخته و تقریباً مقدار موسیقی قابل ذخیره کردن در flash memory player را دو برابر می‌کند. فایل‌های MP3 و MP3 pro با پخش‌کننده‌های یکدیگر سازگار هستند اما شنیدن صدا، با کیفیت بهبود یافته MP3 pro، نیاز به یک دستگاه پخش‌کننده MP3 pro است.

MPEG (Moving Picture Experts Group)

یک گروه کاری در اتحادیه SMPTE که از فعالیت‌های آن، تهیه، تنظیم و انتشار مشخصات فنی طرح‌های فشرده‌سازی صدا و تصویر برای انتقال می‌باشد. از روش‌های فشرده‌سازی MPEG1 تا MPEG4 به عنوان

استانداردهای عملی و پذیرفته‌شده این گروه می‌توان نام برد.

MPGA (Music Producers Guild of the America)

«انجمن تولیدکنندگان موسیقی آمریکا» که یک انجمن معتبر حرفه‌ای است و آهنگسازان و مهندسان ضبط صدا اعضای آن هستند.

MSB (Most Signification bit)

بارزترین بیت در یک کلمه دیجیتالی.

Muddy

صدای غیرشفاف که همراه با نویز، اغتشاش و اکو باشد. فرکانس‌های هماهنگ تضعیف شده‌اند و صدا همراه با اعوجاج I.M است. فرکانس‌های پایین پس‌آوایی خیلی زیادی دارند.

Muffled

صدای موسیقی مبهم می‌شود. تضعیف فرکانس‌های بالای میانی و فرکانس‌های بالا.

Multimedia

به طور کلی اشاره به کامپیوترهای شخصی دارد که توانایی کار با چندین رسانهٔ مخابراتی مانند: صدای استریو، تصویر، متن نوشتاری و گرافیکی، فاکس و تلفن را دارد.

Multiple Sound Track

در صنعت سینما به چند باند صدا در کنار هم که بر روی یک نوار صدای ۱۶ یا ۳۵ میلیمتری مغناطیسی یا نوری باشند، «باند صدای مرکب» گویند. این باندهای صدا با یکدیگر تفاوت داشته اما از نظر زمانی مشابه یکدیگر هستند.

این باندهای صدا می‌توانند شامل صداهای زمینه، افکت و ... باشند.

Multiplex

تکنیکی که چند سیگنال ورودی را به ترتیب به یک خروجی ارسال می‌کند. در واقع در هر زمان، یکی از ورودی‌ها به خروجی وصل می‌شود. از این تکنیک در مخابرات برای صرفه‌جویی و ایجاد سرعت در ارتباطات مخابراتی استفاده می‌شود.

Multitrack Sound (Multichannel Sound)

در ساخت فیلم‌های سینمایی برای اینکه تماشاگر لذت بیشتری از نمایش فیلم برد، از بیش از یک باند (کانال) صدا برای ضبط صدای فیلم‌ها استفاده می‌کنند. برای مثال: در ساده‌ترین حالت می‌توان از دو کانال مجزای چپ و راست برای ضبط صدای دو باندهی یا دو تراک سود برد. با افزایش تعداد کانال‌ها پدیده استریوفونیک به نحو بهتری ایجاد می‌شود. برای نمونه در پخش فیلم‌های ۷۰ میلیمتری گاهی تا ۶ باند صدای استریوفونیک در نظر گرفته می‌شود. این صداها در سالن سینما از جهات گوناگون به گوش تماشاگر می‌رسد و بدین ترتیب احساس جهت‌یابی به هنگام نمایش فیلم تقویت می‌شود.

MUSICAM (Masking Pattern Adapted Integrated Universal Subband Intergrated coding and multiplexing)

یک استاندارد کاهش نرخ بیت، جهت صدای دیجیتال با کیفیت بالا برای پخش که توسط CCETT از فرانسه، IRT از آلمان و Philips از هلند به طور مشترک عرضه شده است.

M-S Recording

(به Mid-Side نگاه کنید.)

Multieffects Processor

(به Multi Processor نگاه کنید.)

Multiple-D microphone

میکروفونی جهت‌دار که مسیرهای صوتی ورودی‌های مقابل و پشت دیافراگم آن، طول‌های متفاوتی دارند. این نوع میکروفون کمترین مقدار «پدیده مجاورت» (proximity effect) را دارد.

Multi processor

یک دستگاه پردازشگر سیگنال که چندین پردازش متفاوت را برای سیگنال اجرا می‌کند.

Multi timbral

توانایی تولید دو یا چند قطعه یا شیوش (timbre) مختلف در زمانی واحد در یک سنتی‌سایزر.

Multitrack

هد دستگاه ضبط نواری یا دستگاهی که بیش از دو شیار صوتی داشته باشد.

Multitrack recording

ضبط چند شیلیاری

Multi track

چند مجرا (در ضبط و پخش صدا)

Musical

انتقال حس موسیقی به شنونده. پاسخ فرکانسی یکنواخت، اعوجاج کم و بدون edgy.

Musical acoustics

آکوستیک موسیقی

Musical cent

سانت موسیقایی

Musical instruments

ساز

Mute

یک کلید کنترلی روی بعضی از تجهیزات صوتی مانند میزهای صدا که در مسیر ورودی یا خروجی قرار می‌گیرد و وظیفه قطع سیگنال و ایجاد سکوت در آن خط را دارد.

Mutes

صدا خفه‌کن‌ها (در آکوستیک)

(N)

N/M (Newtons Per Square Meter)

«نیوتن بر متر مربع»؛ واحد اندازه‌گیری فشار صوتی. این واحد جایگزین واحد قبلی دین (dyne) بر سانتیمتر مربع شده است (۱۰ دین بر سانتیمتر مربع = ۱ نیوتن بر متر مربع) حداقل فشار صوتی قابل شنوایی 2×10^{-5} نیوتن بر متر مربع در فرکانس یک کیلوهرتز است.

NAB (National Association of Broadcasters)

سازمانی حرفه‌ای برای کسانی که در صنایع رادیو و تلویزیون فعالیت دارد.

Nagra

نام تجاری یک دستگاه ضبط صوت حرفه‌ای با کیفیت بسیار بالا که مخصوص ضبط صدا در خارج از استودیو طراحی و ساخته شده است و انواع مختلفی دارد. معروف‌ترین مدل آن Nagra 4.2 است که اولین ضبط صوتی است که در صنعت سینما به کار آمد و هنوز هم اغلب صدابرداری‌های سر صحنه در فیلم‌های سینمایی توسط آن انجام می‌شود. این دستگاه می‌تواند ضبط صدای سر صحنه را به طور همزمان با فیلمبرداری انجام دهد. از مدل‌های جدید دستگاه ضبط صوت Nagra می‌توان به مدل

SN IS، ARES-P و ARES-C اشاره کرد که هر یک کاربرد خاصی دارند.

nano

ضریبی معادل 10^{-9} . برای مثال: فاراد 10^{-9} = یک نانوفاراد

Narration

«گفتار روایتی»؛ به گفتار همراهی‌کننده نماهای فیلم که به وسیلهٔ یک راوی یا گوینده برای توضیح آنچه در تصویر نشان داده می‌شود، گویند.

Narrow band

بند باریک

Narrow-Band Filter

فیلترهای صوتی با پهنای بسیار کم (حدود 5HZ) و ضریب کیفیت بسیار بالا (حدود ۲۰۰) که در اکولایزرهای پارامتریک و فیلترهای تجهیزات حذف فیدبک صوتی به کار می‌رود. امروزه تمام فیلترهای کمتر از $\frac{1}{3}$ اکتاو را Narrow-band filter می‌نامند.

Nasal

خیشومی، صدای تودماغی خواننده یا سازهای زهی. تقویت دامنه پاسخ فرکانسی در حوالی فرکانس ۳۰۰ تا ۱۰۰۰ هرتز.

NARAS (National Academy of Recording Arts & Science)

(به The Recording Academy رجوع شود.)

Near Coincident

فن میکروفون‌گذاری استریو که در آن دو میکروفون یک‌جهته در یک سطح افقی و در کنار هم قرار می‌گیرند و به اندازه چند اینچ با یکدیگر فاصله دارند.

Near field

میدان نزدیک

Near Field Monitoring

تعبیه بلندگوها در نزدیکی شنونده برای اجتناب از تأثیرات آکوستیکی محیط بر روی کیفیت صدا. در اتاق کنترل صدای مدرن از دو سیستم بلندگویی استفاده می‌شود؛ یک جفت بلندگوی استریو بر روی میز صدا و در نزدیکی مهندس ضبط صدا قرار می‌گیرد و یک جفت بلندگوی استریو با خصوصیات متفاوت دورتر قرار می‌گیرد تا تأثیرات آکوستیکی محیط نیز در نظر گرفته شود.

Nerve- firing

الگوی تحریک عصبی (در آکوستیک-روانی)

Network

۱. شبکه‌ای متشکل از چندین کامپیوتر که با هم در ارتباط هستند.
۲. شبکه‌های تلویزیونی و مخابراتی

Neuron

یاخته عصبی

NEUTRAL

بازتولید دقیق کیفیت تن صدای اولیه بدون مشاهده هر گونه رنگ‌آمیزی صدا و بدون وجود اوج یا فرودی در دامنه پاسخ فرکانسی.

Node

ایستمان، گره؛ در یک موج صوتی ساکن (Standing Wave) به نقطه‌ای که جابه‌جایی نداشته باشد، می‌گویند.

Noise

۱. نوفه. سیگنال‌های ناخواسته قابل شنیدن که شکل موجی غیر دوره‌ای (non-periodic) و بی‌قاعده دارند و از سیم‌های رابط، مدارها، دستگاه‌ها، تجهیزات و وسایل صوتی خراب، ناشی شوند. امکان حذف کامل نویز در مدارهای الکترونیکی مقدور نیست و همیشه سعی بر کاهش آن است.
۲. سروصداهای زمینه‌ای و آزاردهنده آکوستیکی

Noise criteria (NC) curves

منحنی‌های ویژه ترازهای نویز در محیط‌هایی سر بسته که در چندین باند هنگامی (اکتاوی) است.

Noise Floor

پایین‌ترین آستانه‌ای که پس از آن سیگنال صدا قابل شنیده شدن است. هر چند گاهی اوقات سیگنال صوتی واقع در زیر سطح نویز (noise floor) نیز با تکنیک‌هایی قابل دستیابی هستند. در مدارات و تجهیزات صوتی باید همواره سعی بر پایین‌نگه‌داشتن noise floor نمود. سطح نویز در تجهیزات

و سیستم‌های پیشرفته صدای دیجیتال پایین‌تر از سیستم‌ها و تجهیزات مرسوم آنالوگ است.

Noise Gate

مدار یا دستگاهی برای کنترل سطح سیگنال خروجی است که برای ممانعت از نفوذ نویز به مدار مورد نظر به کار می‌رود. در واقع این مدار باعث محدود شدن گستره پویایی یا دینامیک رنج سیگنال می‌گردد. اساس کار این مدار چنین است که با کاهش سطح سیگنال صدا از نقطه آستانه (Thershold Point) که قابل تنظیم است، سطح سیگنال خروجی به صفر می‌رسد و با افزایش سطح سیگنال مجدداً سیگنال خروجی را خواهیم داشت. این مدار برای جلوگیری از عبور نویز ورودی به هنگام کاهش شدید سیگنال به کار می‌رود.

Noise Measurement Filter

(به Weighting Filters مراجعه کنید.)

Noise Reduction System

سیستمی برای کاهش نویز نوارهای مغناطیسی صدا. این سیستم طیف فرکانس‌های صوتی را به چند بخش تقسیم می‌کند و سپس پیش از ضبط به صورت جداگانه و خودکار سطح هر یک را برای دستیابی به نسبت سیگنال به نویز (S/N) بالاتر، افزایش و به هنگام پخش به همان میزان، کاهش می‌دهد.

Noise Shaping

تکنیکی که در مدل‌های آنالوگ به دیجیتال موسوم به Oversampling و دیگر تجهیزاتی که سیگنال‌های آنالوگ را به مقادیر دیجیتال تبدیل می‌کنند،

به کار می‌رود تا محدوده فرکانسی خطاهای مقدارسازی (quantizing error) را جابه‌جا نموده و در نتیجه نویز و اعوجاج کاهش یابد. در این تکنیک خطای کوانتایزر، به یک فیلتر دیجیتال اعمال شده و سپس با سیگنال ورودی جمع می‌شود.

Noise to marking ratio

نسبت نوفه به پوشانندگی

Noise barrier

مانع نوفه؛ نوفه‌گیر

Noise criteria

برسنج نوفه، معیار نویز

Normalized

معمول‌شده

Notch Filter

فیلتری که به جز پهنای باند بسیار باریکی از سیگنال ورودی به بقیه سیگنال، اجازه عبور می‌دهد. در این فیلترها با تعیین فرکانس مرکزی فیلتر، محدوده فرکانسی بسیار باریکی در اطراف فرکانس مرکزی کاملاً حذف شده و بقیه فرکانس‌ها از فیلتر عبور می‌کنند. از این فیلترها در دستگاه‌های حذف فیدبک صوتی بین بلندگو و میکروفون استفاده می‌شود.

Nominal Level

سطح سیگنال توصیه‌شده توسط استانداردهای مختلف برای کار تجهیزات صوتی در حالت عادی. برای مثال: هنگام ضبط صدای گفتار، حداکثر سطح

سیگنال صوتی باید به OVU برسد؛ به این سطح Nominal Level گویند.

Nondissiptive

غیر اتلافی

Nonlinear

۱. اشاره به یک رسانه ذخیره‌سازی که در آن هر بخش از دیتا می‌تواند تقریباً به طور آبی در دسترس باشد (خوانده شود). دیسک سخت، CD و مینی دیسک (MD) مثالهایی از این نوع رسانه‌ها هستند. (به Random Access نگاه کنید).

۲. اشاره به یک دستگاه صوتی که به سیگنال اعوجاج می‌دهد.

Non – Destructive Editing

«تدوین غیرمخرب» که در (Digital Audio Workstion) DAW کاربرد دارد. در این نوع تدوین قسمت‌های مختلف قطعات صوتی ضبط‌شده روی دیسک سخت (Hard disc) کامپیوتر به وسیله ماوس و فلش نشانگر به یکدیگر وصل و پخش می‌گردند و در صورت عدم قبول می‌توان به حالت اولیه بازگشت؛ بدون این‌که سیگنال‌های اولیه دچار خرابی و یا از دست رفتن شوند.

Nondirectional Microphone

میکروفونی که صدا را از تمام جهات می‌گیرد و راستای خاصی ندارد و به آن «میکروفون همه جهتی» (Omnidirectional Microphone) هم گفته می‌شود. این میکروفون برای ضبط صدای عمومی و کلی محیط بسیار مؤثر است.

Nyquist Frequency

بالاترین فرکانسی که در تبدیل سیگنال آنالوگ به دیجیتال می‌تواند به دقت تمام نمونه‌برداری (Sampling) شود. این فرکانس نصف فرکانس نمونه‌برداری است. برای مثال: با توجه به این‌که فرکانس نمونه‌برداری (frequency sampling) در CD برابر با $44/1$ کیلوهرتز است، بنابراین Nyquist frequency آن $22/50$ کیلوهرتز می‌باشد.

(O)

testing Objective

آزمایش شیئی گرا

Oboe

قره‌نی ابوا

Octal

سیستمی شمارشی بر مبنای ۸ که در آن هر رقم می‌تواند مقادیر بین ۰ تا ۷ را داشته باشد. هر رقم Octal برای نمایش در سیستم دو دویی (binary) به سه بیت (bit) نیاز دارد. برای مثال: عدد ۳ به صورت ۰۱۱ و عدد ۷ به صورت ۱۱۱ نمایش داده می‌شوند.

Octave

هنگام؛ فاصله بین دو فرکانسی که نسبت دو به یک داشته باشند؛ مانند: یک اکتاو موسیقی که به فاصله فرکانسی دو نت هم‌نام اطلاق می‌شود.

Octave band

بند یک هنگامی

Off Axis

نقاط مخالف جلوی میکروفون یک‌جهتی که کمترین دریافت صدا را دارد.

Off-axis coloration

در یک میکروفون، انحراف از پاسخ فرکانسی در سمت شنوا (on-axis) که برخی اوقات در زوایای محورخاموش میکروفون رخ می‌دهد. coloration یا رنگ‌آمیزی صدا (تغییر کیفیت تن صدا) برای صداهایی که از سمت ناشنوا یا محور خاموش (off-axis) به میکروفون می‌رسند، ایجاد می‌شود.

Off – Microphone

به نشانه‌ها یا علائم صوتی که قبل از ضبط صدای گوینده از جهت‌های دیگر به میکروفون رسیده و فاقد کیفیت است و تنها برای آگاهی گوینده جهت اجرای برنامه به کار می‌رود، اطلاق می‌شود که به هنگام تدوین حذف می‌گردند.

Ohm

«واحد مقاومت الکتریکی» که طبق تعریف، برابر است با عبور جریان الکتریکی یک آمپر ناشی از اختلاف پتانسیل معادل یک ولت. Ohm برگرفته از نام فیزیکدان آلمانی (1789-1854) George simon ohm است که در زمینه آکوستیک و اندازه‌گیری الکتریکی، تحقیقات فراوانی انجام داد.

Omnidirectional microphone

میکروفونی که نسبت به صداهای وارده از تمام جهات، حساسیت یکسانی دارد.

Omnidirectional

همه‌سویه؛ همه‌جهته

One bit data Converter

عنوان اطلاقی به مبدل‌های آنالوگ به دیجیتال که در فرایند تبدیل و ذخیره‌سازی تنها از یک بیت باینری (۰ یا ۱) استفاده می‌کنند.

One – third octave

اصطلاحی در مورد فرکانس‌هایی که هر یک با ضریب ۱۳ اکتاو از دیگری مشخص می‌شوند. در واقع اگر نسبت یک فرکانس دو برابر فرکانس دیگری باشد، به محدوده بین دو فرکانس یک اکتاو گفته می‌شود. حال اگر این محدوده را به شکلی تقسیم کنیم که نسبت فرکانس‌ها به صورت ۱۳ اکتاو یعنی $\frac{1}{26} = \frac{2^1}{3}$ باشد، آنگاه به این نوع تقسیم‌بندی یک سوم اکتاو (one third octave) گویند.

On-location recording

صدابرداری انجام‌شده در بیرون استریو (اتاق یا سالنی که معمولاً موسیقی در آنجا اجرا یا تمرین می‌شود).

Onomatopoeia

هم صدا؛ به واژه‌هایی گفته می‌شود که گویش آنها تقریباً مثل صداهایی است که به آن اشاره می‌کنند.

Open Tracks

در ماشین‌های ضبط صدای چندلبه (Multitrack)، به لبه‌ها یا تراک‌هایی که هنوز سیگنال بر روی آنها ضبط نشده، اطلاق می‌شود.

OP Amp (Operational Amplifier)

مداری مجتمع و آنالوگ که دارای دو ورودی با قطبین مخالف منفی و مثبت و یک خروجی است و در بسیاری از تجهیزات صوتی جهت مصارفی همچون: تقویت‌کنندگی، نوسان‌سازی، تطبیق امپدانس، بافر (Buffer) و ... کاربرد دارد. به op amp «تقویت‌کننده عملیاتی» نیز می‌گویند.

Optical Sound

شیوه و روشی که برای ضبط صداهاى اصلی در حاشیه فیلم‌های استاندارد ۳۵ میلیمتری و ۱۶ میلیمتری به شکل نوری (Optical) به کار برده می‌شود. در این روش، سیگنال‌های صوتی به شکل نوارهای باریک تاریک و روشن و در برخی موارد به شکل زیگزاگ بر روی لبه کناری فیلم چاپ می‌شود. به هنگام نمایش فیلم با تابش نور از یک لامپ ویژه بر حاشیه فیلم صدای چاپ‌شده حاصل می‌گردد؛ به این ترتیب که نور تابانده‌شده به نورهای تاریک و روشن، متناسب با عبور از نواحی روشن و بازتاب از نواحی تاریک به یک فتوسل می‌رسد. فتوسل متناسب با مقدار نور تابیده‌شده، سیگنال الکتریکی ضعیفی را ایجاد می‌کند. این سیگنال پس از طی چندین مرحله تقویت و تصحیح به صورت صدا قابل شنیدن است.

ORTF

برگرفته از عبارت «شبهه رادیو تلویزیونی فرانسه» (Office de Radio Diffusion Television Francaise). تکنیکی برای میکروفون‌گذاری استریو ضربدری (near coincident) که در آن دو میکروفون کاردیوئید با زاویه ۱۱۰ درجه و با فاصله افقی ۱۷ سانتیمتر از هم به کار می‌رود (این روش را ORTF پیشنهاد کرده است).

Oscilloscope

موج‌نما؛ نوسان‌نما

Oscillation

نوسان

Oscillator

نوسان‌گر؛ نوسان‌ساز

Outboard equipment

دستگاه پردازشگر سیگنال واقع در بیرون از میز صدا.

Output

۱. خروجی؛ برون‌داد
۲. جکی در دستگاه صوتی برای اعمال سیگنال به سایر دستگاه‌ها.

Out Take

به برداشتهای غیرقابل استفاده به هنگام صدابرداری گفته می‌شود.

Out of sync

وقتی صدا و منبع آن در تصویر همزمان نیستند، این عبارت به کار می‌رود. برای نمونه: وقتی حرف‌هایی که از دهان یک هنرپیشه خارج می‌شود، با لب‌زدن او تطبیق ندارد.

Outboard Device

تجهیزاتی که در جنب میز صدا برای انجام پردازش بر روی سیگنال‌های صدا به کار می‌رود؛ مانند: دستگاه اکو، اکولایزر گرافیکی، فشرده‌کننده صوتی

و ...

Overdubbing

فرایند ضبط سیگنال صدا در روش چندلبه بر روی لبه‌ها یا تراک‌ها درحالی‌که مجریان، صدای تراک‌های ضبط‌شده قبلی را از طریق گوشی می‌شنوند.

Overs

اصطلاحی برای شرح تجاوز سیگنال ورودی مبدل‌های آنالوگ به دیجیتال از OdBFS. در نشانگرهای نوری صدای دیجیتال از یک یا چند دیود نوری برای نمایش افزایش سطح سیگنال ورودی مبدل آنالوگ به دیجیتال استفاده می‌شود که با Overs مشخص گردیده‌اند.

Overdub

ضبط بخش جدیدی از یک موسیقی روی شیار صوتی استفاده‌شده و به طور همزمان با شیارهای قبلی.

Overhang

ادامه سیگنال در خروجی دستگاه پس از قطع سیگنال ورودی که گاهی ringing هم نامیده می‌شود.

Overload

فراباردهی، اعوجاجی که در هنگام ازدیاد سطح سیگنال از حداکثر مجاز سطح ورودی یک سیستم رخ می‌دهد.

Oversampling

نمونه‌برداری از سیگنال آنالوگ برای تبدیل به سیگنال دیجیتال با نرخ بالاتر از نمونه‌برداری نایکویست که باعث ایجاد نمونه‌های بیشتری از سیگنال

آنالوگ می‌شود. این امر نیاز به فیلترهای آنالوگ برای کاهش پدیده aliasing را کم می‌کند.

Overtones

«رو نغمه»، «تُنهای فرعی»؛ جزء فرکانسی بالاتر از فرکانس اصلی در یک موج مرکب فرکانس‌های صوتی منفرد که وقتی به نت اصلی اضافه می‌شوند، به شناخته‌شدن کیفیت موسیقی آن کمک می‌کنند.

Overblown

بیش وزش (در آکوستیک سازهای موسیقی)

Overflow

سرشارگی (در آکوستیک سازهای موسیقی)

Overloading

اضافه بار

(P)

Papery

اشاره به ساز درام پایی که صدای آن در حوالی فرکانس‌های ۴۰۰ تا ۶۰۰ هرتز دارای دامنه‌ای بسیار زیاد است.

Passband

محدوده فرکانس‌های عبوری از فیلترهای میان‌گذر، بالاگذر و پایین‌گذر که در نقاط -3dB اندازه‌گیری و تعیین می‌شود. نقاط -3dB نقاطی است که دامنه سیگنال در آن فرکانس ۳ دسی‌بل نسبت به دامنه اولیه کاهش می‌یابد. برای یک فیلتر میان‌گذر دو فرکانس یا دو نقطه -3dB بالا و پایین وجود دارد که فاصله این دو فرکانس پهنای باند فیلتر را تعیین می‌کند. در فرکانس 3dB قدرت سیگنال نسبت به قدرت سیگنال اولیه نصف می‌شود.

Passive Crossover

نوعی فیلتر که در جعبه‌های بلندگو برای تفکیک فرکانس‌های سیگنال صوتی به باندهای مختلف و اعمال به بلندگوهای ویژه هر باند به کار گرفته می‌شود. این فیلتر احتیاج به تغذیه نداشته و از المان‌های غیرفعال (Passive) مانند: خازن، سیم‌پیچ و مقاومت برای ساخت مدارهای آن استفاده می‌شود.

Passive equalizer

نوعی اکولایزر که برای کارکردن احتیاج به منبع تغذیه ندارد و معمولاً در جعبه‌های بلندگو به کار می‌رود. به وسیله این اکولایزر شنونده می‌تواند پاسخ فرکانسی پخش شده از بلندگو را مطابق با سلیقه خود تغییر دهد. این اکولایزر از المان‌های غیرفعال (خازن، سلف و مقاومت) استفاده می‌کند که باعث بالابودن دینامیک رنج قابل پخش، عدم ایجاد نویز روی سیگنال و عدم تأثیر امواج رادیویی مزاحم می‌شوند. در مقابل، این اکولایزرها باعث تضعیف سیگنال شده و سلف‌های به‌کاررفته در آنها با عبور سیگنال‌های فرکانسی پایین باعث ایجاد اعوجاج می‌شوند.

Patch

۱. اتصال یک دستگاه صوتی به دیگری با کابل.
۲. تنظیمی از پارامترهای سنتی‌سایزر برای دستیابی به صدایی با شیوش (timber) معین.

Patch bay (patch panel)

مجموعه‌ای از اتصالات ورودی‌ها و خروجی‌های تجهیزات صوتی در یک راک صدا که به یکدیگر وصل می‌شوند. با patch bay اتصالات دستگاه‌های گوناگون به آسانی در دسترس است.

Patch cord

کابلی کوتاه با یک جک در هر سر آن، برای توزیع سیگنال در یک patch bay .

Pad

(به Attenuator نگاه کنید.)

Panpot

پتانسیومتر تصویرساز، مخفف Panoramic Potentiometer. کنترل در هر ماژول ورودی میز صدا که سیگنال را به نسبت قابل تنظیم بین دو کانال تقسیم می‌کند. در واقع به وسیله پن‌پت (panpot) مکان صدا بین یک جفت بلندگوی استریو تعیین می‌شود.

Parametric equalizer

همسانسازی (اکولایزر) که در آن پارامترهایی مانند فرکانس، پهنای باند و مقدار تقویت یا تضعیف، به طور پیوسته قابل تغییر است.

Panning

سیستم حرکت افقی میکروفون

Paramagnetic

نیمه مغناطیسی

Parity

قطبش (توازن، زوج یا فرد بودن)

Peak-to-peak voltage

ولتاژ قله به قله

Parabolic microphone

میکروفون شلجمی

Pattern

نقش، الگو، پترن

Periodic

سیگنال‌های متناوب

Period

کمترین فاصله زمانی یک نقطه از یک موج متناوب، مانند موج سینوسی تا نقطه مشابه آن را یک پریود از شکل موج می‌نامند. پریود را با حرف T نمایش می‌دهند که با فرکانس نسبت عکس دارد ($T=1F$). واحد پریود، ثانیه است.

Periodic Noise

اغتشاش و سر و صداهای ناخواسته‌ای که با سیگنال اصلی ترکیب می‌شوند و در دوره کوتاهی از زمان به طور مرتب تکرار می‌شوند که منشأ آن می‌تواند منابع نوسان‌ساز نزدیک به دستگاه‌های صوتی باشد.

Perspective

دوری و نزدیکی صدای منابع گوناگون صوتی به شنونده را «بُعد صدا» یا **Sound Perspective** گویند. در واقع اگر نسبت صدای مستقیم یک منبع صوتی به صدای انعکاسی آن منبع زیاد باشد، صدای شنیده‌شده دارای **Perspective** نزدیک است و اگر این نسبت کم باشد، صدای شنیده‌شده دارای **Perspective** دور است.

Peak

بالاترین نقطه در موج صوتی یا سیگنال. نقطه‌ای که بیشترین ولتاژ یا فشار صوتی را در یک سیکل دارد.

Peak Amplitude

(به Peak و Amplitude نگاه کنید.)

Peaking equalizer

همسانسازی که در یک فرکانس معین بیشترین تضعیف یا تقویت را دارد، به طوری که پاسخ فرکانسی حاصله از تقویت، شبیه یک قله کوه می‌شود.

Peak Program Meter (PPM)

سنجشگر قله برنامه، نوعی اندازه‌گیر (میتز) صدا، که سطوح اوج (peak levels) یک برنامه را به سرعت دنبال می‌کند.

Personal studio

مجموعه‌ای کوچک از تجهیزات ضبط صدا که برای کاربرد شخصی آماده است. معمولاً از «دستگاه مجتمع میز صدا و ضبط چهار شیاری» به عنوان personal studio استفاده می‌شود.

Peak amplitude

دامنه قله: معمولاً به معنای بزرگترین دره یا قله

Pentatonic

پنج نغمه‌ای: پنج فاصله‌ای (در موسیقی)

Perception

دریافت؛ حس دریافت

Percussion

کوبه‌ای (در سازها)

Perfect fifth

پنجم کامل (در موسیقی)

Periodic

دوره‌ای

Perfect fourth

چهارم کامل (در موسیقی)

Perforated

سوراخ‌دار (در آکوستیک)

PFL

شنیدن قبل از فیدر ، مخفف Prefader Listen . (همچنین Solo را ببینید.)

Phantom Power

نوعی تکنیک تغذیه میکروفون‌های خازنی که از دو سیم اصلی کابل صدای بالانس برای انتقال ولتاژ DC به میکروفون استفاده می‌شود، بدون این‌که تأثیری روی سیگنال اصلی صدا بگذارد. استاندارد بین‌المللی IEC 268-15 سه ولتاژ +12V ، +24V و +48V برای Phantom Power تعیین کرده است. امکان استفاده از کابل بالانس همراه با وجود تغذیه فانتوم بر روی آن جهت میکروفون‌های دینامیک و با میکروفون‌های خازنی الکترت (Electret) نیز وجود دارد، بدون این‌که مشکلی برای آنها پیش آید.

Phase

درجه تصاعد در یک سیکل موج. یک سیکل کامل ۳۶۰ درجه است.

Phasing

یک جلوه ویژه صوتی که در آن یک سیگنال با نسخه تغییر فاز (phase shift) داده شده خودش ترکیب می شود تا جلوه «فیلتر شانه‌ای» متغیر تولید گردد. در این نوع جلوه صوتی دو سیگنال مشابه با یکدیگر اندکی تفاوت زمانی دارند، به گونه‌ای که دو سیگنال در بعضی فرکانس‌ها یکدیگر را تقویت و در دیگر فرکانس‌ها همدیگر را حذف می‌کنند. چنانچه میزان تفاوت زمانی متغیر باشد، جلوه‌ای صوتی مانند کش آمدن صدا به گوش می‌رسد.

Phase shift

اختلاف زاویه فاز بین دو نقطه مشابه از دو موج برحسب درجه. اگر یک موج نسبت به دیگری تأخیر داشته باشد یک اختلاف فاز بین آنها به وجود می‌آید که مقدار آن برابر با $2\pi FT$ خواهد بود. در این رابطه $\pi = 3/14$ ، F فرکانس برحسب هرتز و T زمان تأخیر برحسب ثانیه است.

Phase interference·Phase Cancellation

«اغتشاش فاز» حذف برخی از مؤلفه‌های فرکانسی یک سیگنال که هنگام جمع یک سیگنال با تأخیر یافته خودش ایجاد می‌شود. برای مثال: اگر دو میکروفون صدای یک منبع صوتی را با فواصل متفاوت دریافت کنند و سیگنال‌های آنها با هم جمع شوند، پدیده فوق به وجود می‌آید. دلیل چنین حذفی وجود دامنه‌هایی برابر اما با پلاریته معکوس (۱۸۰ درجه خارج از فاز)، در فرکانس‌های معینی از سیگنال است و پاسخ فرکانسی حاصل دربردارنده مجموعه‌ای از اوج‌ها (peaks) و عمق‌ها (dips) می‌شود و «فیلتر شانه‌ای»

(comb-filter) ایجاد می‌شود.

Phase Linear

مشخصه سیستمی که تمامی فرکانس‌های یک سیگنال را بدون تغییر فاز از خود عبور می‌دهد.

Phase Lock Loop

مداری که برای همزمانی سیگنال خروجی یک نوسان‌ساز با فرکانس تعیین‌شده برای آن به کار می‌رود. طرز کار این مدار چنین است که فاز سیگنال خروجی نوسان‌ساز پس از آشکارساز با فرکانس و فاز مورد دلخواه مقایسه شده و حاصل این مقایسه، یک ولتاژ خطا خواهد بود که برای تصحیح فاز به مدار نوسان‌ساز اعمال می‌شود.

Phase delay

تأخیر فاز یک سیگنال هنگام عبور از یک مدار که باعث ایجاد شیفت فاز در سیگنال می‌شود.

Phaser

مداری الکترونیکی که برای ایجاد افکتی شبیه **flanging** بر روی سیگنال صدا به کار می‌رود؛ این مدار در دستگاه‌های پردازش سیگنال صدا به کار می‌رود و با ایجاد تغییر فاز متناوب در سیگنال صدا جلوه‌ای ویژه به آن می‌دهد. (برای اطلاع بیشتر به **Phasing** مراجعه کنید).

Phone

فان (به عنوان معیار تراز بلندی)، واحدی برای سنجش بلندی صدا (**Loudness**) که برابر با شدت صدا بر حسب دسی‌بل (dB) در فرکانس

۱ KHZ است. در واقع در فرکانس‌های پایین و بالا، شدت صدای بیشتری برای برابری با مقدار فون در فرکانس ۱ KHZ لازم است.

Phonograph

دستگاه ضبط و پخش صدا به طریقه تبدیل امواج صوتی به ارتعاشات مکانیکی و برعکس.

Phone plug

جک استوانه‌ای میله‌ای (معمولاً با قطر یک چهارم اینچی). در جک گوشی «غیرمقارن» نوک (tip) برای سیگنال صدا و بدنه (sleeve) برای شیلد یا زمین است، اما در جک گوشی «مقارن» نوک برای سیگنال رفت (hot)، حلقه (ring) برای سیگنال برگشت (cold) و بدنه برای شیلد یا زمین است.

Phono plug

جک میله‌ای با پین وسط برای سیگنال صدا و یک حلقه فشاری برای شیلد یا زمین. همچنین جک RCA نیز نامیده می‌شود.

Phono

فونو

Phone

آوا (به صورت پسوند یا پیشوند در کلمه)

Phoneme

واج (در آواشناسی)

Phase difference

اختلاف فاز بین دو موج صوتی؛ اگر دو موج دارای اختلاف فاز صفر باشند آن دو را هم‌فاز می‌نامند و اگر اختلاف فاز ۱۸۰ درجه باشد آنها را در فاز متقابل هم می‌نامند.

Pickup

مدل کریستالی یا پیزوالکتریکی که ارتعاشات مکانیکی را به سیگنال الکتریکی تبدیل می‌کند و انواع مختلف آن در بعضی از ادوات موسیقی و تجهیزات صوتی کاربرد دارد.

Pico

ضریبی معادل یک تریلیونیوم ($۱۰^{-۱۲}$)، برای مثال: یک پیکوفاراد = $۱۰^{-۱۲}$ فاراد.

Piezo Electric Effect

پدیده پیزوالکتریک که اساس عمل یک میکروفون کریستالی است.

Pinch Roller

استوانه‌ای لاستیکی که در مسیر حرکت نوارهای صدای مغناطیسی ماشین‌های ضبط و پخش صدا به کار می‌رود و به کمک Capstan باعث حرکت نوار از مقابل هد دستگاه می‌شود.

Pink noise

نوفه صوتی؛ به صدایی گفته می‌شود که انرژی آن، به‌طور آماری، در بندهای هندسی یکسان برابر باشد. نویزی که دارای دامنه‌ای ثابت در هر اکتاو از باند فرکانسی صوتی است. Pink noise یا نویز صوتی به وسیله عبور

نویز سفید (White noise) از یک فیلتر پایین‌گذر با شیب ۳dB در هر اکتاو ایجاد می‌شود. فرکانس‌های پایین در نویز صورتی قوی‌تر و شفاف‌تر از فرکانس‌های پایین در نویز سفید می‌باشند.

Pinched

محدوده فرکانسی باریک. وجود اوج در دامنه فرکانس‌های میانی و بالای میانی. گستره پویایی سیگنال در چنین صدایی فشرده شده است.

Piercing

صدای ناهنجار و گوشخراش. صدایی که تیز است و اوج‌های باریکی در حوالی فرکانس ۳ تا ۱۰ کیلوهرتز از پاسخ فرکانسی دارد.

Pickup

«پیک آپ»، «منقارک». مبدل پیزوالکتریکی که ارتعاشات مکانیکی را به سیگنال الکتریکی تبدیل می‌نماید. پیک‌آپ در گیتارهای آکوستیک، گیتارهای بم آکوستیک و ویلن‌ها به کار می‌رود. به مبدل مغناطیسی گیتار برقی که ارتعاشات سیم را به سیگنال الکتریکی مشابه تبدیل می‌کند نیز پیک‌آپ می‌گویند.

Ping Ponging

(به Bouncing Tracks نگاه کنید).

Pitch

نواک؛ درک ذهنی از زیر یا بم‌بودن یک تن صوتی. نواک با فرکانس مرتبط است. «دانگ صدا»؛ موقعیت هر صوت موسیقی نسبت به سایر اصوات موسیقی از نظر زیر و بمی یا اختلاف فرکانس آنها.

Pitch control

کنترلی در دستگاه ضبط نواری که سرعت نوار را تغییر می‌دهد تا بدین وسیله نواک (pitch) سیگنال روی نوار تغییر کند. کنترل نواک صدا (pitch control) می‌تواند برای تطبیق نواک صدای سازهای از پیش ضبط شده با نواک یک ساز اورداپ شده استفاده شود. همچنین برای جلوه‌های ویژه صوتی مانند “Chipmunk voices” و پخش آهسته شیارهای از پیش ضبط شده (به طوری که قسمت‌های تند موسیقی بتواند آسان‌تر اورداپ شود) نیز کاربرد دارد.

Pitch shifter

پردازشگر سیگنالی که نواک صدای یک ساز را بدون تغییر مدت آن عوض می‌کند.

Piccolo

پیکولو (فلوت کوچک)

Pinna

لاله گوش. بخشی از گوش بیرونی که قابل دیدن است.

Playback

۱. قسمتی از یک برنامه رادیویی یا تلویزیونی که قبلاً ضبط شده و هنگام ضبط اصلی برنامه از آن استفاده می‌شود.
۲. پخش نوارهای صوتی یا تصویری که پیشتر از فرستنده‌های رادیویی و تلویزیونی ضبط شده است.
۳. شکلی از ضبط برنامه تلویزیونی که در آن صدای نوار از طریق بلندگوهای داخل استودیو پخش شده و بازیگر یا خواننده با لب‌خوانی آن را

تکرار می‌کند. در این هنگام صدای نوار پخش‌شده به همراه تصویر خواننده بر روی نوار ویدئو به شکل همزمان ضبط می‌شود.

Playback Equalization

همسانسازی ثابت به‌کاررفته در مدارات الکترونیکی دستگاه ضبط صدا که در حین پخش سیگنال استفاده می‌شود و هدف از کاربرد آن جبران کاستی‌های معینی است.

Playback Head

هدی در دستگاه ضبط و پخش صدا که سیگنال مغناطیسی از پیش‌ضبط‌شده را از نوار در حال حرکت دریافت نموده و آن را به سیگنال الکتریکی تبدیل کند. هد پخش (playback head) با هد سینک (sync head) تفاوت دارد.

Playlist

(به Edit Decision List نگاه کنید.)

Plug

یک جک نرینگی که به جک مادگی متصل می‌شود.

Plug-in

Plug-in نرم‌افزار کوچک و خاصی است که در «برنامه تدوین دیجیتال» بارگذاری (load) یا نصب می‌شود. Plug-in را می‌توان از داخل برنامه اصلی فراخوانی کرد. برخی سازندگان، plug-in هایی برای جلوه‌های صوتی گوناگون تهیه کرده و به صورت مجموعه‌ای واحد عرضه می‌نمایند.

Place Theory

نظریه مکانیکی (در سامانه شنوایی انسان)

Plosive

انفجاری (در آواشناسی)

Polar response، Polar diagram، Polar Characteristic

«مشخصه قطبی»، «نمودار قطبی»، «پاسخ قطبی»؛ تمامی واژه‌های یادشده بیانگر چگونگی تغییر پاسخ یک میکروفون نسبت به زاویه برخورد امواج صوتی به آن است و از آنجا که با توجه به فرکانس، امواج صوتی تغییر می‌کند، برای مجموعه‌ای از فرکانس‌های مشخص نشان داده می‌شود. برای هر یک از فرکانس‌ها پاسخ میکروفون در محور تقارن اصلی (خط عمود بر مرکز دیافراگم) به عنوان واحد در نظر گرفته می‌شود.

Plate

ورق؛ صفحه

Plane wave

موج تخت

Place of articulation

واجگاه (در آواشناسی)

Post Recording

در صنعت سینما به «ضبط گفت‌وگوها و صداهای فیلم، پس از اتمام فیلمبرداری» Post Recording یا Post Synchronization می‌گویند. انتخاب افکت‌های مناسب، موزیک و همچنین گویش درست برای همخوانی

با آنچه که تصویر نشان می‌دهد، از مهمترین نکات صداگذاری است.

Post Synchronization

(به Post Recording مراجعه شود.)

Power

«توان الکتریکی» که حاصل ضرب ولتاژ و جریان در مدارات الکتریکی و الکترونیکی است و روابط ریاضی آن به شکل زیر است: (در این روابط p نشانگر توان، V نشانگر ولتاژ و R نشانگر جریان الکتریکی است.)

$$P = V \times I \quad p = \frac{V^2}{R} \quad P = R \times I^2$$

Polar pattern

راستای دریافت یک میکروفون (پلار پترن). نقشه حساسیت میکروفون نسبت به زاویه برخورد صدا. مثال‌هایی از راستای دریافت عبارتند از: تمام‌جهتی (omnidirectional)، دو‌جهتی (bidirectional) و یک‌جهتی (unidirectional). کاردیوئید، سوپر کاردیوئید و هایپرکاردیوئید زیرمجموعه راستای دریافت یک‌جهتی هستند.

Polarity

منسوب به جهت مثبت یا منفی یک نیروی الکتریکی، آکوستیکی یا مغناطیسی. دو سیگنال مشابه در پلاریته مخالف در تمام فرکانس‌ها نسبت به هم ۱۸۰ درجه اختلاف فاز دارند.

Polyphonic

توصیف سنتی‌سایزری که می‌تواند بیش از یک نت را در یک زمان بنوازد.

Pop

۱. صدای انفجاری کوچکی که از میکروفون خواننده شنیده می‌شود. «پ زدن» (pop) وقتی رخ می‌دهد که حروف «پ»، «ت» یا «ب» ادا می‌شود، به طوری که هوایی فشرده از دهان خواننده خارج شده و به دیافراگم میکروفون می‌رسد.

۲. نویزی که در هنگام اتصال دادن یک میکروفون، به کانال در حال مونیتور شدن یا وقتی که کلید ضربه می‌خورد شنیده می‌شود.

Pop filter

صفحه‌ای که مقابل میکروفون قرار می‌گیرد تا pop قبل از برخورد با دیافراگم میکروفون پراکنده شده و بدین طریق «پ زدن» تضعیف یا حذف گردد. این وسیله معمولاً از یک فوم پلاستیکی یا ابریشم ساخته شده و نویز باد و pop را کم می‌کند.

Portable studio

ترکیبی از دستگاه ضبط و میز صدا در یک بدنه قابل حمل.

Post-echo

پس بازآوا، تکرار صدا در پی صدای اصلی، به علت اثرات لایه‌های نوارهای مغناطیسی بر هم.

Power amplifier

دستگاهی الکترونیکی که سطح قدرت اعمال‌شده به آن را برای راه‌اندازی

بلندگو تا یک سطح کافی تقویت کرده یا افزایش می‌دهد.

Power ground (safety ground)

اتصال به زمین شبکه برق شهری از طریق حفره U شکل پریز برق. در کابل برق یک دستگاه الکترونیکی با یک سه شاخه، شاخه U شکل با سیم به بدنه دستگاه وصل شده است. اگر بدنه دستگاه الکتریسیته‌دار شود برای جلوگیری از برق‌گرفتگی، سیم فوق‌الذکر الکتریسیته را به power ground یا «زمین ایمنی» هدایت می‌کند.

Power factor

فاکتور توان

Polar

قطبی

Polar response

پاسخ جهتی

Polarization

قطبش؛ قطبیدگی

Polarized (to)

قطبی کردن؛ قطبیدن

Porous

متخلخل

Potential

بالتوه

Pre-Scoring

تکنیکی در ساخت فیلم و یا تولید برنامه‌های تلویزیونی که بر اساس آن صدا و یا موسیقی مورد نظر قبل از شروع فیلمبرداری ضبط شده و به هنگام فیلمبرداری و یا تصویربرداری تلویزیونی، این نوار پخش و هنرپیشه و یا مجری آن را لب‌خوانی می‌کند. از این شیوه بیشتر برای تولید فیلم‌ها و برنامه‌های موزیکال استفاده می‌شود.

Pre-Mix

روشی در صدابرداری استودیویی برای تولید باند نهایی صدای فیلم‌ها و برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی. این روش زمانی استفاده می‌شود که تعداد صداهایی که می‌بایست با یکدیگر ترکیب شوند، زیاد باشد. در این صورت ابتدا گروهی از صداهایی که می‌بایست در هم ادغام شوند، انتخاب شده و با هم ترکیب می‌گردند و سرانجام نتیجه بر روی یک تراک یا باند صدا منتقل می‌شود. پس از آن که تراک‌های دیگر نیز به طور گروهی با هم ترکیب شدند، میکس نهایی برنامه آماده می‌شود.

Pre-emphasis

«پیش تأکید»؛ تقویت فرکانس‌های بالای یک سیگنال صوتی به هنگام ضبط. معمولاً هنگام پخش با انجام «پس تأکید» (de emphasis) که در واقع تضعیف فرکانس‌های بالای سیگنال است، عمل «پیش تأکید» خنثی گشته و سیگنال نهایی مانند سیگنال اولیه خطی می‌شود. از این تکنیک برای افزایش نسبت سیگنال به نویز و کاهش نویز استفاده می‌شود.

Pre-hear

(به PFL رجوع کنید).

Preamplifier

اولین طبقه تقویت‌کننده در سیستم‌های صوتی که وظیفه تقویت سیگنالی سطح سیگنال خروجی میکروفون تا سطح صدای خط (Line) را بر عهده دارد.

Precedence effect

(به Hass effect مراجعه شود).

Presence filter

فیلتری که معمولاً در محدوده فرکانسی ۳ تا ۷ کیلوهرتز - جایی که سیلاب‌های گفتار وضوح خود را از دست می‌دهند - افزایشی به شکل یک قله تیز در پاسخ فرکانسی کلی گفتار ایجاد می‌کند و به صدا نزدیکی، شفافیت و حضور بیشتری می‌بخشد.

Pressure gradient

«تفاضل یا گرادیان فشار»؛ تفاوت فشار صوتی بین دو نقطه متوالی در یک موج صوتی. میکروفونی که گرادیان فشار را در دو سوی مقابل دیافراگم می‌سنجد، پاسخی تک‌جهتی خواهد داشت. در حالی که میکروفونی که فشار را تنها در یک نقطه اندازه‌گیری کرده و به سیگنال الکتریکی تبدیل می‌کند، پاسخی همه‌جهتی دارد.

Print- through

پدیده تأثیر مغناطیسی لایه‌های نوارهای صوتی هنگام پیچیدن روی هم

که به صورت القایی باعث حضور ضعیف اصوات ضبط‌شده روی لایهٔ مجاور می‌شود. این پدیده در نوارهایی که دارای فواصل سکوت باشند، بیشتر مشهود است که به دو صورت **pre-echo** و **Post-echo** ظاهر می‌شود. **Crosstalk** و **transfer** نام‌های دیگر پدیدهٔ فوق هستند.

Print

ضبط روی نوار مغناطیسی یا دیسک.

Prompt Cut

«قطع متن‌رسانی»؛ دگمه‌ای که در برخی از میزهای صدا وجود دارد و برای قطع سیگنال خروجی میکروفون‌های استودیو در برنامه‌های زنده رادیویی یا تلویزیونی استفاده می‌شود تا راهنمایی‌های لازم به مجریان و بازیگران انجام شود.

Present ، Presence

درک شنیداری صدای بازتولیدی ساز در محیط «حضور» (**presence**) نام دارد. «نزدیکی»، روشنی و قوی بودن صدا از مترادف‌های «حضور» صدا هستند. «حضور» اغلب با تقویت فرکانس‌های میانی یا بالای میانی ایجاد می‌شود. در مورد اغلب سازها، صدایی که پاسخ فرکانسی آن در حوالی فرکانس ۵ کیلوهرتز تقویت شده باشد و در مورد سازهای درام پای و گیتار بم صدایی با «حضور» نامیده می‌شود.

Preamplifier (preamp)

اولین طبقه تقویت‌کنندگی در یک سیستم صوتی که سیگنال «سطح میکروفون» (**mic-level**) را تا رسیدن به «سطح خط» (**line-level**) تقویت می‌کند. تقویت‌کننده مقدماتی (**preamplifier**) یک دستگاه مستقل

یا یک مدار در میز صداست.

Predelay

مخفف **pre-reverberation delay** و به معنای تأخیر قبل از پس‌آوایی است. تأخیر (در حدود ۳۰ تا ۱۵۰ میلی‌ثانیه) بین صدای مستقیم وارده و شروع پس‌آوایی. معمولاً هر چه **predelay** بیشتر باشد فضایی با ابعاد بزرگتر به نظر می‌آید.

Pre-echo

پیش باز آوا؛ تکرار صدا قبل از صدای اصلی به علت اثرات لایه‌های مغناطیسی نوار بر هم.

Prefader/postfader switch

کلیدی برای انتخاب سیگنال «پیش از فیدر» (**prefader**) یا «بعد از فیدر» (**post fader**). در حالت «پیش از فیدر»، سطح سیگنال مستقل از موقعیت قرارگیری فیدر است اما در حالت «پس از فیدر»، سطح سیگنال با تغییر موقعیت فیدر عوض می‌شود.

Preproduction

طراحی مقدماتی آنچه در مراحل صدابرداری می‌خواهید انجام دهید. (انتخاب شیارهای صوتی برای سازها، اورداپ کردن، چیدمان استودیو و انتخاب میکروفونها).

Pressure zone microphone

میکروفونی سطحی که دیافراگم آن موازی و روبروی یک سطح منعکس‌کننده صوتی است.

Preverb

جلوه‌ای صوتی که در آن پس‌آوایی یک نت به جای اینکه در دنباله آن باشد در پیشاپیش آن است. «پیش پس‌آوایی» (preverb)، با پخش وارونه شیار صوتی یک ساز و افزودن پس‌آوایی به آن و ضبط پس‌آوایی روی یک شیار صوتی دیگر قابل دستیابی است.

Print

ضبط روی نوار یا دیسک.

Production

۱. ضبطی که به وسیله جلوه‌های ویژه صوتی کامل شده است.
۲. نظارت بر فرایند ضبط صدا به منظور داشتن یک صدابرداری رضایت‌بخش. گردآوری نوازندگان، ارائه پیشنهادهایی به نوازندگان برای اجرای بهتر و ارائه پیشنهادهایی به مهندس صدا در مورد توازن صدا و جلوه‌های صوتی از اموری است که در مرحله تولید (production) انجام می‌گیرد.

Program bus

یک خروجی (باس) که برنامه صوتی از آنجا به یک شیار دستگاه ضبط می‌رود.

Program mixer

یک میز صدای فرعی در میز صدای اصلی، که چیدمانی از ورودی‌ها، خروجی‌ها، تقویت‌کننده‌های مرکب و program bus است.

Protocols

رایج‌ترین پلاتفرم تدوین صدای دیجیتال برای کاربردهای حرفه‌ای. Protocols ضبط چند شباری رایانه‌ای، اورداپ کردن، ترکیب صداها، تدوین، جلوه‌های صوتی و plug-in‌های گوناگون را ارائه می‌دهد.

Proximity effect

پدیده مجاورت؛ وقتی میکروفونی جهت‌دار، در فاصله چند اینچی منبع صوتی باشد، فرکانس‌های پایین تقویت می‌شود که به آن «پدیده مجاورت» (proximity effect) می‌گویند. مقدار این تقویت با نزدیکی میکروفون رابطه مستقیم دارد.

Predictive coding

رمزنگاری پیشگویانه

Pressure gradient

میکروفون حساس به تغییرات فشار

Pressure Zone microphone

میکروفون حوزه فشار

Propagation delay

تأخیر انتشار

Proximity effect or tip-up

پدیده مجاورت، اثر مجاورت (در کاربرد میکروفون‌ها)، افزایش دامنه فرکانس‌های پایین در هنگام نزدیک شدن زیاد میکروفون به دهان گوینده

Pressure response

میکروفون فشاری

Pressure response

پاسخ فشار

Processor

پردازشگر

Propagation

انتشار

Psychoacoustics

«آکوستیک روانی»؛ صوتی- روانی؛ علمی که به تأثیرات حسی و روانی صدا در انسان می‌پردازد. پدیده **Audio masking** یا «پوشاندگی صوتی» که عدم توانایی گوش انسان به تشخیص یک صدای ضعیف در مجاورت صدایی قوی است، از اصول علم سایکواکوستیک (Psychoacoustic) است.

Punch in/out

امکانی در دستگاه‌های ضبط چندلبه جهت ضبط یک قطعه صوتی بر روی قسمت کوچکی از نوارهای قبلاً ضبط‌شده. در واقع به وسیله **Punch in/out** به صورت لحظه‌ای عمل ضبط صدا انجام می‌گیرد.

Pure Tone

«تن خالص» (تک فرکانس)؛ صدا یا سیگنالی که تنها یک فرکانس صوتی را شامل می‌شود.

Puffy

تقویت دامنه پاسخ فرکانسی در حوالی فرکانس‌های ۵۰۰ تا ۷۰۰ هرتز.

Punchy

«بازتولید» خوب گستره پویایی سیگنال صوتی. پاسخ گذرای خوب و گاهی اوقات تقویت دامنه فرکانس ۵ کیلوهرتز یا ۲۰۰ هرتز.

Pulse Code Modulation

روشی برای تبدیل سیگنال آنالوگ به دیجیتال. در «مدولاسیون کد پالس» (PCM) در هر ثانیه چندین هزار بار ولتاژ سیگنال آنالوگ اندازه‌گیری می‌شود. هر کدام از مقادیر اندازه‌گیری شده یک «کلمه دیجیتال» (digital word) می‌باشد که مجموعه‌ای از «یکها» و «صفرها» است. هر کلمه دیجیتال طول یا عمق بیت (bit resolution) معینی دارد.

Pure waveform

شکل موج یک فرکانس واحد. یک موج سینوسی. یک تن خالص (pure tone) صدای شنیده‌شده از یک موج واحد است.

Pure tone

نغمه خالص

Public address

محیطهای عمومی

Pythagorean temperament

اعتدال چیره تبار (در موسیقی)

(Q)

Q (directivity factor)

ضریب جهت‌وری؛ نسبت صدای منتشرشده از مقابل منبع صوتی به سایر جهات.

Q (Quality factor)

ضریب کیفیت فیلتر میان‌گذر که از تقسیم فرکانس مرکزی فیلتر (f) بر پهنای باند (BW) به دست می‌آید. Q هرچه بیشتر باشد، پاسخ فرکانسی فیلتر باریک‌تر است.

QuadraPhonic

روشی در صدابرداری فیلم‌های سینمایی و ضبط و پخش موسیقی که در آن چهار کانال مستقل صدا برای ضبط و پخش استفاده می‌گردید. در این سیستم دو کانال صدا در سمت چپ و راست مقابل شنونده و دو کانال دیگر در سمت چپ و راست و پشت شنونده قرار می‌گرفت. در صنعت سینما صدای چهار کانال فوق به صورت مغناطیسی در حاشیه فیلم ضبط می‌شد. در ضبط موسیقی دو روش عمده برای آن وجود داشت: الف- ضبط و پخش چهار کانال مستقل از هم بر روی نوارهای مغناطیسی صدا؛ ب- تبدیل چهار کانال به دو کانال ویژه با تکنیک خاص و دستیابی به چهار کانال اولیه از آن

دو کانال ویژه به هنگام پخش. امروزه سیستم‌های جدید صدای محیطی (Surround Sound) جای آن را گرفته‌اند.

Quadrature

تربيعی، (یک چهارم) (در آکوستیک موسیقی)

Quadrature mirror filtering

صاف کردن آینه‌ای تربيعی

Quantization error

خطای حاصل از تبدیل سیگنال‌های صدای آنالوگ به سیگنال دیجیتال. هرچه رزولوشن مبدل آنالوگ به دیجیتال بیشتر باشد، مقدار این خطا کمتر است.

Quantization

فرایند تبدیل یا رقمی نمودن سیگنال آنالوگ به دیجیتال.

Quarter-track

شیار صوتی ضبط شده در یک چهارم پهنای نوار صدا. یک دستگاه ضبط چهار شیار معمولاً دو برنامه استریو را ضبط می‌کند (در هر جهت حرکت نوار، یک برنامه ضبط می‌شود).

Quantized

کوانتیزه شده

Quantizing

کوانتیزه کردن

Quartering

چارک‌سازی (در آکوستیک موسیقی)

(R)

Rack

محفظه‌ای چوبی یا فلزی با عرض استاندارد ۱۹ اینچ که برای نصب تجهیزات مختلف صوتی استفاده می‌شود.

RCA jact (Radio Corporation of America)

نوعی جک به‌کاررفته در تجهیزات صوتی است. جک‌های اتصالی در دهه ۱۹۳۰ میلادی برای ارتباطات داخلی تجهیزات صوتی استودیوهای رادیویی و تلویزیونی استفاده می‌شد. پس از آن، این جک در اغلب تجهیزات صوتی خانگی به کار رفت و هم‌اکنون جک RCA برای خطوط (line) صدا به صورت استاندارد درآمده است.

DAT (Rotary Head Digital Audio Tape ،R-DAT recorder)

سیستم ضبط صدای دیجیتال که از هدی گردان شبیه سیستم ضبط ویدئو و نوار کاست مغناطیسی ویژه استفاده می‌کند. R-DAT در واقع نام دیگر DAT است.

Radio Microphone

میکروفون رادیویی یا بی‌سیم که از یک میکروفون متصل به یک فرستنده کوچک رادیویی تشکیل شده است. برای دریافت آن باید از گیرنده مخصوص رادیویی همان میکروفون استفاده شود.

Radio Frequency Interference

امواج الکترومغناطیسی مزاحم که بر روی کابل‌های صدا یا تجهیزات صوتی، تأثیرات نامطلوب گذاشته و باعث ایجاد صدا می‌شود.

Radiant

تشعشع

Radiation

متشعشع

Random

اتفاقی

Radio industries association of America

اتحادیه صنایع رادیویی آمریکا

Random Noise

اغتشاش و سر و صدای ناخواسته‌ای که گهگاه و به طور اتفاقی ظاهر شده و بر روی سیگنال اصلی صدا اثر می‌گذارد. این اغتشاش اغلب در گیرنده‌های رادیویی ظاهر می‌شود.

Random access

منسوب به یک وسیله ذخیره‌سازی که در آن به طور تقریبی هر نقطه از دی‌تا می‌تواند فوری در دسترس بوده یا خوانده شود. دیسک سخت، CD و مینی دیسک مثال‌هایی از «دسترسی اتفاقی» (random access) هستند.

Random access memory

حافظه‌های با دسترسی اتفاقی

Range

گستره، محدوده

Rarefaction

بخشی از موج صوتی که در آن مولکول‌های هوا از هم دور می‌شوند و ناحیه‌ای را شکل می‌دهند که فشار هوا کمتر از فشار عادی اتمسفر است. «پراکنش» (rarefaction) متضاد «فشردگی» (compression) می‌باشد.

Raspy

صدایی زبر و خشن. اوج‌هایی در حوالی فرکانس ۶ کیلوهرتز در پاسخ فرکانسی که باعث می‌شود کلام خوانندگان صفیری گردد. (صدای حرفی همچون «س» تشدیدشده به گوش برسند).

Rattling effect

تق تق تند، تیز و کوتاه

Ray

اشعه، پرتو

Real Audio G2

فرمتی برای فشرده‌سازی زیاد صدا به صورت «همیشه روان». به طور کلی real audio G2 کیفیت پایینی تر (فرکانس‌های بالای ضعیف) از MP3 دارد اما کیفیت نهایی آن به سرعت مودم وابسته است. فایل‌های real audio (rm یا .ra) اغلب برای قطعات کوتاه منتخب یا پیش‌پرده ترانه‌ها استفاده می‌شود.

Real-Time Recording

۱. ضبط نت‌های موسیقی در سکوانسر با ضرباهنگ درست برای پخش بعدی آن در همان ضرباهنگ ضبط‌شده.
۲. ضبط مستقیم روی یک دیسک لاکه (صفحه گرام) یا نوار دو شیاری بدون استفاده از اورداب یا ترکیب کاهش.

Reactance

واکنایی (آواشناسی گفتار)

Recordist

صدابردار یا مهندس صدا که دارای توانایی کار با دستگاه‌های پیشرفته ضبط صدا در استودیوهای صدابرداری است. این شخص همچنین کار ضبط و پخش صدا را با کیفیت مناسب به عهده داشته و در نهایت، صدای یک برنامه رادیویی یا تلویزیونی، فیلم سینمایی و یا قطعه‌ای موسیقی وابسته به کار اوست.

Recording Room

«اتاق ضبط»؛ بخشی از یک استودیوی ضبط صدا با پوشش دو لایه شیشه‌ای در مقابل صدابردار، بدون آنکه صدای این اتاق به درون استودیو یا

محل اجرای برنامه نفوذ نماید. ارتباط این اتاق با داخل استودیو از طریق سیستمی صوتی مانند آیفون است. این اتاق را طوری می‌سازند که اجراکنندگان برنامه بتوانند از درون استودیو و از پشت شیشه به اشاره‌ها و علامت‌های تهیه‌کننده، کارگردان، ناظر ضبط و صدابردار توجه کرده و به آنها عمل کنند. به اتاق ضبط اتاق فرمان (Control Room) نیز گفته می‌شود.

Re+circulation (regeneration)

اعمال خروجی دستگاه مولد تأخیر به ورودی آن برای ایجاد چندین بازآوایی. همچنین کنترل یک دستگاه مولد تأخیر که میزان سیگنال تأخیری دوباره واردشده به ورودی را تعیین می‌کند.

Record

ذخیره یک قطعه صوتی به شکل دائمی. معمولاً ذخیره‌کردن صدا به شکل مغناطیسی روی نوار را ضبط‌کردن (record) می‌گویند. «ضبط‌کردن» همچنین ممکن است روی دیسک سخت، CD-R دیسک MO، مینی دیسک (MD) و RAM انجام شود.

Record Equalization

همسانسازی به‌کاررفته در مدارات الکترونیکی دستگاه ضبط صدا در حین ضبط، برای جبران کاستی‌های معین.

Recoder-mixer

ترکیبی از یک دستگاه ضبط چند شیاری و میز صدا در یک بدنه واحد.

Record head

هدی در دستگاه ضبط که ذرات نوار را متناسب با سیگنال صوتی

مغناطیسی کرده و روی نوار قرار می‌دهد.

Recording/reproduction chain

مجموعه‌ای از رویدادها و تجهیزات در فرایند ضبط و پخش صدا.

Recognition

بازشناخت

noise Red

نوفه قرمز

Reduction

کاهش

Reed

قمیش (در موسیقی)

Reflected sound

امواج صوتی که پس از انعکاس از یک یا چند سطح به شنونده می‌رسند.

Frequency Ferencere

بسامد مرجع: معمولاً در حد ۱ کیلو هرتز در نظر گرفته می‌شود.

Reflection

بازتاب. انعکاس

Reflective

منعکس‌کننده

Reflex port

سوراخ‌های بازتاب‌کننده بسامدهای پایین

Refraction

شکست (در آکوستیک معماری)

Reflector

انعکاس‌دهنده

Register

ثبات

Reinforcement

تجدید قوت

Reissner's membrane

پرده ریزتر (در سامانه شنوایی انسان)

Regeneration

(به Recirculation نگاه کنید).

Region

به قسمتی معین از یک برنامه صوتی در برنامه نرم‌افزاری تدوین صدای دیجیتال، «ناحیه» (region) گویند.

Release

رهایی؛ آخرین قسمت از پوش یک نت موسیقی که نت از سطح

پایدارش به سکوت می‌رسد.

Release time

در یک فشرده‌کننده صوتی، به مدت زمانی که طول می‌کشد تا بهره تقویت پس از اتمام یک بخش بلند صدا به مقدار عادی برگردد «زمان رهایی» (release time) گویند.

Relaxation

واهلش

Relaxation time

زمان واهلش

Removable Hard Drive

دیسک سخت متحرکی که برای ضبط صدا در دستگاه‌هایی مانند (Digital Audio Workstation) DAW کاربرد دارد و با تکمیل ظرفیت، حافظه آن قابل تعویض است.

Remix

ترکیب دوباره صداها. انجام «ترکیب کاهشی» مجدد با تنظیمات متفاوت میز صدا یا تدوین دوباره.

Remote Recording

(به On-Location Recording نگاه کنید).

Resonance

تشدید و تقویت امواج صوتی یا سیگنال‌های الکتریکی صوتی.

Resistance

مقاومت؛ مخالفت یک مدار با عبور جریان مستقیم الکتریکی. مقاومت برحسب اهم اندازه‌گیری شده و مقدار آن با تقسیم ولتاژ بر جریان مدار محاسبه می‌شود.

Resistor

یک قطعه الکترونیکی که با عبور جریان مخالفت می‌کند.

Resonant frequency

بسامد همنوایی

Resonator

همنواگر

Resonant

همنوا

Reset

باز تنظیم

Residual current breaker

فیوز قطع جریان‌های باقیمانده

Return

برگشتی

Return-to-Zero

(به Memory Rewind نگاه کنید.)

Reverberation

«واخنش»؛ «پس‌آوایی» (reverberation) طبیعی در یک اتاق مجموعه‌ای از چندین انعکاس صوتی است که باعث ماندگاری و سپس کاهش یا مرگ تدریجی صدا می‌شود. چنین انعکاس‌هایی به ما می‌گویند در حال شنیدن صدا در اتاقی بزرگ یا اتاقی با سطوحی سخت هستیم. برای مثال صدایی که پس از فریادزدن در یک سالن ورزشی خالی می‌شنوید پس‌آوایی است. دستگاه مولد جلوه پس‌آوایی صدای یک محیط بسته (یک باشگاه، سالن تماشاچیان یا سالن کنسرت) را شبیه‌سازی می‌کند. این کار با تولید چندین انعکاس اتفاقی انجام می‌شود. تعداد انعکاس‌ها برای تصمیم‌گیری گوش بسیار زیاد و سریع است. زمانبندی انعکاس‌ها اتفاقی است و در حین محوشدن تعداد آنها با زمان افزایش می‌یابد. یک بازآوا (انعکاس) تکرار جداگانه یک صداست، درحالی‌که پس‌آوایی محو تدریجی و مداوم صدا می‌باشد.

Reverberation Time

«زمان پس‌آوایی»؛ مدت زمانی که امواج صوتی به خاطر برخورد با سطوح موجود در محل انتشار، هنوز در محیط باقی می‌مانند. زمان پس‌آوایی در هر محیط عبارت است از: زمانی که پس از انتشار صوت طول می‌کشد تا فشار صوتی به یک میلیونیم فشار صوتی منتشره از منبع برسد. از آنجایی که یک میلیونیم برابر با 60dB است، زمان پس‌آوایی را با RT_{60} هم نمایش می‌دهند.

Reverberant

واخنا؛ واخنش‌دار

Reverberate (to)

واخنیدن

Reverberation room

اتاق واخنش

Reverberation plate

صفحه واخنش مصنوعی (برای تولید واخنش مصنوعی)

Reverberant field

بخشی از یک میدان صوتی که در آن تراز صدا مستقل از فاصله تا منبع است.

Reverse echo

بازآوایی چندگانه که پیشاپیش صدای مولد آن است و از سکوت تا صدای اصلی افزایش می‌یابد. این جلوه ویژه به روشی مشابه «پیش پس‌آوایی» (preverb) ایجاد می‌شود.

Reverberator

پس‌آوا ساز

Rewind

عملکردی در دستگاه ضبط و پخش صدا برای برگشت به عقب.

RFI

(به Radio Frequency Interference نگاه کنید.)

Rhythm tracks

شيارهائی که با صدای سازهای ریتم ضبط شده‌اند (گیتار، گیتار بم، درام و گاهی اوقات سنتی سائیزر).

Ribbon Microphone

این میکروفون نوار باریکی از یک لایه فلزی بسیار نازک و چین دار می‌باشد که بین قطب‌های یک آهنربا قرار گرفته و محکم کشیده شده است. جسم هادی که حکم دیافراگم را دارد، معمولاً از جنس طلا انتخاب می‌شود تا قابلیت نازک شدن و تحمل کشش لازم را داشته باشد. بر اثر فشار صوت، دیافراگم مرتعش شده و نیروی محرکه القایی ایجاد می‌شود. این نوع میکروفون‌ها نمونه بارزی از اصل تفاضل فشار یا گرادیان فشار هستند؛ به این صورت که وقتی فشار صوت در دو طرف دیافراگم ایجاد می‌شود، به دلیل اختلاف فاز بین دو موج، در هر لحظه اختلاف فشاری در جهت بیشتر ایجاد خواهد شد. این اختلاف فاز به ابعاد نوار به کاررفته در این میکروفون و طول موج صدا بستگی دارد؛ بدین معنی که در طول موج‌های بلند می‌توان از ابعاد مبران صرف نظر کرد، در صورتی که در طول موج‌های کوتاه دیافراگم نسبت به طول موج قابل چشم‌پوشی نیست. بنابراین پهناي پاسخ فرکانسی به طور یکنواخت عمل نکرده و در فرکانس‌های بالا دچار افت می‌شود. این نوع میکروفون در فرکانس‌های پایین حالت خطی را حفظ می‌کند.

Rich

(واژه full را ببینید.) همچنین صدایی که دارای اعوجاج خوش‌آهنگی ناشی از فرکانس‌های هماهنگ زوج (Even-order Harmonics) است.

Rich Music Format (RMF)

فرمتی برای یک فایل MIDI با اصوات general MIDI به علاوه اصوات معمولی. این فرمت برای پخش به وسیله پخش‌کننده beatnik طراحی شده است.

Ride Gain

کاهش سطح صدای دریافتی از میکروفون هنگام افزایش سطح صدای منبع صوتی و افزایش سطح صدای دریافتی از میکروفون هنگام کاهش سطح صدای منبع صوتی برای داشتن سطح مجاز سیگنال را گویند. به عبارت دیگر نگهداری سطح سیگنال در محدوده مجاز توسط صدابردار می‌باشد.

Room Modes

(به Standing Wave نگاه کنید.)

Room constant

کمیتی که جذب صوتی در یک اتاق را نشان می‌دهد.

Root Mean Square (RMS) amplitude

دامنه مؤثر

Root mean square

مجذور متوسط

Rotary Equalizer

نوعی اکولایزر قابل تنظیم چند بانندی که از کنترل‌کننده‌هایی چرخشی برای تنظیم دامنه فرکانس‌ها استفاده می‌کند. از خازن، سلف، دیود و ترانزیستور در ساخت اکولایزر چرخشی بهره می‌برند. در این نوع اکولایزر

برای هر باند فرکانسی، پهنای باند و فرکانس مرکزی ثابت است.

Round

قطع یا کاهش فرکانس بالا.

Router

دستگاهی که تعدادی ورودی و خروجی دارد و این قابلیت را داراست که هر ورودی یا یک ورودی را به تمامی خروجی‌ها و حتی همه ورودی‌ها را به یک خروجی خاص اتصال دهد. به عبارت دیگر هر نوع ترکیبی از اتصال ورودی‌ها به خروجی‌ها در آن امکان‌پذیر است. هسته مرکزی هر Router یک ماتریس است که n ورودی و m خروجی است. از موارد کاربرد این دستگاه، اتاق‌های کنترل مرکزی در مراکز رادیویی و تلویزیونی است.

RT60

(به Reverberation Time نگاه کنید).

Rumble

نویز فرکانس پایینی که از طریق پایه‌های میکروفونی و یا تماس دست با بدنه میکروفون ایجاد می‌شود.

(S)

Sabin

واحدی برای اندازه‌گیری میزان جذب صوتی مواد است.

SACD (Super Audio)

SACD یک لوح (Disc) دو لایه است. لایه اول به نام HD (High density) در بالا و لایه دوم به نام SD (Standard density) در زیر لایه اول قرار دارد. هر دو لایه از یک طرف لوح توسط پرتو لیزر خوانده می‌شوند. در SACD می‌توان صدا را به صورت استریوی دو کانالی و یا شش کانالی ضبط کرد. همچنین امکان ضبط اطلاعات اضافی و تصاویر ثابت بر روی SACD وجود دارد. بر روی هر SACD امکان ضبط ۷۴ دقیقه صوت فراهم است. SACD جایگزینی برای DVD-Audio می‌باشد که توسط شرکت‌های **سونی** و **فیلیپس** ابداع شده و تکامل یافته است. SACD به اندازه CD است اما کیفیت صدای بالاتر و صدای فراگیر ۵/۱ را ارائه می‌دهد و از پردازش Direct Stream Digital استفاده می‌کند. پردازش DSD، سیگنال دیجیتال را با فرمت تک‌بیتی و با نرخ نمونه‌برداری ۲/۸۲۲۴ مگاهرتزی کد می‌کند. پاسخ فرکانسی این سیستم از DC تا ۱۰۰ کیلوهرتز و گستره پویایی آن ۱۲۰ دسیبل است.

Safety copy

یک نسخه (کپی) از نوار اصلی (master) که در مواقع گم شدن یا خرابی نوار اصلی استفاده می‌شود.

Safety Ground

(به Power Ground نگاه کنید.)

Sample

۱. ضبط دیجیتالی یک بخش صوتی کوتاه مانند یک نت واحد یا یک جمله موسیقی در حافظه رایانه.
۲. صدابرداری از یک بخش صوتی.

Sampling

ضبط یک قطعه صوتی کوتاه در حافظه رایانه. سیگنال صوتی به دیتای دیجیتال که ارائه‌دهنده شکل موج سیگنال است تبدیل می‌شود و دیتا در تراشه‌های حافظه، نوار یا دیسک برای پخش در آینده ذخیره می‌گردد.

Saturation

فراردهی (overload) نوار مغناطیسی. نقطه‌ای که افزایش بیشتر در نیروی مغناطیسی، سبب افزایش در مغناطیسی شدن ذرات اکسید نوار نمی‌شود و در نتیجه اعوجاج به وجود می‌آید.

Safety Copy

کپی یا نسخه از نوار صدای اصلی (Master) که در صورت عدم دسترسی به آن استفاده می‌شود.

Sample Rate Conversion

تبدیل نرخ نمونه‌برداری که هنگام استفاده از چند دستگاه صدای دیجیتال که هر یک دارای نرخ نمونه‌برداری خاصی باشند و بخواهند با یکدیگر مرتبط شوند، کاربرد دارد. برای مثال: برای هماهنگی دستگاه صوتی DAT با نرخ نمونه‌برداری ۴۸ کیلوهرتز و دستگاه پخش CD با نرخ نمونه‌برداری ۴۴/۱ کیلوهرتز، لازم است این تبدیل انجام گیرد.

Sampling (Nyquist) Theorem

تئوری نمونه‌برداری نایکوئیست (Nyquist) که به میزان فرکانس نمونه‌برداری مبدل‌های صدای آنالوگ به دیجیتال اشاره دارد. براساس این تئوری، فرکانس نمونه‌برداری باید حداقل دو برابر بالاترین فرکانس موجود در سیگنال آنالوگ باشد.

Sampling frequency

فرکانس یا نرخ سیگنال آنالوگ به وسیله آن به اطلاعات دیجیتالی تبدیل می‌شود و واحد آن هرتز است. برای مثال: فرکانس نمونه‌برداری CD (Compact disc) ۴۴۱۰۰ هرتز است؛ یعنی در هر ثانیه ۴۴۱۰۰ نمونه صوتی «صفر» یا «یک» وجود دارد.

Sample – hold stage

طبقه نمونه‌گیر - نگه‌دارنده

Scale

مقیاس، گام (در موسیقی)

Scene automation

نوعی خودکاری میز صدا که در آن تنظیمات ایستای میز صدا در حافظه آن ذخیره می‌شود. یک «عکس فوری» (snapshot) از تنظیمات، گرفته شده و برای فراخوانی بعدی ذخیره می‌شود. در مقابل در «خودکاری پویا» (dynamic automation) به طور مداوم حرکات فیدرها و دگمه‌ها دنبال می‌شود و دیتای خودکاری معمولاً به عنوان یک فایل MIDI ذخیره می‌شود.

Scratch vocal

اجرای آوازی که برای همزمان‌سازی با سازهای ریتم انجام می‌شود، به طوری که نوازندگان می‌توانند جای خود را در ترانه حفظ کرده و برای آن حس بگیرند. چون scratch vocal نشستی دارد معمولاً پاک می‌شود. سپس خواننده قسمت آواز را که در ضبط نهایی به کار می‌رود، «آورداب» می‌کند.

SCSI

مخفف عبارت Small Computer System Interface که استاندارد ویژه‌ای برای ورود و خروج دیتای رایانه با سرعت بالاست و معمولاً برای درایوهای سخت، درایوهای CD-ROM و دستگاه‌های ضبط روی CD-R به کار می‌رود. SCSI تا هفت دستگاه را پشتیبانی می‌کند.

Screen

حرکت دستی نوار صدا به جلو و عقب از مقابل هد ماشین‌های ضبط و پخش صدا برای پیدا کردن یک نقطه خاص از نوار جهت تدوین را گویند. برخی از نرم‌افزارهای تدوین صدای دیجیتال نیز دارای قابلیت شیشه Scrub هستند.

Scala tympani

دالان پایینی (در گوش داخلی)

Scala vestibule

دالان بالایی (در گوش داخلی)

Scaling

جمع و بازشدن یک موجک در محور زمان

Scattering

پاشندگی؛ پراکندگی (در آکوستیک معماری)

SDDS (Sony Dynamic Digital Sound)

سیستم ضبط صدای چندکانالی (multichannel) که توسط شرکت سونی عرضه شد و رقیب سیستم‌های Dolby Digital و DTS می‌باشد. این سیستم منحصراً برای کاربرد در سینما طراحی شده و صدای کانال‌های چندگانه آن به صورت نوری (Optical) در حاشیه فیلم‌های سینمایی، نزدیک سوراخ‌های طرفین فیلم‌ها چاپ می‌شود.

SDIF (Sony Digital Interface Format)

این فرمت واسط (ایترفیس) برای اتصال لینک‌های تک‌کانالی در فرکانس‌های ۴۴/۱ و ۴۸ کیلوهرتز به کار برده شده و در دستگاه‌های ضبط و پخش صدای حرفه‌ای و نیمه‌حرفه‌ای از آن استفاده می‌شود. در این فرمت ۲۰ بیت اول برای مقدار نمونه صوتی در نظر گرفته شده است و ۹ بیت بعدی برای درست کردن کلمات کنترل به کار می‌رود و سه بیت باقیمانده، اطلاعات

همزمانی را شامل می‌شود. بنابراین این فرمت دارای ۳۲ بیت است. واسط انتقال در این فرمت یک کابل کواکسیال (Coaxial) ۷۵ اهمی بوده و نرخ داده (bit rate) برابر با ۱/۵۴ مگابیت در ثانیه است. این فرمت یک سیستم اتصال نقطه به نقطه بوده و از سه کابل کواکسیال برای ارسال اطلاعات کانال چپ، کانال راست و سیگنال‌های پالس ساعت استفاده می‌شود. نوع جک‌های استفاده‌شده در این فرمت، BNC می‌باشد و همانطور که از نام آن پیداست، محصول شرکت **سونی** است.

Selectivity factor

عامل گزینایی (عامل انتخاب‌گری)

Sensation level

تراز احساس

Semitone

نیم پرده

Sector

قطاع

Self- clocking Binary code

رمز دودویی خود- پالس ساعت

Sends

ارسال

Serial copying management system

سیستم مدیریت نسخه‌برداری سری

Servo- controlled capstans

کیستان‌های کنترل‌شده با فرمان

Serial Copy Management System (SCMS)

یک نقشه ضد نسخه‌برداری در دستگاه‌های صدای دیجیتال خانگی (آنهايي که جک‌های SPDIF دارند). مدارات SCMS علائمی را در جریان دیتاها می‌خوانند که تنها امکان یک بار نسخه‌برداری را به کاربران داده و اجازه نسخه‌برداری دوم را نمی‌دهد.

Sensitivity

۱. ولتاژ خروجی یک میکروفون به ازای فشار صوتی وارده به دیافراگم آن.
۲. سطح فشار صوتی تولیدشده در بلندگوها در فاصله یک متری، به ازای اعمال نویز صوتی یک وات به آن.

Sequence

یک فایل دیتای MIDI از پارامترهای نت اجرایی موسیقی که به وسیله سکوانسر ضبط می‌شود.

Sequencer

دستگاهی که موسیقی اجراشده روی کنترلر MIDI (به شکل تعداد نت‌ها، نت‌روشن، نت‌خاموش و غیره) را روی حافظه رایانه یا دیسک سخت برای پخش در آینده ضبط می‌کند. اگر یک برنامه نرم‌افزاری سکوانسر روی

رایانه باشد، می‌توان به عنوان یک سکوانس‌سراز آن استفاده کرد. به هنگام پخش، سکوانسر مولدهای صوتی سنتی‌سایزر یا نمونه‌ها را پخش می‌نماید.

Session

۱. مدت زمان تعیین‌شده برای ضبط سازهای موسیقی، کلام یا افکت‌های صوتی.

۲. یک **lead-in, lead-out** و ناحیه مربوط به برنامه ضبط‌شده در **CD-R**.

Sensitivity

«حساسیت»؛ خروجی میکروفون که بر حسب دسی‌بل و نسبت به مبنای یک ولت بر نیوتن بر متر مربع سنجیده می‌شود.

Separation

میزان جدانگه‌داشته‌شدن سیگنال‌های منابع صوتی گوناگون به منظور اعمال مجزای فرایندهای مختلف و کنترل روی آنها.

S/H (Sample and Hold)

مداری که برای زمان محدودی سیگنال آنالوگ را نمونه‌برداری و نگهداری می‌کند و در مبدل‌های سیگنال آنالوگ به دیجیتال کاربرد دارد.

Shelving equalizer

همسانسازی که فرکانس‌های بالاتر یا پایین‌تر از فرکانس معینی را به نسبت ثابتی تقویت یا تضعیف می‌کند.

Shield

غلافی فلزی که یک یا چند سیم حامل سیگنال را احاطه می‌کند تا میدان‌های الکترواستاتیکی مولد هام و نویز، بر سیگنال اثری نداشته باشد.

Shelving Equalizer

نوعی اکولایزر که مقدار قابل تغییری را برای تقویت یا تضعیف تمامی فرکانس‌های بالا و پایین فرکانس تعیین شده به کار می‌برد.

Sharp

(واژه‌های strident و tight را ببینید.)

Short – time fourier transform

تبدیل فوریه زمان کوتاه (در ریاضیات آکوستیک)

Shock wave

موج ضربه‌ای

Sibilant , essy

تشدید بیش از حد حروفی همچون «س» و «ش» در آواز یک خواننده که ناشی از افزایش دامنه در فرکانس‌های ۴ تا ۷ کیلوهرتز است.

Sibilance

هنگام ضبط گفتار، افزایش بیش از حد دامنه فرکانس‌های ۵ تا ۱۰ کیلوهرتز که ناشی از ادای حروفی مانند: «س» یا «ش» باشد، باعث ایجاد صدای صفیری (Sibilance) می‌شود که اصطلاحاً «س» یا «ش» زدن نام گرفته است.

Signaling

علامت‌دادن به وسیله لامپ‌های مخصوص به مجری داخل استودیو از اتاق فرمان.

Sizzly

به واژه sibilant رجوع کنید. همچنین فرکانس‌های بالای خیلی زیاد در صدای سنج.

Sibilance

افزایش دامنه مؤلفه‌های فرکانسی در محدوده ۵ تا ۱۰ کیلوهرتز در ضبط کلام که به صورت تشدید اصوات «س» و «ش» شنیده می‌شود.

Side-addressed

میکروفونی که محور اصلی دریافت صدا، عمود بر کناره جانبی آن است و بنابراین کناره جانبی میکروفون باید به سمت منبع صوت هدف‌گیری شود. (همچنین به end-addressed نگاه کنید.)

Signal path

مسیر سیگنال از ورودی تا خروجی یک دستگاه صوتی.

Signal processor

دستگاهی که برای انجام تغییرات کنترل‌شده بر روی سیگنال به کار می‌رود.

Signal-to-Noise ratio (S/N)

نسبت ولتاژ سیگنال به ولتاژ نویز برحسب دسیبل. دستگاهی با S/N بالا،

نویز زمینه کمتر و دستگاهی با S/N پایین که دربردارنده نویز زمینه زیاد است.

Sine wave

موجی که از رابطه $y = \sin x$ پیروی کند که در آن x درجه و y ولتاژ یا فشار صوتی است. شکل موج یک فرکانس واحد. شکل موج یک تن خالص بدون هارمونیک‌ها.

Side- band

بند جانبی

Signal

نشانه، سیگنال. محتوای اطلاعات مورد نظر در یک میدان صوتی یا جریان الکتریکی را گویند.

Signal-ended

۱. خط (لاین) نامتقارن

۲. سیستم کاهنده نویز که تنها در حین پخش نوار عمل می‌کند (برخلاف سیستم‌های دالبی و dbx که در فرایند ضبط و پخش نوار عمل می‌کنند).

Signal-D microphone

میکروفون جهت‌داری که مسافت مجاری ورود صوت از مقابل و پشت دیافراگم یکسان است. چنین میکروفونی «پدیده مجاورت» دارد.

Single sound

تک صدا

Silencer

ساکت‌کننده

Speech synthesis

ترکیب گفتار

Sine wave

موج سینوسی

Slew rate

نرخ شیب

Slate

اگر عوامل برنامه‌سازی مانند: صدابردار و کارگردان بخواهند با مخاطبان برنامه ارتباط صوتی داشته باشند، از کلمه Slate استفاده می‌کنند. به وسیله کاربرد کلید Slate سیگنال خروجی میکروفون تعبیه‌شده روی میز صدا که برای talkback استفاده می‌شود، جهت ضبط روی نوار یا پخش از آنتن استفاده می‌گردد.

slapback·Slap

بازآوای پیرو اصلی با زمان تقریبی ۵۰ تا ۲۰۰ میلی‌ثانیه و گاهی با تکرار چندگانه.

Smearred

صدایی که فاقد جزئیات است. پاسخ گذرای آهسته. ممکن است این جلوه صوتی در میکروفون‌های دیافراگم بزرگ مطلوب باشد. همچنین تصاویر صوتی متمرکز نیست.

Smooth

صدایی که شنیدن و فهم آن سهل و آسان است. پاسخ فرکانسی یکنواخت مخصوصاً در محدوده فرکانس‌های میانی. فقدان اوج‌ها یا فرودهایی در دامنه پاسخ فرکانسی سیگنال صوتی.

SMPTE

مخفف Society of Motion Picture and Television Engineers (انجمن مهندسان تصویر متحرک و تلویزیون) است که «کد زمانی» را ابداع و تکمیل کرده‌اند.

SMPTE Time Code

یک سیگنال مربعی با فرکانس ۱۲۰۰۰ هرتز که برای همزمانی حرکت دو یا چند ماشین پخش صدا استفاده می‌شود. SMPTE مخفف عبارت and Society of Motion Picture Television Engineers بعضی اتحادیه مهندسان تلویزیون و تصویر متحرک است که طراح و ابداع‌کننده سیستم فوق می‌باشد. SMPTE فرمت HH:MM:SS:FF (فریم، ثانیه، دقیقه، ساعت) را برای تعیین موقعیت هر نقطه از برنامه ضبط‌شده استفاده می‌کند.

Snake

کابل میکروفونی چندرشته‌ای یا چندکانالی. چنین کابلی به جعبه رابط اتصالات وصل می‌شود.

Snapshot Automation

(به Scene Automation نگاه کنید.)

Snare

سِنج

SNR (Signal to Noise Ratio) ، SNR

نسبت حداکثر سیگنال مجاز به بیشترین سطح نویز موجود در سیستم را «نسبت سیگنال به نویز» یا SNR می‌گویند. SNR معمولاً با db بیان می‌شود. البته سیگنال سطح مرجع باید تعیین شده باشد. برای سطح صدای حرفه‌ای 4 dbu+ و یا 20 dbu+ برای بالاترین سیگنال مجاز انتخاب می‌شود. برای اندازه‌گیری سطح نویز از یک ولت متر که مقدار مؤثر سیگنال را در یک پهنای باند مشخص نشان می‌دهد، استفاده می‌کنند. البته گاهی از فیلترهای وزن دهی شده (Weighting filter) نیز بهره می‌برند.

Sock Mount

یک سیستم معلق برای جداسازی مکانیکی میکروفون از پایه و بوم صدا به منظور جلوگیری از انتقال ارتعاشات مکانیکی که «لرزه‌گیر» هم نامیده می‌شود.

Solo

کلیدی در میزهای صدای حرفه‌ای برای شنیدن صدای یک کانال ورودی بدون تأثیر در خروجی‌های اصلی میز به کار می‌رود. با Solo می‌توان سیگنال را پس از عبور از خطوط ورودی به طور مستقل شنید. در واقع به وسیله Solo سیگنال یک فیلدر از بین چند فیلدر برای شنیدن انتخاب می‌شود. کاربرد Solo در مواردی است که پس از تنظیم مقدماتی مکان فیدها برای منابع صوتی گوناگون بخواهند یکی از منابع صوتی را بشنوند، بدون اینکه بقیه فیدها بسته شوند.

Son

واحدی برای اندازه‌گیری بلندی صدا که به وسیلهٔ رابطهٔ $\log s=0/03$ (p-40) با واحد فوق مرتبط است. در رابطه بالا p نشانگر فون و s نشانگر سون است. علت استفاده از واحد سون به جای فون این است که در اغلب موارد مقیاس فون با طبیعت و ساختمان گوش تطبیق ندارد. با استفاده از واحد Son می‌توان سطح صوتی که حاصل از دو منبع باشد با یک جمع ساده به دست آورد. از این رو برای آسانی بیشتر در اندازه‌گیری و محاسبات مقیاس سون را براساس توصیهٔ مؤسسه استاندارد جهانی (ISO) به کار می‌برند.

Sound

ارتعاشات منتقل شده از طریق مواد جامد، مایع یا گازها که باعث حرکت و جابجایی مولکول‌های هوا و فشرده‌شدن آنها گردد، می‌تواند باعث ایجاد صدا (sound) شود. گوش انسان به طور تقریبی محدودهٔ فرکانسی ۲۰ تا ۲۰۰۰۰ هرتز را می‌شنود. وجود صدا باعث تغییر اتمسفر گشته و پردهٔ گوش این تغییر فشار اتمسفر را به صورت صوت، حس می‌کند.

Sound Card

کارتی که در کامپیوترها به کار می‌رود و برای تبدیل سیگنال‌های الکترونیکی صوتی آنالوگ به سیگنال‌های دیجیتالی صفر و یک جهت ذخیره در حافظهٔ کامپیوتر استفاده می‌شود. کارت‌های صدا همچنین می‌توانند سیگنال‌های دیجیتالی را به سیگنال‌های آنالوگ تبدیل نمایند. در کارت‌های صدا از روش‌های مختلفی مانند: FM Synthesis و Wavelable Synthesis برای تولید امواج صوتی استفاده می‌شود. چون همهٔ کارت‌های صدا از استانداردهای خاصی پیروی می‌کنند، اغلب نرم‌افزارهای صدا با آنها

سازگار هستند. اکثر کارت‌های صدا از حافظه اصلی کامپیوتر استفاده می‌کنند ولی بعضی از آنها خود نیز مقداری حافظه (مثلاً حدود ۱۲۸ مگابایت) دارند. بخشی از کارت صدا که در پشت جعبه کامپیوتر (case) ظاهر می‌شود، تعدادی محل اتصال برای تجهیزات مختلف دارد. روی خود کارت نیز تعدادی محل اتصال برای قطعات و وسایل مختلف موجود است. محل اتصال بلندگو (speaker)، ورودی (line in)، خروجی (line out) و محل اتصال CD.RAM.SPdif روی کارت واقع هستند.

Sound Effect

صداها در طبیعت یا زمینه که همراه صدای اصلی برای القای موقعیت و وضع محیط در فیلم‌های سینمایی و نمایش‌های رادیویی و تلویزیونی به کار برده می‌شوند. مانند: صدای پا، بال‌زدن کبوتر، رعد و برق، افتادن شیء به زمین و...

Sound Pressure

«فشار صوتی»؛ مقدار تغییر سریع فشار هوا توسط یک موج صوتی. واحدهای فشار صوتی، پاسکال (Pascal)، میکروبار (microbar) و دین (dyne) است که همگی قابل تبدیل به یکدیگرند، ولی پاسکال بیشتر کاربرد دارد.

Sound Stage

عایق‌بندی و ایزوله دیواره‌های یک استودیوی صدابرداری برای جلوگیری از ورود صداها یا ناخواسته به درون آن.

Sound module (sound generator)

سستی‌سازری بدون کیبورد که دربردارنده چندین شیوش (timbre) یا

صداست. این صداها به وسیله سیگنال‌های MIDI که از یک برنامه نرم‌افزاری سکوانسر یا از یک کنترلر MIDI می‌آیند برای پخش شدن فعال می‌شوند. یک نوسانساز (oscillator).

Sound Wave

تغییرات دوره‌ای در فشار صوتی منتشرشده از یک منبع صوت.

Solid sound

صدای سه‌بعدی

Sound field

میکروفون‌های میدان صدا

Sound reproduction

باز پخش صدا

Sound localization

مکان‌یابی صدا

Sound Power Level

تراز توان صدا

Solo

کلیدی در مازول ورودی میز صدا که امکان مونیتور انفرادی سیگنال ورودی را می‌دهد. این کلید تنها همان سیگنال ورودی انتخاب‌شده را به سیستم مونیتور وصل می‌کند.

Sonograph

صدانگار

Sonar

سونار

Sonar transducer

تراگذار سوناری؛ مبدل سوناری

Source

سرچشمه؛ منبع

Spacious

انتقال حس محیط، فضا یا اتاقی که ساز در آن است. برای رسیدن به این جلوه صوتی باید میکروفون را از ساز دور کرد یا صدای میکروفون آمبیانس را با صدای میکروفون اصلی ترکیب کرد. افزودن پس‌آوایی و ضبط به طریقه استریو راه دیگری برای نیل به این جلوه صوتی است. قسمت‌هایی از صدا که دارای کراس‌تاک خارج از فاز در بین کانال‌های چپ و راست باشد ممکن است حس غلطی از فضا را منتقل نمایند.

Spatial interference

تداخل مکانی

Spaced- pair

یک تکنیک میکروفون‌گذاری استریو با استفاده از دو میکروفون مشابه که در فاصله افقی چندین فوتی از هم قرار گرفته و به طور مستقیم به سمت منبع صدا نشانه‌گیری می‌شوند.

Spatial processor

یک پردازشگر سیگنال که امکان می‌دهد تصاویر مجازی صدا دورتر از زوج بلندگوی استریو (حتی در پشت سر یا طرفین شنونده) به نظر آیند.

Speaker

(به LoudSpeaker نگاه کنید.)

Special Effects

(به Effects نگاه کنید.)

Spectrum

مشخصه خروجی برحسب فرکانس منبع صوتی که شامل فرکانس‌های اصلی و هارمونیک‌هاست.

SPL

(به Sound Pressure Level نگاه کنید.)

Splicing Block

(به Editing Block نگاه کنید.)

Split console

میز صدایی با یک بخش جداگانه برای میز صدای مونیتور. (به In-line console نگاه کنید.)

Spot microphone

در ضبط موسیقی کلاسیک، به میکروفونی نزدیک به ساز که سیگنال آن برای بهبود توازن صدا با سیگنال میکروفون‌های دور از ساز ترکیب می‌شود،

«میکروفون نقطه‌ای» (spot microphone) گویند.

Spill

صدای دریافت‌شده از میکروفونی بجز میکروفون مورد نظر

Splice

اتصال دو سر نوار صدا یا نوار لیدر به یکدیگر به وسیله نوار چسب مخصوص. همچنین به نوار چسبی که بین دو تکه نوار مغناطیسی یا نوار راهنما قرار می‌گیرد نیز splice گویند.

Spotter

وسيله‌ای صوتی که یک سیگنال ورودی را به دو یا چند خروجی (معمولاً یک ورودی را به ۶ تا ۱۶ خروجی) وصل می‌کند. بر روی هر یک از خروجی‌ها، امکان کنترل سطح صدا نیز وجود دارد و اغلب از خطوط غیر متقارن (unbalance) استفاده می‌کند.

Spotting

تعیین میکروفون اضافی هنگام ضبط موسیقی به منظور تأکید بر یک یا گروهی از سازهای موسیقی جهت ایجاد توازن (Balance) مورد نظر در صدا.

S/PDIF (Sony/ Philips digital interface format)

اغلب به صورت SPDIF (بدون /) به کار برده می‌شود. SPDIF یا «فرمت واسط دیجیتال فیلیپس و سونی» نوع خانگی فرمت اینترنت است که برای اتصالات تجهیزات صدای دیجیتال استفاده می‌شود و از کابل‌های کواکسیال (Coaxial) و جک‌های اتصال RCA بهره می‌برد.

SPARS (Society of Professional Audio Recording Services)

سازمانی متشکل از کارخانجات سازنده تجهیزات ضبط صدا، شرکت‌های سرویس دهنده صوتی و کاربران حرفه‌ای صدا که در سال ۱۹۷۹ میلادی تأسیس شد. هدف این سازمان توسعه جهانی ارتباطات و آموزش و سرویس‌دهی به استفاده‌کنندگان تجهیزات فوق است.

Sound Pressure Level

مقدار مؤثر (RMS) فشار صوتی که با مقیاس دسی‌بل (db) بیان می‌شود. سطح فشار صوتی مرجع ۲۰ میکروپاسکال است که پایین‌ترین حد شنوایی در فرکانس یک کیلوهرتز است. در این سطح مرجع، SPL برابر با صفر db است ($20 \log \frac{F_1}{F_0} = 0dB$). این درحالی است که اگر SPL برابر با 140 db باشد، لطمه جبران‌ناپذیری به گوش انسان وارد می‌آید.

Spacious effect

اثر فضا دار

skewing -Spectral

شیب اندک دادن به بیناب

Speaker

بلندگو

Spectral

بینایی

Spectrograph

بیناب‌نما

Spectrum level

تراز بیناب

Spectral inference

تداخل بینابی

Spectrum

بیناب

Spectrum analyzer

تجزیه‌گر بیناب

Speech

گفتار

Squashed

صدایی که تماماً فشرده شده است.

Stand

«پایه میکروفون»

Stationary Wave: Standing Wave

موج ساکن یا ایستاده حاصل جمع دو موج معادل که در جهت خلاف هم حرکت می‌کنند. این پدیده می‌تواند در بازتاب از دیوارهای موازی یک

اتاق و یا در انتهای یک و لوله صوتی اتفاق بیفتد. هر موج ساکن دارای چند «گره» است. یکی از اصول طراحی استودیوهای صدا، عدم به‌کارگیری سطوح کاملاً موازی برای اجتناب از این پدیده نامطلوب است.

Straight Orchestra

ارکستری که ترتیب قرارگیری ادوات موسیقی آن به گونه‌ای است که می‌توان بدون کمک میکروفون‌های متعدد، صدای متعادل و قابل قبولی از آن ضبط کرد.

Steely

تقویت فرکانس‌های بالای میانی (حوالی ۳ تا ۶ کیلوهرتز). پاسخ فرکانسی غیر یکنواخت و اوج‌دار. واژه‌های harsh, glassy و degy را نیز ببینید.

Strained

اجزاء صوتی به سختی شنیده می‌شوند. صدایی که اعوجاج، هدروم نادقیق و قدرت ناکافی دارد. این واژه متضاد واژه effortless است.

Strident

(به واژه‌های harsh و edgy رجوع کنید).

Stem

یک «ترکیب فرعی» (submix) در زبان ویژه سیستم protocols (ترکیب فرعی درام‌ها، ترکیب فرعی کلیدها، ترکیب فرعی چپ جلویی و غیره).

Step-time recording

ضبط نت‌های موسیقی در یک سکوانسر بدون توجه به ضرباهنگ آن برای پخش در ضرباهنگ عادی در آینده.

stereophonic،Stereo

سیستم ضبط و پخش صدا با اطلاعات دو کانال صوتی (معمولاً کانال‌های جداگانه). در این سیستم از دو یا چند بلندگو استفاده می‌شود تا به طور مجازی جای منبع صوتی و پهنای آن معین شود.

stereo microphone adapter،Stereo bar

مبدل پایه میکروفون که دو میکروفون را روی یک پایه واحد نگه می‌دارد و از آن برای میکروفون‌گذاری مناسب استریو استفاده می‌شود.

Stereo imaging

توانایی یک سیستم ضبط و پخش صدا در شکل‌دادن واضح تصاویر مجازی صوتی در نقاط گوناگون بین یک جفت بلندگوی استریو.

Stereo microphone

میکروفونی که دارای دو کپسول میکروفون در یک بدنه واحد است و از آن برای صدابرداری استریو استفاده می‌شود. در این میکروفون، کپسول‌ها معمولاً به طور متقاطع قرار می‌گیرند.

Streaming audio

صدای ارسالی بر روی اینترنت به طور آنی (real time). به محض اینکه روی عنوان یک فایل صدای «همیشه روان» (streaming) کلیک کنید، صدا پخش می‌شود. درحالی‌که فایل «دانلودی» را تا به طور کامل در دیسک

سخت کپی نکنید پخش نمی‌شود. صدای «همیشه روان» تقریباً به طور فوری شنیده می‌شود، اما معمولاً صداها گرفته و خفه است و به خاطر تراکم و شلوغی شبکه اینترنت همراه با وقفه است. برای شنیدن یک ترانه یا آهنگی که فایل آن دانلودی است باید چندین دقیقه منتظر شوید اما در عوض، کیفیت صدا بالاست و صدا به طور مداوم پخش می‌شود.

Studio

اتاقی که برای ضبط صدا به کار می‌رود یا طراحی می‌گردد.

Stereophonic illusion

ذهنیت استریو

Stereophonic techniques

روش‌ها و فناوری صدای استریو

Stiffness control

کنترل سختی

Static filter

صافی ایستا

Stave

خطوط حامل (نت موسیقی)

STC (Sound transmission class)

عددی که تأثیر دیوارها را در تضعیف صدای منتشرشده از طریق هوا نشان می‌دهد.

Steady state

حالت پایدار

Stiffness

چغری (سختی) که معکوسش «نرمش» است

String

سیم؛ تار مرتعش

String instruments

سازهای زهی

Stylus

سوزن گرام

Subframe

چارچوب پشتیبان، ساب فریم

Subjective test

آزمایش‌های ذهنی

Subcode

اطلاعات دیجیتالی غیرصوتی که به صورت کدشده روی CD ضبط می‌شود. این اطلاعات شامل: شماره تراک‌های صوتی، زمان، امکان کپی رایت، منع کپی و... می‌باشند.

Subsonic

امواجی با سرعت کمتر از سرعت صوت.

Super Cardioide

اصطلاحی برای میکروفون تک‌جهتی که زاویه بسته‌تری نسبت به میکروفون جهتی معمولی (Cardioide) دارد.

Supersonic

امواجی با سرعت بیشتر از سرعت صوت.

Submaster

۱. یک ولوم کنترلی اصلی برای یک باس خروجی.
۲. نواری ضبط‌شده که برای آماده‌کردن یک نوار اصلی استفاده می‌شود.

Submix

یک پیش‌تنظیم برای ترکیب مقدماتی صداها در داخل ترکیب نهایی صداها، مانند ترکیب صدای درام‌ها، ترکیب صدای کیبورد، ترکیب صدای آوازها و غیره. ترکیب کیو (cuemix)، ترکیب مونیتوری (monitor mix) یا ترکیب افکت‌ها نیز انواع دیگر submix هستند.

Submixer

یک میز صدای کوچک در داخل یک میز صدای بزرگ (یا به طور مستقل) که برای آماده‌کردن یک ترکیب فرعی (submix) به کار می‌رود (مثل ترکیب کیو، ترکیب جلوه‌های ویژه و ترکیب مونیتور).

Supercardioid microphone

میکروفونی یک‌جهتی که اصوات رسیده از کناره‌های جانبی دیافراگم را

۸/۷ دسیبل و اصوات رسیده از پشت دیافراگم را ۱۱/۴ دسیبل تضعیف می‌کند و حداکثر تضعیف را در زاویه ۱۲۵ درجه نسبت به محور مقابل دارد.

Supply Reel

(به Feed Reel نگاه کنید.)

Surround sound

صدای فراگیر، سیستمی چند کانالی برای ضبط و پخش که صدا را در تمام پیرامون شنونده پخش می‌کند. بلندگوهای سیستم «صدای فراگیر» (surround sound) ۵/۱ عبارتند از: چپ جلویی، میانی، راست جلویی، چپ فراگیر، راست فراگیر و ساب ووفر.

Sustain

بخشی از پوش نت موسیقی که سطح صدا در آن ثابت و پایدار است. همچنین قابلیت یک نت در ماندگاری بدون کاهش قابل توجه در سطح آن که اغلب به کمک فشرده‌کنندگی صدا به دست می‌آید.

Supra-aural headphone

نوعی گوشی (هدفونی که روی گوش قرار می‌گیرد نه درون گوش)

Surround sound laudspeaker system

سیستم بلندگوهای صدای فراگیر

Superposition

در هم نهی

Sustain

بخش پایدار از صدا

Supersonic

ابر صوتی

Sweet

پاسخ فرکانسی بالای یکنواخت و اعوجاج کم. فاقد اوج در پاسخ فرکانسی. فرکانس‌های بالا تا ۱۵ یا ۲۰ کیلوهرتز گسترده شده اما برآمدگی دامنه در این فرکانس‌ها وجود ندارد. اغلب برای اشاره به صدای سنج‌ها، پرکاشن، سازهای زهی و اصوات صفیری به کار می‌رود.

Sweetening

افزودن صدای سازهای زهی، برنجی، همخوانی‌ها و غیره به نواری که پیش از این ریتم‌های اصلی آهنگ روی آن ضبط شده است.

Sweepble Equalizer

نوعی اکولایزر با امکان کنترل پیوسته فرکانس مرکزی و میزان تقویت و یا تضعیف آن بدون تغییر ضریب کیفیت (Q). در واقع این نوع اکولایزر پارامتریک است؛ با این تفاوت که در آن Q ثابت است.

Syllable

هجاء

synchronization، Sync

همزمانی دو برنامه صوتی جداگانه و ماندگاری این همزمانی در حین پخش آنها.

synchronous recording، Sync

کاربرد موقتی هد ضبط به عنوان هد پخش در حین اورداپ کردن شیارها. این کار برای همزمانی قسمت‌های اورداپ‌شده با شیارهای ازپیش ضبط‌شده است.

Sync Tone

(به Tape Sync نگاه کنید.)

Sync track

شیاری اختصاصی برای ضبط تن همزمانی FSK یا کد زمانی SMPTE. این شیار امکان همزمانی شیارهای صوتی با شیارهای مجازی ضبط‌شده به وسیله سکوانسر را فراهم می‌کند. «شیار همزمانی» (sync track) همچنین می‌تواند دو دستگاه ضبط صدا یا یک دستگاه ضبط صدا و یک دستگاه ضبط تصویر را همزمان سازد. از شیار همزمانی می‌توان برای خودکاری میز صدا نیز استفاده کرد.

Synthesizer

سازی الکترونیکی (معمولاً با کیبوردی مشابه پیانو) که به طور الکترونیکی صداها را ایجاد نموده و امکان کنترل پارامترهای صوت را برای شبیه‌سازی صدای سازهایی منحصر به فرد یا گروهی متنوع از سازها می‌دهد.

(T)

Tail-out

به نوار ریلی گویند که نوار به نحوی به دور ریل پیچیده شده که انتهای برنامه در لایه بیرونی ریل قرار گیرد. اثر مجاورت لایه‌های نوارهای مغناطیسی در نوارهایی که به صورت tail-out نگهداری می‌شوند، کمتر است.

Take sheet

فهرستی از شماره برداشت‌ها برای هر ترانه به علاوه توضیحات مربوط به هر شیار.

Take-up reel: قرقره (ریل) سمت راست در دستگاه ضبط ریلی که نوار در حین ضبط یا پخش به دور آن می‌پیچد.

Take up Reel

حلقه سمت راست در ماشین‌های ضبط صدای ریلی که وظیفه جمع‌نمودن نوار صدای باز شده از روی حلقه سمت چپ (Supply Reel) را دارد.

Take

«برداشت ضبط‌شدهٔ یک قطعه صوتی»؛ به طور معمول از هر قطعهٔ صوتی چندین برداشت ضبط شده و در نهایت بهترین برداشت پذیرفته می‌شود.

Talkback

قابلیتی در میزهای صدا برای انتقال صدابردار یا دست‌اندرکاران برنامه به عوامل اجرای برنامه است که در داخل استودیو مستقر هستند.

Tape

نواری ویژه که از قسمت پایه (Base) و پوشش مغناطیسی (Coting) ساخته شده و برای ضبط صدا استفاده می‌شود. جنس پایه از نوعی پلی‌استر و پوشش مغناطیسی نیز از اکسید آهن است. نوارهای مغناطیسی صدا از نظر شکل، اندازه، حساسیت و سایر مشخصات فنی بسیار متنوع هستند.

Tape deck

دستگاه دک نواری

Tape loop

حلقه‌ای بی‌پایان از قطعه نواری که دو سر آن به هم چسبانده شده است و از آن برای پخش مداوم یک قطعه کوتاه صوتی استفاده می‌شود.

Tape Recorder

دستگاهی که سیگنال الکتریکی صوتی را به سیگنال مغناطیسی تبدیل می‌کند تا روی نوار مغناطیسی تبدیل می‌کند تا روی نوار مغناطیسی صدا ضبط گردد. این دستگاه دارای مدارات الکترونیکی، هدهای مغناطیسی،

سیستم حرکت یکنواخت نوار از مقابل هد و موتورهای الکتریکی است.

Tape sync

یک سیگنال FM ضبط شده روی شیار نوار برای همزمانی دستگاه ضبط با سکوانسر. tape sync همچنین امکان انتقال بخش‌های همزمان شده یک سکوانسر را به نوار می‌دهد. (به sync track نیز نگاه کنید).

Tapping machine

تپش‌گر؛ ماشین تپ‌زن

Tension

کشش

TDIF (Teac Digital Interface Format)

اینترفیس صدای دیجیتال هشت کاناله که مختص کارخانه Tascam (Teac) است و در دستگاه ضبط صدای دیجیتال چند لبه DA-88 استفاده می‌شود. انتقال سیگنال در TDIF به صورت غیرمتقارن (Unbalance) است و از جک اتصالی DB-25 استفاده می‌کند.

Temperament

اعتدال (در موسیقی)

Third Octave

هنگام (اکتاو) سوم هر فرکانس. برای مثال: اکتاو اول فرکانس 1KHZ فرکانس 2KHZ، اکتاو دوم آن فرکانس 4KHZ و اکتاو سوم فرکانس 8KHZ است.

THD+N (Total Harmonic Distortion + Noise)

پارامتر متعارف کاربردی برای اندازه‌گیری اعوجاج و نویز در سیستم‌های صوتی. برای اندازه‌گیری TDH+ N یک موج تک فرکانس را که عملاً یک کیلوهرتز است، به سیستم تحت آزمایش اعمال کرده و دامنه هارمونیک‌های آن فرکانس و سایر اغتشاشات موجود مانند نویز و هام ایجادشده را با وسایل دقیق اندازه‌گیری می‌کنند. با توجه به اینکه دامنه هارمونیک‌های ابتدایی چشمگیرتر از بقیه است، معمولاً سه تا پنج هارمونیک اول اندازه‌گیری شده و با استفاده از فرمول $THD = \sqrt{A_1^2 + A_2^2 + A_3^2 + \dots}$ مقدار THD+N را پیدا می‌کنند. نسبت دامنه THD+N به دامنه سیگنال اولی اعمالی به سیستم به صورت درصد بیان می‌شود.

3D Sound

واژه‌ای که به یک میدان سه‌بعدی صوتی اشاره دارد. اگر صدای مونو را تک‌بعدی و استریو دو کانالی را دو‌بعدی بنامیم، یک سیستم صوتی سه‌بعدی سیستمی است که بعد دیگری را به صدا اضافه می‌کند که این امر باعث ایجاد پرسپکتیو بیشتری برای صدا می‌شود. اغلب سیستم‌های صوتی چند کانالی مانند: دالبی دیجیتال 5.1 و DTS دارای میدان صوتی سه‌بعدی یا (3D sound) 3 dimensional sound هستند و به طور کلی به سیستم‌های صدای محیطی (Surround sound) نیز شناخته می‌شوند.

3 Pin Connector

اتصال‌دهنده حرفه‌ای کابل‌های صدای متقارن (Balance) که دارای ۳ پین است. پین شماره ۱ به شیلد و پین شماره ۲ به سیستم مثبت شماره منفی وصل می‌شود. این اتصال‌دهنده به 3- XLR نیز معروف است. پین‌های شماره ۲ و ۳ به ترتیب hot و Cold هم نامیده می‌شوند.

The close- field monitor

مانیتور میدان بسته

The least significant

بیت با کمترین ارزش

Theremin

تریمن، نوعی ارگ الکترومکانیکی

THX (Tamlison Holmans experiment)

علامت ثبت‌شده تجارتي از جانب شرکت فیلمسازی Lucas Film که درباره رعایت استانداردهای خاص فنی در تجهیزات صدا و سیستم‌های نمایش فیلم در سینما می‌باشد. هر ساله، سینمایی که این استانداردها را رعایت کند، می‌تواند از شرکت Lucas Film گواهینامه گرفته و از علامت THX استفاده کند.

Thin

فرکانس‌های اصلی نسبت به فرکانس‌های هماهنگ ضعیف هستند. توجه کنید که فرکانس‌های اصلی در بسیاری از سازها خیلی کم نیستند. برای مثال فرکانس‌های اصلی ویلن حدود ۲۰۰ تا ۱۰۰۰ هرتز است. در نتیجه اگر محدوده فرکانس ۳۰۰ هرتز ضعیف شوند ممکن است صدای ویلن لاغر (thin) شود، حتی اگر پاسخ فرکانس میکروفون تا ۴۰ هرتز را نیز پوشش دهد.

Three-to-one rule (3:1 rule)

قاعده‌ای در کارکرد میکروفون‌ها. هنگام ترکیب سیگنال‌های خروجی چند

میکروفون در یک کانال صوتی واحد، باید فاصله بین میکروفون‌ها حداقل سه برابر فاصله هر میکروفون تا منبع صوتی مربوط به همان میکروفون باشد. این قاعده برای اجتناب از پدیده «تداخل فاز» است.

Threshold

آستانه، سطحی از سیگنال ورودی در یک فشرده‌کننده یا محدودکننده، که بالاتر از آن عمل فشرده‌کنندگی یا محدودکنندگی شروع می‌شود. در یک گسترش‌دهنده سطحی از سیگنال ورودی که پایین‌تر از آن، عمل گسترش‌دهندگی آغاز می‌شود.

Threshold of audio ability

آستانه شنوایی

Threshold of discomfort

آستانه ناراحتی

Threshold of pain

آستانه دردناکی

Threshold shift

جابجایی یا جهش آستانه

Tie

اتصال الکتریکی دو نقطه از یک مدار الکتریکی به وسیله لحیم‌کاری.

Tight

۱. نشت بسیار کم سایر صداها یا انعکاسات صوتی اندک در صدای مورد نظر.
۲. اشاره به پخش صدای سازهای موسیقی که به خوبی با یکدیگر همزمان شده باشند.
۳. کاهش و میرایی سریع و کامل صدا.

Tip Ring Sleeve (TRS)

جک نرینگی گوشی (phone plug connector) که برای اتصالات رفت و برگشت استریو یا مونوی متقارن به کار می‌رود.

Timbre

«شیوش». درک ذهنی از طیف فرکانسی و پوش سیگنال صوتی. کیفیت از صدا که امکان تفاوت گذاشتن بین یک صدا و صداهاى دیگر را می‌دهد. برای مثال اگر صدای یک ترومپت، یک پیانو و یک درام را بشنوید، هر یک شیوش (timbre) یا کیفیت تنی دارد که آن ساز خاص را می‌شناساند.

Time base error correction (TBC)

تصحیح خطای زمانی

Time-domain aliasing cancellation

حذف روی هم افتادگی در حوزه زمان

Time code

یک سیگنال موج مربعی ۱۲۰۰ هرتزی مدوله شده که برای همزمانی حرکت دو یا چند نوار یا دیسک به کار می‌رود. (همچنین به tape sync).

sync track و SMPTE نگاه کنید).

Time constant

ثابت زمانی

Tinny

محدوده فرکانسی باریک، تضعیف فرکانس‌های پایین و تقویت فرکانس‌های میانی. این واژه بر موسیقی یا صدایی اطلاق می‌شود که به نظر برسد از طریق گوشی تلفن شنیده می‌شود.

Total Harmonic Distortion (THD)

اعوجاج هارمونیک کل، واپیچش هماهنگ کل، پارامتری برای اندازه‌گیری اعوجاج در سیستم‌های گوناگون صوتی. طبق تعریف THD عبارت است از: «مجموع دامنه هارمونیک‌های یک موج اصلی» که با فرمول مقابل بیان می‌شود:

$$THD = \sqrt{A_1^2 + A_2^2 + A_3^2 + \dots}$$

A_1 = هارمونیک اول A_2 = هارمونیک دوم A_3 = هارمونیک سوم

Tonal balance

تعادل نغمه‌ای. ارتباط توازنی یا حجمی بین نواحی مختلف طیف فرکانسی مانند باس، باس میانی، میانی، میانی بالا و بالا.

Tonal

تناگر

Tonality

تنالیته، تناگری

Tone

نغمه؛ به صدایی گفته می‌شود که نواک مشخص دارد. پرده (در فواصل موسیقایی)

Tone color (timber)

شیوش

Tone complex

مخلوط نغمه‌ای

Tone Control

امکانی برای کنترل پاسخ فرکانسی یک اکولایزر که دارای دو یا سه محدوده فرکانسی پایین، میانی و بالاست. در واقع به وسیله **Tone Control** می‌توان فرکانس‌های پایین، میانی و بالا را تقویت یا تضعیف کرد.

Tonsil Test

آزمایشی که صدابرداران استودیو از افراد واجد شرایط برای گویندگی و یا گفتار فیلم به عمل می‌آورند. در این آزمایش، گوینده چند بخش از یک متن را اجرا کرده و صدابردار بدون تصحیح کیفیت فنی، صدای گوینده را ضبط کرده و سپس آنها را بررسی و ارزیابی می‌کند.

Toslink (Toshiba link)

رابط فیبر نوری (fiber optic) برای انتقال دیتای صدای دیجیتال با استاندارد AES/EBU و SPDIF

Track

لبه، تراک. شیاری بر روی نوار مغناطیسی که دربردارنده یک کانال صوتی

واحد است. همچنین گروهی از بایت‌ها در سیگنال دیجیتال (روی نوار، دیسک سخت، CD یا در یک data stream) که یک کانال صدا یا MIDI را ارائه می‌دهند. معمولاً هر شیار شامل اجرای یک ساز موسیقی است.

Transaural stereo

استریو فوق شنودی

Transducer

«مبدل»؛ هر وسیله‌ای برای تبدیل انرژی از شکلی به شکل دیگر. میکروفون که امواج صوتی را به سیگنال الکتریکی و یا بلندگو که سیگنال الکتریکی را به امواج صوتی تبدیل می‌کند، نوعی Transducer هستند.

Transient

گذرا

Transient state

حالت گذرا

Transient Response

«پاسخ گذرا»؛ توانایی یک ابزار صوتی (مانند میکروفون یا بلندگو) برای عکس‌العمل سریع به سیگنال دریافتی. برای مثال: سرعت پاسخ‌دهی یک میکروفون در تبدیل امواج صوتی حاصل از طبل به سیگنال الکتریکی هر چه بیشتر باشد، پاسخ‌گذرای آن بیشتر است.

Transparent

به سادگی شنیدن جزئیات یک قطعه موسیقی، صدایی واضح و بدون گرفتگی و با جزئیات مشخص پاسخ فرکانسی یکنواخت و گسترده. پاسخ

گذرای تیز. نویز و اعوجاج خیلی کم.

Transport

رانش؛ سیستم مکانیکی حرکت نوارهای مغناطیسی از مقابل هد‌های دستگاه به هنگام ضبط، پخش و حرکت سریع به جلو یا عقب را گویند. به دلیل اهمیت ثبات سرعت حرکت نوار از مقابل هد از تکنیک‌های دقیقی در سیستم رانش دستگاه‌های ضبط و پخش صدا استفاده می‌شود.

Transformer

قطعه‌ای الکتریکی ساخته‌شده از دو سیم‌پیچ که به طور مغناطیسی با هم تزویج (couple) شده‌اند. در ترانسفورمر، سیگنال ورودی به طور مغناطیسی (بدون اتصال مستقیم الکتریکی بین ورودی و خروجی) به خروجی منتقل می‌شود.

Transmission

تراگیل

Transmission Index

ضریب تراگیل

Transmission loss

افت تراگیل

Transversal equalizer

نوعی اکولایزر چندباندی قابل تنظیم که به جای کاربرد المان‌هایی نظیر سلف و خازن از تأخیردهنده‌هایی خاص به عنوان المان‌های انتخاب فرکانس بهره می‌برد. Transversal equalizer یا اکولایزر تقاطعی را نباید با

فیلترهای دیجیتال اشتباه کرد.

Transverse wave

موج عرضی

Transient intermodulation distortion

اعوجاج مدولاسیون داخلی گذرا

Treble

زیر، افزایش دامنه مؤلفه‌های فرکانس بالای سیگنال صوتی

Trim

۱. کنترلی برای تنظیم دقیق سطح صدا مانند کنترل دقیق باس (bus trim control)

۲. کنترلی جهت تنظیم بهره تقویت‌کننده مقدماتی میکروفون در میز صدا به منظور پذیرش سیگنال‌های صوتی با سطوح گوناگون.

Trough

دره (در موج صوتی)

Tubby

(به واژه bloated رجوع نمائید). تشدیدهایی در فرکانس پایین هنگام آوازخوانی در محیطی که از نظر آکوستیکی مانند حمام باشد.

Tube

لامپ خلأ که در گذشته برای تقویت سیگنال‌های الکتریکی استفاده می‌شد و کار ترانزیستورها و مدارات مجتمع در تقویت‌کننده‌های فعلی را

انجام می‌داد. برخی از علاقه‌مندان موسیقی معتقدند صدای حاصل از تقویت‌کننده‌های لامپی (Tube) بهتر و دلنشین‌تر از صدای حاصل از تقویت‌کننده‌های ترانزیستوری است.

Tune

کوک‌کردن؛ ترانه

Tuning fork

دو شاخ کوک (درموسیقی)

Turntablist

هنرمندی که با استفاده از دو یا چند گرامافون (Turntable) به عنوان منابع پخش موسیقی و تلفیق صدای آنها با صدای اصلی ارکستر در یک گروه موسیقی ایفای نقش می‌کند.

Tuning peg

گوشی (در ساز)

Tweeter

بلندگوی زیرخوان، بلندگوی ویژه پخش فرکانس‌های بالا در یک سیستم بلندگویی تمام رنج را گویند که دارای ابعادی کوچک است.

Twisted-pair

کابلی با یک جفت سیم هادی برای انتقال هرگونه سیگنال الکتریکی که به عنوان یک خط متقارن از آن استفاده می‌شود و ممکن است شیلد شده باشد.

Tympanic membrane

پرده صماخ گوش

(U)

Ultrasonic

فرا صدا؛ ماوراء صدا. امواج صوتی با فرکانس بالاتر از محدوده فرکانسی شنوایی گوش انسان که به طور تقریبی شامل فرکانس‌های بالاتر از ۲۰۰۰۰ هرتز می‌شود.

Ultrasound

فراصوتی؛ ماوراء صوتی

Unbalanced Line

کابل انتقال سیگنال‌های الکتریکی غیرمتقارن که از یک سیم مغزی به عنوان هادی سیگنال الکتریکی و یک سیم بافته‌شده در اطراف آن که به شیلد معروف است، ساخته می‌شود. یک عایق در بین دو هادی فوق وجود دارد. در کابل‌های غیرمتقارن مقدار لحظه‌ای سیگنال همیشه نسبت به شیلد سنجیده می‌شود.

Underwater acoustics

آکوستیک زیر آبی

Unidirectional Response

«پاسخ تک‌جهتی» که به میکروفونی اطلاق می‌شود که تنها از یک سمت خود امواج صوتی را دریافت و تبدیل به سیگنال الکتریکی نماید و به آن Cardioide Response هم گفته می‌شود.

Unidirectional microphone

میکروفونی که بیشترین حساسیت را به صداهای وارده از یک جهت (مقابل میکروفون) دارد. انواع میکروفون جهتی (unidirectional mic.) عبارتند از: میکروفون‌های کاردیوئید، سوپرکاردیوئید و هایپرکاردیوئید.

Unison

همنواکی

Universal Serial Bus(USB)

واسط سریال رایانه شخصی و مکینتاش برای اتصال دستگاه‌های خارجی مانند واسط‌های MIDI و واسط‌های صوتی. USB از درگاه (پورت) سریال استاندارد سریع‌تر است، اما از درگاه SCSI کندتر می‌باشد.

Unvoiced

بی‌واک

(V)

Valve

واژه انگلیسی بریتیش (british) برای «امپ خلأ». (به tube نگاه کنید).

Variable Bit Rate (VBR)

نوعی کدینگ MP3 که نرخ بیت متناسب با سیگنال صوتی تغییر می کند.

VCA (Voltage Controled Amplifier)

تقویت کننده الکترونیکی که از سه قسمت ورودی، خروجی و واحد کنترل تشکیل شده است. ولتاژ قسمت خروجی تابعی از ولتاژ قسمت کنترل است. بهره تقویت کننده به وسیله سیگنال کنترلی که معمولاً ولتاژ، جریان یا کد دیجیتالی می باشد و از قسمت خروجی حاصل شده است، تعیین می شود. از VCA در کنترل کننده های دینامیکی صدا مانند: فشرده کننده ها (Compressors)، محدود کننده ها (Limiters) گسترش دهنده ها (Expanders) و دریچه های نويز (gates) استفاده می شود.

Veloctiy Microphone

میکروفون سرعتی که اصطلاحاً به میکروفون نواری (ribbon Microphone) اطلاق می شود. (برای آگاهی بیشتر به ribbon

Microphone (مراجعه کنید).

Vector scope

نمایشگر بردارنما

Veiled

حالت صدا و موسیقی مانند وقتی است که پوششی پشیمی بلندگو را بپوشاند. اندکی نویز یا اعوجاج و یا قدری تضعیف فرکانس‌های بالای سیگنال صوتی.

Vibrato

تغییرات متناوب سریع زیر و بمی صدا در حدود فرکانس‌های ۵ تا ۸ هرتز.

Vibraophone

وایبرافون

Vibrating string

تار مرتعش

Virtual track

ضبط یک سیگنال موسیقایی واحد با سکوانسر، که این سیگنال از پیش در حافظه رایانه به صورت دیتا ضبط شده است. شیار مجازی (virtual track) معادل رایانه‌ای یک شیار نوار در دستگاه ضبط چند شیار است. همچنین به ضبط یک برداشت واحد از یک ساز یا آواز در یک رسانه دسترسی اتفاقی (random access medium) نیز «شیار مجازی» گویند.

Virtual controls

کنترل‌های تجهیزات صوتی که بر روی صفحه نمایش رایانه شبیه‌سازی شده‌اند و به وسیله ماوس تنظیم می‌شوند.

Vocal tract

ارتعاش

Vocoder (Voice Coder)

سیستم یا وسیله‌ای برای تجزیه و تحلیل صدای انسان و تفکیک آن به باندهای فرکانسی بسیار و اقدام برای بازسازی دوباره آن به وسیله مدارهای الکترونیکی. از Vocoder در موارد گوناگونی مانند موسیقی الکترونیک استفاده می‌شود؛ بدین ترتیب که دو ورودی به Vocoder وصل می‌شود، یک ورودی صدای خواننده و ورودی دیگر خروجی یک ساز الکترونیکی است. در این حالت Vocoder متناسب با کلام خواننده تغییراتی در صدای ساز الکترونیکی می‌دهد که صدایی شبیه کلام ایجاد شده و پدیده صوتی ویژه‌ای را به وجود می‌آورد.

Voice

صدای موجود زنده. واک (در آواشناسی)

Voice- coil

پیچک صوتی

Voiced

واک دار

Voiceless

بی واک

Voice Over

۱. در صنعت فیلمسازی هنگامی که تصویر هنرپیشه در نما نیست اما صدایش به گوش می‌رسد، اصطلاحاً می‌گویند صدا Voice Over است.
۲. به استودیوهای ویژه ضبط کلام و گفتار نیز گاهی Voice Over Studio گفته می‌شود.

Volt

واحد بین‌المللی «اختلاف پتانسیل الکتریکی» که برابر با تفاوت پتانسیل الکتریکی دو نقطه است که اگر جریانی برابر با یک آمپر بین این دو نقطه جاری شود، به میزان یک وات توان الکتریکی ایجاد نماید.

Volume unit

واحد حجم

VU (Volume Unit meter)

دستگاه اندازه‌گیری ویژه‌ای برای مشخص نمودن دامنه سیگنال‌های الکتریکی در محدوده فرکانس‌های صوتی ۲۰ تا ۲۰۰۰۰ هرتز. در واقع یک VU meter ولت‌متری است که برای اندازه‌گیری سطوح صوتی براساس db تنظیم و استاندارد شده است و اندازه مؤثر و متوسط حجم سیگنال‌های صوتی را با توجه به منحنی شنوایی گوش انسان مشخص می‌سازد. این وسیله برای نمایش سطح دامنه متوسط کلام، بسیار مناسب است. VU meter مشترکاً توسط لابراتوار بل و شبکه‌های CBS و NBC در سال ۱۹۳۹ اختراع شد. عدد 0 روی صفحه VU meter بیانگر +4dBu از یک

موج سینوسی ۱ KHZ است؛ ($odBu=0.775V$). سرعت پاسخ‌دهی VU به سیگنال‌ها نسبتاً کم است. زمان رسیدن عقربه به بالاترین حد خود ۳۰۰ میلی‌ثانیه است. از این رو سرعت پاسخ‌دهی آن برای نمایش سطح صدا شبیه به ویژگی گوش است. اما برای نمایش اوج (Peak) سیگنال صدا مناسب نیست.

Vowel

واکه

(W)

Warm

فرکانس‌های پایین خوب و درست و نسبت مناسب بین فرکانس‌های اصلی و فرکانس‌های هماهنگ سیگنال صوتی. وجود بیش از حد فرکانس‌های پایین میانی و فرکانس‌های پایین. وجود حس دلپذیری از فضای اجرای موسیقی همراه با پس‌آوایی مناسب در فرکانس‌های پایین. فرکانس‌های بالای ملایم شبیه نوع صدای یک تقویت‌کننده لامپ الکترونی. (همچنین واژه rich را ببینید.)

WAV (.Wav)

یک فرمت فایل صدا در رایانه برای ویندوز که صدا را بدون هیچ‌گونه کاهش در حجم دیتا و با استفاده از مدولاسیون کد پالس (PCM) کدگذاری می‌کند. در این فرمت بیت رزولوشن (Bit Resulation) یا همان عمق بیت (bit depth) ۱۶ بیت و فرکانس نمونه‌برداری ۴۴/۱ کیلوهرتز یا بیشتر است.

Wave

موج

Waveform

شکل موج. شکلی از سیگنال فشار یا ولتاژ صوتی نسبت به زمان. شکل موج یک تن خالص یک موج سینوسی است.

Wave acoustics

آکوستیک موجی

Wave front

جبهه موج

Wave filters

صافی‌های موجی

Wave number

شماره (عدد) موج

Wave theory

نظریه موجی

Wave Length

«طول موج سیگنال»؛ فاصله بین یک نقطه مشخص از یک موج سینوسی تا نقطه بعدی مشابه. رابطه طول موج و فرکانس به شکل $\lambda = VF$ است که در آن V سرعت صوت، F فرکانس و λ (لاندا) طول موج می‌باشد. واحد طول، متر است.

Weber

واحد شار (flux) مغناطیسی.

Weighted

منسوب به اندازه‌گیری انجام‌شده پس از عبور از یک فیلتر با پاسخ فرکانسی مشخص.

Weighting filters

فیلترهای ویژه‌ای که برای اندازه‌گیری بلندی صدا استفاده می‌شود. از فیلترهای وزن‌دهی شده معمولاً در اندازه‌گیری بلندی صدای نویزهای محیطی به وسیله دستگاهی به نام سونومتر بهره‌برداری می‌گردد. این نوع فیلترها در واقع فیلتری با پهنای باند محدود است که متناسب با منحنی شنوایی گوش انسان می‌باشد. در واقع چون پاسخگویی گوش نسبت به فرکانس‌های مختلف صوتی یکسان نیست، پس باید اندازه‌گیری بلندی (Loudness) نویز محیط نیز منطبق با آن باشد. چهار نوع فیلتر وزن‌دهی شده برجسته وجود دارد:

۱. **A-Weighting** دارای منحنی میان گذر پهنی با فرکانس میانی ۲/۵ کیلوهرتز و ۲۰dB تضعیف در فرکانس ۱۰۰ هرتز و حدود ۱۰dB تضعیف در فرکانس ۲۰ کیلوهرتز می‌باشد. این منحنی وارونه منحنی ۳۰ فون در منحنی‌های شنوایی Fletcher-Munson است.

۲. **B-Weighting** محدوده فرکانسی فیلتر وزن‌دهی شده B بیشتر از فیلتر A است و در فرکانس ۳۰ هرتز ۲۰dB تضعیف دارد، ولی در فرکانس‌های بالا شبیه فیلتر A است. فیلتر B برای سنجش صداهای بلند استفاده می‌شود.

۳. **C-Weighting** منحنی فیلتر C نسبتاً تخت است و فقط در فرکانس‌های ۳۱/۵ و ۸۰۰۰ هرتز به اندازه ۳ dB - افت فیلتر دارد.

۴. **D-Weighting** فیلتر D تقریباً وارونه منحنی شنوایی گوش و بسیار شبیه به منحنی A است.

White Noise

نوفه سفید؛ به صدایی گفته می‌شود که انرژی آن به‌طور آماری، در بندهای تفاضلی یکسان برابر باشد. همانطور که نور سفید شامل مقادیر مساوی از تمام طول موج‌های قابل مشاهده است، نوفه سفید نیز شامل مقادیر مساوی از تمام فرکانس‌های قابل شنیدن است. به عبارت دیگر، پهنای باند آن نامحدود است که برای کاربردهای صوتی تا حد بالاترین فرکانس قابل شنیدن (۲۰ کیلوهرتز) محدود گشته است. انرژی سیگنال نویز سفید در تمام فرکانس‌ها ثابت است. (در حالی که **Pink noise** دارای انرژی ثابت در هر اکتاو فرکانسی است). از نویز سفید استفاده‌های گوناگونی (مانند تنظیم دستگاه‌های صوتی) می‌شود.

Whisper

زمزمه

Whistle

سوت

Windscreen

صفحه‌ای مخصوص که در مقابل دیافراگم میکروفون‌های خازنی در استودیوهای صدا قرار می‌گیرد تا هنگام ادای حروفی مانند «پ» و «ت» جلوی جریان هوای مزاحم را گرفته و اعوجاج ایجاد نشود. به **pop screen** هم معروف است.

Windshield

«بادگیر»؛ وسیله‌ای (معمولاً از جنس اسفنج نرم و احتمالاً پوشیده‌شده با توری فلزی مشبک) که قسمت سر میکروفون را محکم در بر می‌گیرد و از

آن در مقابل وزش باد و جریان هوای ناشی از حرکت سریع میکروفون در هوا، محافظت می‌کند. ابعاد بادگیرها برای مقابله با باد باید به اندازه کافی بزرگ باشد. از بادگیرهای کوچک مخصوص گفتار نزدیک برای مقابله با جریان هوای ناشی از تنفس و صحبت مقابل میکروفون استفاده می‌شد.

Windows Media

(به WMA نگاه کنید.)

Windscreen

(به Pop Filter نگاه کنید.)

Windows Media Audio (WMA)

فرمت فایلی رایج برای فشرده‌سازی صدا جهت صدای «همیشه روان» (streaming) و صدای «دانلودی». Windows media 8 مدعی است، با نرخ بیت ۴۸ کیلوبیت، کیفیتی در حد MP3 pro (نزدیک به CD)، و با نرخ بیت ۶۴ کیلوبیت کیفیتی همانند CD دارد.

Wind instruments

سازهای بادی

Wireless microphone

میکروفون بی‌سیم

Woofers

بلندگوی بم‌خوان؛ بلندگوی ویژه پخش فرکانس‌های پایین در یک سیستم بلندگویی تمام رنج را گویند. قطر دهانه این بلندگو به سبب امکان پخش طول‌موج‌های بزرگ، (فرکانس‌های پایین) بزرگ است.

Wooly ، Blanketed

حالت صدا و موسیقی وقتی که یک پتوی پشمی بلندگو را بپوشاند. تضعیف فرکانس‌های بالا یا غرش فرکانس‌های پایین. برخی اوقات به صدایی که فرکانس‌های ۲۵۰ تا ۶۰۰ هرتز آن تقویت شده باشند اطلاق می‌شود.

Word

مجموعه‌ای از بیت‌های صفر و یک دیجیتالی که در بردارنده اطلاعات صوتی دیجیتال است و می‌توان آن را ذخیره کرد یا انتقال داد؛ همچنین می‌توان به وسیله کامپیوتر آنها را پردازش کرد. معمولاً از کلمه (word) ۱۶ بیت و یا ۳۲ بیت استفاده می‌شود.

Word Clock

سیگنال همزمانی که فرکانس نمونه‌برداری را در یک ایتترفیس صدای دیجیتال نشان می‌دهد.

Word Length

تعداد بیت‌ها در یک کلمه دیجیتال (Digital Word).

Workstation

کارمان، رایانه، ایستگاه کاری. (همچنین به keyboard workstation و digital audio workstation نگاه کنید).

Wow

نوسانات آرام نواک، تغییرات متناوب زیر و بمی (دانگ) صدا ناشی از تغییر مکانیکی سرعت در هنگام ضبط با فرکانسی کمتر از ۵ هرتز.

Wow and flutter

لرزش کم و زیاد

Wrap

تنظیمات پیچشی

(X)

XLR

علامت ثبت‌شده تجارتي شرکت ITT برای جک‌های اتصالي خطوط متقارن که به جک‌های Cannon هم معروف هستند. این نوع جک‌ها هم اینک به صورت جک‌های استاندارد در حوزه صدای حرفه‌ای درآمده‌اند.

X-Y

(به Coincident Pair نگاه کنید.)

Xylophone

زیلوفون

(Y)

Y

سمبل انتخابی برای هدایت الکتریکی (admittance) که عکس
امپدانس الکتریکی است.

Y-adapter

کابلی که به دو کابل موازی تقسیم شده تا یک سیگنال را به دو مقصد
ارسال کند.

(Z)

Z

سمبل انتخابی برای الکتریکی (Impedance) که عکس امپدانس است.

$$\left[Z = \frac{1}{Y} \right]$$

Zenith

زاویه سمت الرأس

Zero Level Tone

صدایی با سطح مرجع استاندارد که به صورت الکتریکی و به وسیله نوسان ساز تولید می شود و برای تنظیم دستگاه های صوتی به کار می رود. طبق استانداردهای جهانی، این سطح یک میلی وات قدرت روی مقاومت ۶۰۰ اهم و یا ۰/۷۵۵ ولت است. فرکانس این تن خالص ۱۰۰۰ هرتز می باشد و به میل هرتز نیز معروف است.

Zone

(به Region نگاه کنید.)

Z-transform

روشی ریاضی برای حل مسائل پیچیده که به تبدیل Z معروف است و از

آن برای حل مسائل مربوط به فیلترهای دیجیتال نیز استفاده می‌شود. این مسائل می‌توانند بررسی پاسخ فرکانس فیلتر و پایداری آن باشند.

منابع و مآخذ

- آلکین، گلین. (۱۳۷۵). *ضبط و پخش صدا*. ترجمه محمد مهدی چرخنده. تهران: سروش
- صمدی، روشن. (۱۳۷۶). *فرهنگ فن سینما و تلویزیون*. تهران: علم
- کینگز برگ، آیرا. (۱۳۷۹). *فرهنگ کامل فیلم*. ترجمه رحیم قاسمیان. تهران: پژوهشگاه فرهنگ و هنر اسلامی
- لرالونس، کینز. (۱۳۵۰). *مبانی آکوستیک*. ترجمه مهدی برکشلی. تهران: فرانکلین
- لیاقتی، غلامعلی. (۱۳۶۱). *الکترو آکوستیک کاربردی*. تهران: نشر دانشگاهی
- نسبیت، آلك. (۱۳۶۸). *فن صدا برداری*. ترجمه محمدمهدی چرخنده. تهران: سروش
- مولانا، خسرو. (۱۳۸۴). *واژه‌نامه انگلیسی به فارسی صدا*. گروه فنی دانشکده صدا و سیما

- Povilin, Michel. (2000) *Digital Television Fundamental*. London: MC Graw Hill.
- *Profissional Audio Products*. (2002)
- [Http://www.Rane.com](http://www.Rane.com)>.[July 2002]
- R. Sinclair, Ian (2002) *Audio & Hifi Handbook*: Newsnes
- Tolbot, Micheal. (2001) *Audio Engineer's Refrence Book*. London: focal press.
- The sience of sound by: Rossing
- www.Wikipedia.com